This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

19111
e.12.

600036362Q

G.78.a.19.

E. BIBL. RADCL.

1911 e. 12

JOANNIS BECKMANNI

BRITAN. REGIS A CONSILIIS AUL. PROFESSORIS OECONOMIAE

LEXICON BOTANICUM,

EXHIBENS

ETYMOLOGIAM,

ORTHOGRAPHIAM ET PROSODIAM

NOMINUM BOTANICORUM.

GOTTINGAE

APUD JOANN. FRIDER. RÖWER.

1801.

C. H. PERSOON,

DOCTORI MEDICINAE,

MERITIS IN BOTANICAM

PRAECELLENTISSIMO,

MONUMENTUM AMICITIAE

D. D. D.

J. B.

Non omnia herbarum nomina, ne dum ea, quae recentiori demum tempore oblata sunt, explicare studui, sed illa potissimum, quae iam LINNAEO vsitata et a PERSOON in *Systema vegetabilium* recepta sunt.

Quae nomina herbae traxerunt a viris doctis, qui de re herbaria bene meriti sunt, ea fere praeterii, quippe quae satis exposita sunt a viro vene-

 rabili

rabili G. R. Böhmero, in *Commentatione botanico-litteraria de plantis in memoriam cultorum nominatis.* Lipsiae, 1799. 8.

Pauca tamen ex iis inserui, quorum ad explicationem conferre posse mihi videbar, quod non admodum pervulgatum sit.

Quibus verbis subscripsi nomen Borrichii, ea huc transtuli ex Olai Borrichii *lingua pharmacopoeorum, sive de accurata vocabulorum in pharmacopoliis vsitatorum pronunciatione.* Hafniae. 1670. 4.

Nominum, quibus iam Graeci atque Latini vsi sunt, etymologiam, horumque vim atque rationem, non valde

valde curavi, cum ea plerumque incerta ſint, neque botanicos multum iuvare queant. Ratio denominandi a ſcriptoribus tradita non fere convenit in eas herbas, quas nos iisdem nominibus appellamus, cum raro admodum veteres eandem herbam dixerint, quam hodie eodem nomine vocamus, neque facile coniiciatur, de quanam herba iis ſermo fuerit.

Quae a me omiſſa ſunt nomina, et quae poſteri dabunt, ſublegant alii, ſi vſus fuerit.

Ceterum

„ *non me fallit fore aliquem, qui* „*hunc iocum noſtrum acutis naribus, et* „*caperata fronte condemnet; negetque*

„*me*

„me omnia, quae huc pertinent, recte „attigisse. Quem ego verum dicere fa-„tebor; iuste, negabo. Quippe si bo-„nus est, quae omisi, non oblita mihi, „sed praeterita existimet. Dehinc qua-„liscunque est, cogitet secum, quam „multa de his non reperisset, si ipse „quaesisset. Sciat etiam me nec omni-„bus erutis usum, et quibusdam oblatis „abusum."

AUSON. edit. Souchay pag. 335.

Scrib. Gottingae
d. 24. Jun. 1801.

ABEL.

ABELMOSCHUS (Hibiscus), i. M. Planta seminis odorati fragrantia moschum provocans, inter Aegyptios hodie satis nota, *Ab el mosch*, et simpliciter *mosch*, non *Bel mosch* (quod legitur in Bauh. *pin.* p. 317.). Semen autem aspiratione adaucta *Hab el mosch*, gramen moschi ab Arabibus nuncupatur. Haec Prosp. Alpinus in *Aegypti hist. nat.* 2. p. 207. et 1. p. 191. De nomine moschi conf. quae disputavimus in Waarenkunde 1. p. 266.

ABIES (Pinus), abietis. F. pen. corripit. De nomine et synonymis conf. C. Gesneri *opera botan.* 1. p. 43.

ABROMA. Nescio, num sit *ἄβρομος*, *ου*, strepitum magnum edens, an sit oppositum *Theobromati*, i. e. cibo deorum, praefixo *α* privativo. Quod si primum est, nomen est generis feminini, secundus casus est Abromae, et pen. corripitur. Sed si nomen factum est ex *βρῶμα, τος*, cibus, nomen est neutrius generis, cuius pen. producenda, et genitivus est abromatis.

Abrotanum (Artemisia), rectius *abrotonum*, nam Galeno *de simpl. med. fac.* lib. 6. dicitur *ἀβρότονον*. Pen. corripitur. Nam Horat. *epist.* 2, 1, 114: *Navem agere ignarus navis timet, abrotonum aegro Non audet, nisi qui didicit, dare.* Sed Abrotonites apud Columel. 12, 35. penult. producit. Conf. C. Gesneri *opera botan.* 1. p. 53.

Abrus (Glycine). Semina corallini ruboris ex Arabia felici in Aegyptum deferuntur, ad cultum puellarum. Inde etiam nobis nomen indeclinabile. Prosp. Alpini *hist. nat. Aegypti* 2. p. 40. et ibi Vesling. p. 183.

Absinthium N. (Artemisia). Male scribitur Absynthium, est enim Graece *ἀψίνθιον*.

Absus (Cassia). Hoc nomine, nobis quod indeclinabile, Aegyptii plantam vocant, de qua vid. Prosp. Alpin. *hist. nat. Aegypti* 2. p. 46. et ibid. Vesling. p. 191.

Abutilon (Sida). Penultimam corripere solemus, vti in pestilens, vmbilicus, corylus. Nomen est arabicum, quod Avicenna botanicae intulit.

Acacia (Mimosa). *ἀκακία* Diosc. 1, 133. penultimam corripit; ita enim Vindicianus, quem tempore Theodosiani senioris Imper. vixisse constat, quem Burmannus in *poetis minor.* 2. p. 389. Marcellum vocat, v. 57: *Acacian propolimque, et adarcen, cnicon, acanthum.* Avicennae quidem vocatur *Akhakhia*, sed ab eo, in voce Graeca, non capiendae leges. De hac

planta

planta eiusque nomine multa disputavit Salmasius ad Solinum.

ACAENA, ae, ἄκαινα, spina, aculeus, etiam virga pastoritia. At nulla huius nominis herba reperitur in libris veterum.

ACAJOU (Anacard. occident.) nomen Americanum.

ACALYPHA. Latinis, Plinio aliisque dicitur *Acalephe*, *es*. F. Pen. producenda. Nam graece ἀκαλήφη quod ἄκαλος sit τῇ ἀφῇ, sive noxia tactu, sicuti urtica. Aemil. Macer. 2, 2: *Graecus acalephen, nos urticam vocitamus.* Sed apud Gellium 4, 11. p. 287. in quibusdam libris legitur ἀκαλύφη. Conf. Casaubon. *animadv.* in lib. 3. Athen. et Radulphus Fornerius *rerum quotidian.* 3, 30.

ACANTHIUM (Onopordum), ἀκάνθιον ab ἄκανθα, spina.

ACANTHUS, ἄκανθος, ab ἄκανθα, spina. Plin. 24, 12. Virg. *Georg.* 2, 119: *Et baccas semper frondentis acanthi.*

ACARNA (Cnicus) Theophrasto *histor.* lib. 6, 4. planta est Cnico similis.

ACER, eris. N. penultima corripitur.

ACETABULUM (Peziza) pen. corripit.

ACETOSA (Rumex) a grato acore, sed vocabulum novum, sine idonea auctoritate. Pen. produc. vt in morosus, bellicosus.

Achillea, ae, pen. producitur. Virg. aen. 8, 326: *Stirpis Achilleae fastus, iuvenumque superbum.* Achillea herba Plinio aliquoties laudata, eadem *Achilleos*, ἡ ἀχίλλειος βοτάνη. Plin. 25, 5. sect. 19: *invenit et Achilles discipulus Chironis, qua vulneribus mederetur, quae ob id achilleos vocatur.* Conf. Fabricii *biblioth. graeca* XIII. p. 27.

Achras. F. *achradis* pen. corripitur. Nam Columella 10, 14: *Achrados aut pruni lapidosis obruta pomis.*

Achyranthes ab ἄχυρον, palea, acus, nomen deductum dicitur in *philos. botan.* p. 177. Ita Linnaeus nomen *Achyracantha* contraxit, quod obtulerat Dillenius horto *Elth.* 7. Inde nomen triviale (Illecebrum) *achyrantha.*

Acidoton (Adelia). i. producitur; nam Graecis ἀκιδωτὸς est cuspidatus, acuminatus in modum cuspidis.

Acinos, i. M. in accusat. acinon. (Thymus). Pen. corripitur. Ita Plinio vocatur herba odorata ocimo similis. *Acinus* notat et baccas, quibus constat uva; et baccarum nucleos interiores seu semina, quae notio nostris botanicis accepta est.

Acisanthera (Rhexia) producitur, ex ἀκὶς, ἴδος, cuspis ferrea, spiculum, et ἀνθηρὸς, floridus, vel potius ab anthera botanicorum.

Acmella (olim Verbesina, nunc Spilanthus). Nomen Ahmella, Atcmella, Hacmella cum planta

planta innotuit anno 1691. ex insula Ceylon. Conf. Raii *hist. plant.* 3, 1, pag. 226.

Aconitum producitur. Ovid. *metam.* 1: *Lurida terribiles miscent aconita novercae.*

Acorus, i. M. saepius Acorum. N. ἄκορον Dioscor. Penult. corripit, et sic etiam Vindicianus vel Marcellus.

Acrostichum pen. corripitur. ἀκροστιχὶς et ἀκρόστιχον, est initium versus, ex ἄκρος, summus, et στίχος, versus.

Actaea, nomen plantae, de qua Plin. 27, 7. conf. Linnaei *flora Lappon.* p. 175.

Adansonia. Arbor maximae proceritatis, quam primus diligenter descripsit Adanson, cuius, etsi inimici, nomen Linnaeus arbori dedit, rogatus ab Iussieu, sed non sine suspicione fore, vt posteri Adansoniam reducant ad genus nimis affine Bombacis. Michael Adanson natus est d. 7. April. 1727. Aquis Sextiis in Provincia Galliae. Bene ille de botanica promeritus est, sed multo plura promisit, quam praestitit. Conf. Halleri *bibl. botan.* 2. p. 461.

Adenanthera, ae. producitur. ἀδὴν, ἀδένος, glandula, quoniam habet glandulam in apice exteriori antherarum.

Adhotada (Iusticia) nomen Zeylonicum.

Adiantum, sine H scribendum; est enim graece ἀδίαντον, herba dicta ab α et διαίνω, quoniam folium eius aqua persusum non madefiat, sicco semper simile.

Adonis, is et idis. Ἄδωνις, nomen istius iuvenis, quem Venus in deliciis habuit, forma praecellentem, in florem purpurei coloris conversum, de quo Ovid. *metam.* 10, 736. Ergo pen. producitur, et nomen est generis masculini. Itaque species male dicitur *Ad. apennina*, quae debet dici Adonis apenninus. Possunt autem eiusmodi cognomina probari illa orationis figura, quam grammatici veteres epexegesin, recentiores appositionem vocant. Licet enim in vocabulo adiectivo intelligere herbam seu plantam; quasi tu dicas: Adonis, quae herba dicitur vel est apennina. Atque hoc semel monuisse sufficiat. Plin. 21, 10. sect. 34. vocat aliquam herbam *Adonium*, quam ex Adonidis sanguine ortum traxisse poetas fabulari, auctor est.

Adoxa, ἄδοξος, inglorius, infamis, absurdus. Conf. *philos. bot.* p. 182. Ascribamus verba ex *horto Cliffort.* p. 153: „Elegimus hoc nomen, cum sit planta quoad externa, quae „prae se fert nullam splendidam faciem, nullum ornamentum, nullamque gloriam, sed „in partibus fructificationis discedit ab omni „theoria et doctrina systematica a numero de„sumta, praesertim apud adoxos, qui propor„tione numeros expedire recusant."

Aegilops, aegilopis. F. αἰγίλωψ, nomen arboris glandiferae apud Plin. 16, 6. Penultima in nominativo et casibus obliquis corripitur.

Aeginetia. Hoc nomen a Paulo Aegineta, ſcriptore ſaeculi ſeptimi, indiderat Linnaeus peculiari generi, quod poſtea reduxit ad illud, quod nunc Orobanche dicitur. Neque Paulus de botanica ita meritus eſt, vt hocce honore dignus videri poſſet. Ceterum aegineta eſt incola inſulae Aeginae, qualis fuit Paulus, neque potuit inde planta bene dici Aeginetia. *Aes aeginetitum* praedicatur a Plinio. De Paulo conf. Halleri *bibl. med. pract.* I. p. 311. et Hamberger zuverläſſige Nachrichten. 3. p. 510.

Aegiphila. Ex *αἴξ*, *αἰγὸς*, capra. Herba capris amica ſ. grata. Pen. corripitur. Nomen recens.

Aegopodium. Graecis dicitur *αἰγοπόδης*, capripes, ex *αἴξ*, caper, et *πους*, pes; ſed ita nulla iis planta dicta eſt. "Traxit nomen ab „aliqua convenientia foliorum cum vngula vel „pede caprae." Lin. *hort. Cliffort.* p. 107.

Aeschynomeme, es. F. *αἰσχυνομένη* i. e. erubeſcens. *αἰσχύνη*, pudor, verecundia. Hoc nomine Plinio 24, 17. vocatur planta, quod appropinquante manu folia contrahat. Pen. corripitur.

Aesculus, i. F. pen. corripitur. Virg. *Georg.* 2, 291: *Aeſculus in primis, quae quantum vertice ad auras.* Per *ae*, ex vſu vulgari et derivatione, quam Voſſius adfert; conſentit Servius ad Virg. l. d. Alii malunt *Eſculus* per *e* ſimplex, etymon, vt aiunt, ſequuti. Nam quem ad modum Fagus *ἀπὸ τοῦ φάγειν*,

 edere,

edere, ita ex eorum ſententia Eſculus ab eſca, quod ex eius fructu priſci eſcam ſumerent. Vtrumque in codicibus emendate editis. Videant eruditiores, neque noſtrum eſt vbique tantas inquirere lites.

Aethiopis, idis. F. (Salvia) corrip. Herba magica Plinio.

Aethusa producitur. Αἴθουσα interdum eſt particip. a verbo αἴθω, ſignificans *ſplendens;* interdum ſubſtantive ponitur ſignificans ϛοὰν, *porticum.* At nunquam αἴθουσα eſt *mendica*, quod falſo perhibetur in *philoſ. botan.* p. 186. Cynapium habet folia adeo nitentia, vt merito dicatur ſplendens ſ. aethuſa.

Agallochum (Excoecaria) penultimam corripit. Graecum nomen eſt ἀγάλλοχον, de quo diſputat Salmaſ. *de homon.* cap. 6. p. 7. et ad Solinum p. 742.

Agaricus male. Nam Latinis Agaricum. N. pen. corrip. Ἀγαρικὸν, ab Agaria, Sarmatiae regione, dictus fungus Dioſc. 3, 1. Vindicianus vel Marcellus 55: *Agaricumque aſarumque patens, aloen, aconitum.*

Agave, es, ἀγαυή, admirabilis, praeclara, ſc. planta. Penultimam producimus. Sic enim Homerus *odyſ.* 2, 209. et 5, 1. et 15, 229. Theocrit. *idyl.* 25, 55. et 26, 1. Horat. *ſat.* 2, 3: *Quid, caput abſciſſum demens cum portat Agave.* Ita vocatur Cadmi et Hermionis filia.

Ageratum. Pen. corrip. ἀγήρατος, senectutis expers. Ex α et γῆρος, senectus, quod herbae nomen legitur apud Plin. et Dioscor. Dicitur vero, quoniam flos colorem diutissime servat.

Agnus castus (Vitex). Agnos est fruticis nomen, cuius foliis matronae Thesmophoriis Atheniensium castitatem custodientes, cubitus sibi sterniebant. Plin. 24, 9. sect. 38. Inde nomen ἁγνὸς seu ἀγνὸς, castus. Male recentiores duplicata voce *Agnum castum* dicunt.

Agrimonia, nomen plantae, quam Celsus 5, 27, 10. commendat.

Agrostemma. N. nomen a Linnaeo confictum ex ἀγρὸς, ager, et στέμμα, corona. Ergo scribendum per *m* duplex. Casus genit. *Agrostemmatis*, penultimam corripit. Cum sit gen. neutrius, dicendum est Agrostem. coronarium, non, vt vulgo, coronaria.

Agrostis, is; in casu quarto agrostin. F. Nomen graminis, quo vsus est Dioscor. 4, 30. et 31, 32, atque inter Latinos primus, quod nunc scio, Apuleius *de herbis* cap. 77; etsi sint; qui apud Columell. VI, 31, 2. pro *agrestis* legere malint *agrostis*, qua de coniectura disputavit Gesnerus ad h. l. Conf. Du Cange *glossar. graec.* p. 21.

Ajacis (Delphinium). Ajax, Ajacis, producitur. Haec delphinii species est hyacinthus veterum, cui Plin. 21, 11. p. 244. scribit inesse ita discurrentes venas, vt graecarum litterarum

figura A, I, legatur inscripta. Conf. Bartholinus *de medicis poëtis*, in praefat. p. 8.

Aira, ae. αἶρα Graecis dicitur Lolium, quod e frumenti corruptione proveniens putabatur.

Aiuga, ae. F. penultimam corripiunt lexicographi. Nomen legitur apud Plin. Apulej. et Scribon. Sed Vossius *etymol.* p. 15. corruptum putat ex Abiga, cuius penult. etiam corripitur.

Aïzoon, i. N. Graecis ἀείζωον, ergo nomen quatuor syllabarum, cuius pen. producenda. ἀεὶ, semper, et ζωὴ, vita. Quasi sempervivum. Plin. 25, 13. p. 384.

Alaternus, i. F. (Rhamnus). Apud Columel. 7, 6. nomen fruticis capris grati.

Albuca. Est planta, Plinio quae Albucum, i. N. dicitur, non *albuca*, *ae*. Pen. producitur, sicut in manduco, festuca.

Alcanna (Lawsonia inermis), nomen arabicum, quod apud Avicennam duplici modo legitur et *alchanna* et *alcona*.

Alcea, ae. ἀλκέα, ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, ob insignem vim plantae, de qua Plin. 27, 4. Pen. corripitur, neque bene scribitur a quibusdam alcaea.

Alchemilla dicta, quia alchemistarum praeconiis celebrata sit. Bauh. *pin.* p. 319.

Aldrovanda. Hoc nomen generi dedit Joseph. Monti in *Actis Bonon.* vol. 2. deductum ab Ulysse Aldrovando, viro summae eruditionis

ac

ae diligentiae, qui natus Bononiae 1522, obiit ibidem 1605 aetate decrepitus, sed non pauper. Conf. *Memorie della vita di Ul. Aldrovandi, — col alcune lettere scelte d'uomini eruditi.* Bononiae 1774. 8. auctore Giov. Fantuzzi. Monti *varii plantarum indices.* Bonon. 1724. 4. et 1753. 4. Bayle *diction.* 1. p. 150. Halleri *bibl. botan.* 1. p. 402 et 435.

Aletris. F. nomen primum, ni fallor, legitur, in *amoen. acad.* 3. p. 11. vbi alethris per th. Sed *ἀλετρὶς, ἴδος,* est molitrix, molitoris vxor. Habet *Aletris farinosa* flores, farina qui consperfi videntur, vnde hoc genus nomen traxisse opinor. Corripitur.

Alhagi (Hedysarum). nomen arabicum, quod Rauwolf *itiner.* 1. p. 89. edit. Francof. 1582. 4. evulgavit.

Alisma, alismatis. N. pen. corripitur. Ἄλισμα nomen herbae apud Diosc. et Plin. Falso itaque *Al. subulata* dicitur pro *subulatum;* nisi in adiectivo intelligatur *herba.*

Alkekengi (Physalis). Officinae, ait Ruellius p. 612. Mauritanos sequutae alcaquengi vocant.

Alliaria (Erysimum) eo, quod folia digitis comminuta allium redolent. Nomen veteribus incognitum.

Allionia, genus cui Loefling nomen imposuit Caroli Allione, profes. botan. Taurin de quo conf. Halleri *bibl. bot.* 2. p. 452.

Allophylus. ἀλλόφυλος, alienigena, extraneus. Penult. producitur, etsi Prudentius *hamartig.* 500, et Paullinus, contra naturam graecae vocis, accentum recentiorem secuti, corripuerint penultimam. Male igitur Allophyllos; nisi quis nomen ex ἄλλος et φύλλον compositum esse contendat.

Alnus, i. F.

Aloe, es. F. Ἀλόη. Plin. 27, 4.

Alopecurus, i. M. ἀλωπέκουρος. Herba apud Theophr. 7, 20. et Plin. 21, 17. non dissimilis vulpinae caudae. Ἀλώπηξ, vulpes, οὐρά, cauda. Penultima producenda.

Alpigena (Lonicera). More veterum dicenda fuisset *Alpina.* Nam alpigena recens fictum nomen est ad exemplum *indigenae;* atque eadem ratione corripitur, quem ad modum cuncta ex *gigno* cum nominibus composita, vti alienigenus, nubigena, omnigenus, cet.

Alpinae plantae, quas enumeravit Lin. in *amoen. acad.* 4. p. 415. Pen. produc.

Alpinia, genus dictum in honorem Prosperi Alpini istiusque filii Alpini Alpinii, mortui 1638, professorum botan. Pisanorum; de quibus conf. Horti Pisani historia in Pontederae *epistolis et dissert.* 1791. 4.

Alsine, es. F. ἀλσίνη ab ἄλσος, nemus, lucus. Pen. produc. ex analogia, ita Neptunine Catul. 65. Nerine Virg. *ecl.* 7.

Al-

Alstroemeria, planta admodum speciosa nominata in honorem Claudii Alstroemeri, Sueci, qui eam primus misit praeceptori. Conf. *amoen. acad.* 6, p. 250.

Althaea, ae. F. dicta ab ἄλθω s. ἀλθαίνω, sano, medeor. Plinii aetate erat herba, quae a quibusdam a praestanti efficacia nominabatur *Aristalthaea*. Plin. 20, 21.

Alypum (Globularia), i. N. s. Alypia. ἄλυπος, doloris et tristitiae expers. Ex α et λύπη, tristitia. Ἀλυπία, vacuitas doloris. Plin. 27, 4. Pen. corripitur ex analogia.

Alyssum, herba sic dicta, quae morsui canis rabidi mederi credebatur, λύσσαν enim Graeci rabiem vocant. Plin. 24, 11.

Amaracus Lobelii (Origan. majorana) pen. corripit. Sic Virg. *aen.* 1, 693: *Idaliae lucos, vbi mollis amaracus illum.*

Amarantus, graece ἀμάραντος, ἀπὸ τοῦ μὴ μαραίνεσθαι, quod non marcescat, immarcescibilis. Perperam igitur scribitur per *th*, amaranthus. Conf. Vossii *etymol.* et Fr. Vavasser in *antibarb.* p. 480. Marcessit quidem flos, sed retinet colorem vivum siccatus.

Amaryllis, Tityri amica rustica apud Virg. *ecl.* 1, 51. Amaryllidis penultimam corripit. *Formosam resonare doces Amaryllida silvas.* De allegoria, quam quidam nomini inesse credunt, conf. Crenii *animadverf. philolog.* X. p. 158-160. Conf. *Hort. Cliffort.* p. 135.

Ambro-

Ambrosia, planta apud Plinium, atque cibus deorum. Ovid. *ex Ponto* 1, 10, 11: *Nectar et ambrosiam, latices epulasque deorum.*

Amelanchier (Mespilus). "Vix vllus locus „paulo asperior montanae Galloprovinciae est, „cui desit huius fruticis proventus. — Inter „folia crebra foetura baccae rotundae admo„dum nigrae, magnitudine myrti, sapore „plane melleo, et pergrato plebeculae, quae „ideo vocat Amelanchos, quasi mellea." Haec Lobelius in *adversar.* p. 441. Idem in *observation.* p. 608: Amelanchier Gallorum. Auelacques Lingua-Gottorum. — — Equidem his nihil iam addere queo, dico tamen, etiam in Normannia vinum admodum dulce ex pomis paratum vocari Améléon.

Amellus, i. M. Virg. *georg.* 4, 271: *Est etiam flos in pratis, cui nomen amello.*

Amethystea a floris colore nomen accepit in *philos. botan.* p. 169. At Latini dixerunt *amethystina*, penultima correpta.

Ammannia. Ammannus fuit nomen aliquot virorum, qui botanices scientia inclaruerunt, sed ille, a quo planta nomen traxit, fuit Paulus Ammannus, profess. Lipsiensis 1633, de quo conf. Halleri *bibl. botan.* 1. p. 518, cuius filium Johannem esse temere perhibet Linnaeus in *amoenitat. academ.* 5. p. 276, qui quidem ex alia stirpe natus est, quod recte monuit G. R. Böhmer.

Ammi. N. ἄμμι. Stephanus genitivum facit ἄμμεως, ammios, sed Plin. habet *ammium*, *i*.

Amomum, i. N. pen. produc. Graece ἄμωμον, id est irreprehensibile, maculae expers. Virg. *eclog*. 4, 25: *Occidet. Assyrium vulgo nascetur amomum.*

Amorpha, ae. ἄμορφος, formam non habens, deformis. μορφὴ, forma; quia flori papilionaceo desunt carina et alae. Conf. *Genera plantar*. p. 369. et *hortus Cliffort*. p. 353.

Ampeloprasum (Allium). pen. corripit, quo nomine Dioscor. et Plinius vsi sunt. Ab ἄμπελος, vitis, et πράσον, porrum, quod in vinetis nascatur.

Amygdalus, i. F. pen. corrip. Palladio ita vocatur arbor, cuius fructus est amygdalum. Sed Columella etiam arborem vocat amygdalam.

Amyris, is. F. nomen arboris, cuius Hieronymum mentionem fecisse legimus; in libris antiquioribus, ni fallor, non occurrit. Fuit etiam nomen Sybaritae cuiusdam. Pen. corripitur; sicut in satyra, zephyrus. Sunt complures species huius generis balsamiferae, vnde quis possit coniicere, nomen esse deductum a μύρον, vnguentum, vel a μυρὶς, ἴδος, vas vnguentarium; at obstat α privat. quod plantae vnguentum negare videatur.

Anabasis. is. F. pen. corripitur. ἀνάβασις ab ἀναβαίνω, adscendo, quod planta Plin. 26, 13. arbores scandat.

Ana-

Anacampseros, otis. M. (Sedum), ἀνακαμψέρως, herba, cui a magis ea vis tribuitur, vt eius tactu redeant amores. Plin. 24, 17. Ex ἀνακάμπτω, reflecto, et ἔρως, amor. Pen. corripitur.

Anacardium, i. N. ἀνακάρδιον. Ita a recentioribus medicis Graecis femina dicta funt, quod cordis figuram coloremque aemulentur. Sic Paulus Aegin. in confectione δι' ἀνακαρδίων.

Anacyclus. ἀνακυκλόω, circumcingo. ἀνακύκλωσις, circumdatio. Pen. producitur. Nomen recens.

Anagallis, lidis. F. pen. corripitur. ἀναγαλλὶς Diofcor. 2, 170. et Plinio.

Anagyris, is. F. pen. corrip. ἀνάγυρις. Diofc. 3, 149.

Ananas (Bromelia). Hoc nomine ex appellatione americana orto primus vfus eft Jean de Lery, fed *Nanas* iam apud Andre Thévet legitur. Conf. noftra *inventionum hiftoria* 1. p. 439.

Anandria (Tuffilago). Hoc nomen impofitum eft huic Tuffilaginis fpeciei a Sigisbeckio, praefecto quondam horti botanici Petropolitani, quoniam ei ftamina prorfus deeffe arbitrabatur, quo exemplo totum fyftema fexuale, a quo quam maxime abhorrebat, evertere volebat. Linnaeus autem, acceptis feminibus, probavit in *amoen. academ.* 1. p. 168, effe fpeciem Tuffilaginis, atque habere omnino ftamina. Ibi quo-

quoque rationem, cur nomen Sigesbeckii servaverit, ita docet: "Si qui Anandriam Siges„beckii accipiant pro distincto genere in suis „historiis botanicis, observent hanc plantam „ideo appellatam esse Anandriam, quia primus „nominator stamina non animadverterit."

Anastatica, ab ἀνάστασις, resurrectio, quoniam rosa Hierochontis s. ab Hiericho humectata reviviscere olim credebatur, qua de fabula conf. Bellonii *itinerar.* 2, 86. p. 143. Conf. *hortus Cliffort.* p. 328.

Anblatum (Lathraea). Vox hybrida e Germanico Anblatt; id est ἄφυλλος, foliis carens, ohne Blatt, seu potius Unblatt, vbi un sive an (quae syllaba producitur) pro α privativo Graecorum inservit. Sic dicimus: Unwetter, Anwedder; nec scio, num Andorn eodem modo formatum sit.

Anchusa, ae. penult. producitur. ἄγχουσα ab ἄγχω, constringo, coarcto. Diosc. 4, 65.

Andrachne, es. F. ἀνδράχνη. Plin. 13, 22. Columel. 10, 376.

Androgynus, i. (Ruscus) ἀνδρόγυνος, vtrumque habens sexum, feminae scilicet et masculi. Corripitur. Auson. *epigr.* 69, 12: *Vidit nubentem Plinius Androgynum.*

Andromeda, ae. F. Cephei et Cassiopes poetis filia est, vxor Persei. Penultimam corripit. Propertius 3, 21, 29: *Non hic Andromedae resonant pro matre catenae.* Quare placuerit

haec appellatio Linnaeo, videsis *Floram Lappon.* p. 126.

Andropogon. ἀνὴρ, ἀνδρὸς, vir, πώγον, barba; ergo barba viri, et penultima producenda, ſicut in Tragopogon, barbula hirci. Andropogonis pen. produc.

Androsaces, is. F. ἀνδρόσακες. pen. corrip. Dioſc. 3, 133. Plin. 27, 4.

Androsaemum (Hypericum), ἀνδρόσαιμον. Plinio 27, 4. ſect. 10. herba ſic dicta eſt, quae trita ſanguineo ſucco manat. Hinc nomen videtur, quaſi tu viri ſanguinem dicas. αἷμα, ſanguis, ἀνὴρ, ἀνδρὸς, vir.

Andryala pen. corripit, ſic Italus, Tantalus. ἀνὴρ, ἀλὴ, erratio, error. Nomen plantae in Theophraſti *hiſt.* 7, 7. in numero olerum.

Anemone, es. F. penultima producenda. ἀνεμώνη, ἄνεμος, ventus. Adonidis cruor in anemonem florem mutatus eſt, quo alluſit Ovid. *metam.* 10, 739.

Anethum. pen. produc. Virg. — — *et florem iungit bene olentis anethi.* ἀνήθον.

Angelica, ae. Nomen Plinii aevo in vſu eſſe non potuit. Penult. corripit, auctoritate Coelii Sedulii, poetae Chriſtiani ſaec. 5, qui iſto adiectivo frequenter vſus eſt.

Anguina. (Trichoſanthes). Dicitur a fructus forma Michelio auctore. p. 12.

Angu-

Anguria, ae. (Cucumis). Hoc nomen saepe occurrit apud Aetium, qui primus eo vsus dicitur Ruellio, apud Achmetem, Simeonem Sethi, Agapium Cretensem in *Geoponico*, sed nondum apud Dioscoridem, etsi eius auctoritas in lexicis quibusdam adscripta sit. Graeci dixerunt ἀγγουρίον, et pluraliter τὰ ἀγγούρια. Conf. Du Cange *glossar. graec.* p. 9. Igitur rectius dicitur *Angurium.*

Anisum, i. (Pimpinella) producitur. Sunt qui putent, dictum esse ex eo, quod folia habeat ἄνισα, id est inaequalia. Vossius mavult, quia ἀνίησι, hoc est, remittit et laxat flatulentas tensiones.

Annona. Ex nomine americano *Anona*, fecit Lin. vocabulum latinum, cuius pen. producitur. *Philos. botan.* p. 163. *Hortus Cliffort.* p. 322.

Anserina (Potentilla) pen. produc. Adiectiva in *inus* exeuntia, deducta a nominibus rerum animatarum, producunt penultimam.

Anteuphorbium (Cacalia). Sic dictum, ait Bauhinus, a contrariis Euphorbio facultatibus, hoc enim adversus euphorbii acrimoniam, indigenis remedio esse fertur.

Anthelmia (Spigelia) pro Anthelminthica; dicta ab ἕλμινς, ινθος, lumbricus, quoniam vermes intestinales expellit. Inde vocantur medicamenta anthelminthica.

Anthemis, idis, F. corripitur. ἄνθεμις ab ἄνθος, flos. Plin. 22, 21.

Anthera, ἀνθηρὰ scil. βοτάνη, herba florida, produc. Nostratibus ita dicitur pars staminis polline gravida, quod matura dimittit.

Anthericum corripitur. Sed Latini dixerunt anthericus, M. ἀνθέρικος, caulis asphodeli. Plin. 21, 17.

Anthoceros, otis. M. pen. corripitur, sicut in monoceros. Nomen confictum a Michelio ex ἄνθος, flos, et κέρας, cornu, vt sit floris cornu. Sed Lin. *critica botan.* p. 131. maluit *Ceranthus* vocare, vt sit cornu flos. Anthocerotis et omnes casus obliqui producunt penultimam, sicut monocerotis. Martial. *epigr.* 1, 4.
Et pueri nasum rhinocerotis habent.

Antholyza penultimam producit. Lin. in *philos. bot.* p. 183. ab ἄνθος, flos, et λύσσα seu λύττα, rabies, derivat nomen, quapropter rectius scribitur Antholyssa. Falso putavit Planer in teutscher Nomenclatur p. 12. nomen idem esse, quod nobis Steinblume, quasi sit a λίθος, quod secus est.

Anthora (Aconitum) pen. corripitur. Nam Thora, Tora, Dora, Taura, Tura (ita variis in libris legitur), corruptum vocabulum videtur esse ex φθόρα a φθείρω, corruptio, venenum, mors; quam ob causam rectius scribitur *phthora*. Anthora autem est nomen contractum ex Antithora seu Antiphthora, quia phthorae

phthorae alexipharmacum esse creditur. Eiusdem notionis iam Gesnero creditum est nomen *Doronicum*, quasi thorae antidotum, διὰ τὸ τὴν τόραν νικᾷν. Conf. Gesneri de aconito dissert. annexa *epistolis medicinal.* p. 12. B. et Bauh. *hist. plant.* 3, 2. p. 651. Lobelii *adversar.* p. 263.

Anthospermum, nomen a Linnaeo conflatum ex ἄνθος, flos, et σπέρμα, semen. Occasionem ita denominandi dedit Pontedera, qui in *Epist.* videtur antheras putasse seminum rudimenta. Conf. Lin. *genera plant.* p. 552. *Hortus Cliffort.* p. 455.

Anthoxanthus, nomen a Linnaeo infeliciter confictum ex ἄνθος, flos, et ξανθὸς, ruber, fulvus, vnde fecit Anthoxanthum generis neutrius.

Anthriscus, i. M. (Tordylium et Scandix). Plinio etiam anthriscum, i. N. Theophrasto, Hesychio et auctori *etymolog.* ἀνθρίσκον.

Anthyllis, idis. F. Nomen herbae, quo iam vsi sunt et Dioscor. et Plinius. Hic quidem eam distinguit ab Anthyllio seu Anthyllo.

Antidesma, atis. N. pen. corripitur. Ex ἀντὶ et δέσμα, vinculum. Nomen a Burmanno factum, quasi sit antidotum adversus venenum serpentis cuiusdam.

Antirrhinum, corripitur, Ex ἀντὶ et ῥὶν, nasus. Herba Dioscoridi ac Plinio ita dicta, quod semine sit vituli naribus simili.

Aparine, es. F. (Galium) producitur, ἀπαρίνη apud Dioscor. ac Plinium.

Aphaca (Lathyrus) corripitur. ἀφάκη, legumen Theophrasto, Dioscoridi Plinioque celebratum.

Aphanes, is. F. corripitur. ἀφανής, έος, latens, non apparens sc. herba. Nomen a Linnaeo inditum.

Aphyllanthes, is. F. olim rectius Aphyllanthos, i. M. ex α privat. et φύλλον, folium, et ἄνθος, flos. "Nomen fecerunt," inquit Lobelius *adversar.* p. 190. "studiosi herbarii „Monspelienses, non quia nulla folia emittat, „sed quod adeo sint exilia et iuncea, vt vix „dum emersa arescant et festucas praeferant, „paleasve, pallidiusculo colore in imo cespite „e fibrosa iunci radice."

Aphyteia, cui plantae cum nulla omnino sit herba, dicta a φυτεία, ας, planta, et α privat. Conf. Lin. *amoenit. acad.* 8, p. 313.

Apios, i. M. (Euphorbia et Glycine) ἄπιος Theophrasto, Dioscor. Plinio.

Apium, i. N. Nomen vetustum, cuius origo nescitur; coniecturas obtulit Vossius *etymol.*

Apluda, ae. pen. producenda. Apud Festum, Gellium et Plinium legitur Appluda, sed non pro herbae nomine. Plinius 18. sect. 23: *Milii et panici et sesamae purgamenta appludam vocant.*

Apocynum, i. pen. corripitur, Ex κύων, canis. Frutex, qui canes ab ipsis comestus necare traditur. Sed apud Latinos hoc nomen non reperitur.

Apyrinum (Malum) corripitur. Mart. 13, 43: *Lecta suburbanis mittuntur apyrina ramis.* Sed dicitur etiam *apyrenum*, penultima producta. Vtrumque est ab α et πυρὴν, nucleus. Nucleo carens.

Aquartia. De hoc nomine Jacquin in *Selectarum stirpium Americam. histor.* pag. 13: "Hunc „fruticem nominavi in honorem amici, histo„riae naturali addictissimi, Benedicti Aquart, „in patria insula Martinica primarias inter ne„gotiationem agentis, quo in excursionibus „botanicis saepe feliciterque vsus fui socio, et „cui plurimas ad histor. naturalem spectantes „res pulcerrimas me debuisse, gratus recor„dabor semper."

Aquifolium (Ilex). Aquifolius, a, um, adiectivum est Latinis; sic *aquifolia arbor* apud Plinium; *aquifolii vectes* apud Catonem. Salmasius contendit esse aquifolia quasi acuifolia ab acuendo. Conf. Gesner ad auctor. R. R. Ergo debebimus dicere *Ilex aquifolia.*

Aquileia, ae. Nomen, quod cum planta, ante pauca saecula, innotuit. Dicta videtur quasi aquilina, ob florum mucrones aduncos, vt sunt aquilini vngues. Matthiolus, Lobelius aliique *Aquilinam* nominarunt.

Aquilicia, Rumphio vocabatur *frutex aquosus*, cui Linnaeus reddidit nomen ab aquilicio. Aquilicium vero dicitur, cum aqua pluvialis remediis quibusdam elicitur, Festo auctore.

Arabis. F. corripitur. In casu secundo et Arabis et Arabidis; in quarto Arabida. Nomen neque Graecum, neque Latinum est, quod recte iam monuit Marcellus, neque apud Graecos legitur, nisi apud Dioscoridem, sed in quibusdam tantum codicibus, vbi lib. 2. cap. 187. inscribitur περὶ ἀραβίδος seu περὶ δράβης. At sine controversia quidquid ibi de arabi seu draba legitur, a Dioscoride non scriptum est, sed additum est ab alio. Conf. Matthiol. ad Dioscor. 2, 151. p. 430.

Arachis. Apud Theophrastum Arachidna est nomen plantae, quod Lin. contraxit in Arachis. Satius fuisset nominare plantam Arachum vel Aracum. Nam arachus et aracus sunt nomina diversarum plantarum apud Graecos ac Plinium, de quibus disputavit Bodaeus ad Theophrast. p. 919. Arachis corripitur, vt aracus. monachus.

Aralia, ae. Origo nondum mihi innotuit. Nam aralia, ium, huc non pertinent. Ita olim dicebantur agri ad arationem idonei, quibus opponuntur runcalia. Vid. Du Cange.

Arbutus, i. F. medium corripit. Virg. ecl. 3, 82: *Dulce satis humor, depulsis arbutus haedis*. Fructus dicitur arbutum, i.

Archangelica. (Angelica). Adiectiue apud Hieronymum reperitur. Quasi praestantissima inter omnes angelicas.

Arctium, i. Plin. arction et arcion, Dioscor. 4. cap. 106. ἄρκτιον, et cap. seq. ἀρκεῖον; sunt itaque nomina diversarum plantarum. Arcium (non arctium) vocabant quidam, Dioscoride auctore, προσωπίδα, aut προσώπιον, quasi plantam personatam. Plin. 25, 9: *Quidam arcion personatam vocant*; vbi tamen Harduinus non *arcion*, sed *echion* habet. Hinc Lin. nomen triviale accepit: *Arctium personata.* Conf. v. *Bardana*.

Arctopus, odis. M. ab ἄρκτος, vrsus, et ποῦς, pes. Pleraque composita ex ποῦς sunt masculina, vti polypus, apus, tripus. Pen. corripitur, vt syllaba *o* in arctophylax, ἀρκτομῦς, caet. Lin. *hort. Cliffort.* p. 495: "Arctopum pedem „vrsi diximus a similitudine involucri cum „horridis ferarum vnguibus."

Arctostaphylos, i. (Vaccinium) ab ἄρκτος, vrsus, et σταφυλίς, ίδος, uva; ergo uva ursi, quam nostrates etiam vocant Bärentraube.

Arctotis, is. F. Ex ἄρκτος, vrsa, et οὖς, ὠτὸς, auris. Ita commutavit Lin. nomen Vaillantii Arctotheca. Penultima producitur, vti in Myosotis, auricula muris.

Arcturus, i. M. (Verbascum) producitur, nomen herbae iam Plinio vsitatum. ἄρκτος, vrsa, et οὐρά, cauda.

Areca. Quod Arabibus vocatur Faufel, dicitur in Malabar areca, quod nomen Lusitani primi in Europam intulerunt. Conf. Garc. ab Horto *hist. arom.* 1, 25. Vulgo producitur, et scribitur quoque duplici c: *arecca*.

Arenaria, sc. herba, adiective. Sed iam Latinis substantive dictus est arenarius, i, qui in arenam pugnandi caussa descendebat.

Arethusa, ae, producitur. Est nomen et vrbium, et fontium et Nymphae in fontem versae.

Argemone, es. F. producitur. ἀργεμώνη, dicta quod ἄργεμα oculorum et nebeculas expurget. Diosc. 2, 208. Plin. 24, 19.

Aria, ae. ἀρία, ας. (Crataegus). Arboris nomen Theophrasto.

Arietinum (Cicer) producitur.

Arisarum (Arum) corripitur. ἀρίσαρον Dioscor.

Aristida, producitur. Herbae nomen Plinio 27. sect. 63.

Aristolochia. ἀριστολοχία Dioscor. 3, 4, quod existimetur optime puerperis, seu partus doloribus opitulari. Plin. 25, 8: *aristolochiae nomen dedisse gravidae videntur, quoniam esset ἀρίστη λοχούσαις.* Penultimam producendam esse probat Borrichius auctoritate Nicandri atque poetae apud Galen. I. *de antidot.*

Armo-

Armoracia (Cochlearia). Apud veteres legitur etiam Armoracea per secundam vocalem.

Arnica. Huius vocis originem nondum exploratam habeo. Quaedam lexica illam auctoritate Plinii firmant, qui nunquam arnicam nominavit. Primum legitur apud eos, qui materiam medicam exposuerunt. Fehr in *Miscell. nat. cur.* an. 1678 et 1679. obs. 2, vbi *Arnicae montanae* virtutes commendavit, opinatus est, nomen corruptum esse e *Ptarmica*; quod si verum videtur, debemus penult. corripere. Subit interdum cogitatio, num sit adiectivum ex ἄρνιον, agnellus, vt sit planta agnina, sed cur ita sit vocanda nostra Arnica, equidem ignoro.

Aronia (Crataegus) Dioscor. 1, 169: *μέσπιλον τὸ δένδρον, ὃ παρ' ἐνίοις ἀρωνίαν καλεῖται.*

Artemisia per T purum; non Arthemisia per th. Graece ἀρτεμίσια, quasi Dianina, ab Ἄρτεμις, Diana, Regina Halicarnassi, vxor Mausoli, cui monumentum sepulcrale, inter miracula mundi connumeratum, constituit. Plin. 25, 7.

Artocarpus, i. ab ἄρτος, panis, et καρπός, fructus, Brodbaum. Nomen, quod nuper increbuit, non bene femininum fecerunt botanici, cum καρπός sit masculinum.

Arum, i. Plin. 19, 5: *est inter genera bulborum quod in Aegypto aron vocant.*

Arun-

Aruncus (Spiraea) i. Vocabatur olim barba caprae, quod nomen Lin. mutavit in aruncum, conf. *Hortus Cliffort.* p. 463. Lexicographi perhibent, Latinos barbam caprarum vocasse aruncum, sed temere. Conf. quae annotavimus ad Antigoni Carystii *historias mirabiles*. pag. 166.

Arundo, dinis. F. non barundo, quia aiunt ab ariditate dictam.

Asarina (Antirrhinum) corripitur; est enim adjectivum ex Arum formatum. Conf. Lobelii *adversar.* p. 262. Ita ex amygdalus fit amygdalinus, ex amaracus, amaracinus, in quibus pen. corripitur.

Asarum, i. corripitur. Plin. 12, 13. Dioscor. 1, 9. ἄσαρον.

Ascyrum, i. corripitur. Plin. 27, 4. ἄσκυρον. Tournef. *institut.* p. 256. perhibet, nomen esse ex σκίρος, asperitas, sed σκίρος est caementum, gypsus.

Aspalathus, i. M. corripitur. ἀσπάλαθος. Plin. 15, 7.

Asparagus, i. M. corrip. Juven. 11, 69: *Asparagi posito quos legit villica fuso.*

Asperugo, inis. F. penultima nominativi producitur, sed genitivi corripitur. Plin. 26, 10. Dicta a foliis asperioribus.

Asperula, ae. F. nomen ex medio aevo, a fructu aspero dictum. Corripitur, vt omne deminutivum in *ulus*, *ula*.

Asphodelus, i. M. corripitur. ἀσφόδελος Diosc.

Asplenium. Sic botanici loquuntur, sed Graeci et Latini Asplenum, ἄσπληνον, herba ex qua fit medicina vitiis lienis, cuius pen. producenda est.

Aster, asteris, asteri. M. pen. corripitur. ἀστὴρ, ἀστέρος, stella. Plin. 27, 5: *aster — — in cacumine capitula stellae modo radiata habet.*

Astragalus, i. M. corripitur. ἀστράγαλος. Plin. 26, 8.

Astrantia. Nomen est neotericorum botanicorum, ex ἄστρον et ἀντίος, adversus, obvius. *Philos. bot.* p. 183. Quod si verum est, debebimus T ante I non vt C aut Z pronuntiare, sed sicut in antiopa, politia et aliis Graecis. Voluit fortasse is, qui nomen conflavit, dicere, herbam astro similem, sed tunc debuit substantivum postponere. Sic Homer. *Iliad.* 1, 264. ἀντίθεος dicitur par deo, deo aequiparandus; ἀντιθέην ἄλοχον dixit poeta virginem divina virtute praeditam.

Astronium. Jacquin *stirp. americ.* p. 127: a calycibus in stellas novem linearis diametri expansis, ceu sidera formantibus varia, ἀστρέϊνιον ἀπὸ τοῦ ἄστρου, nominavi.

Athamanta. Dioscor. 1, 3. ἀθαμάντικον. Lin. *hort. Cliffort.* p. 93. Athamantam seu Athamanticam vocant, tanquam ab Athamante inven-

inventam; alii vero quoniam in Athamante, monte Phthiotidis in Thessalia, reperiatur.

Athanasia. Nomen Linnaeanum. ἀθανασία, immortalitas.

Atractylis, atractylidis. F. corripitur. Ἀτρακτυλὶς, ἰδος, ab ἄτρακτος, colus, fusus, quia feminae colos inde conficere solebant, auctore Dioscor. 3, 107. Plin. 10. in fine.

Atragene, es. F. Sed Theophrasto *hist.* 5, 10. p. 540. dicitur ἀθραγένη; ergo rectius dicimus Athragena, ae. Penultimam corripiendam censeo, sicut in ambigena, indigena, Diogenes. Cum botanici antiquiores athragenam Theophrasti Clematidis speciem putarunt, indidit Linnaeus illud nomen generi a Clematide quidem diverso, sed ei non absimili.

Atraphaxis, is. F. Colum. 11, 3, 42: *olus atriplicis, quod Graeci vocant* ἀτράφαξυν. *Hortus Cliffort.* p. 138.

Atriplex, atriplicis, penultima in quolibet casu corripitur. Colum. 10, 377: *Et gravis atriplici consurgit longa faselus.* Plinio est neutrum. 20, 20. S. 83: *atriplex et silvestre et sativum est.* Sed Macer 1, 24. dixit *atriplicem tritam cum nitro.* Ergo non temere botanici nostri vocem faciunt femininam. Colum. 11, 3, 42: *olus atriplicis, quod Graeci vocant* ἀτράφαξυν, quo de vocabulo Graeco conf. Vossii *etymol.* et Foesii *oecon. Hipp.* Festus auctor est, *Atriplexum* prius vocatum. Sic dictum

dictum aiunt, quod comestum homines reddat atros. Vossius et alii censent corruptum esse vocabulum ex Graeco.

Atropa, penult. corrip. Nomen a Linnaeo impositum generi, quod Turnefortio vocabatur *Belladonna*. Furiarum vltima dicta Atropa, perhibetur in *Philosoph. botan.* p. 171, sed erravit praeceptor venerandus. Nulla furia ita dicta est. Sed vna e Parcis, natu maxima, non *Atropa*, sed *Atropos*, Ἄτροπος (Atropi) vocata est ab α et τρέπω, quod sit inexorabilis, nec ad cuiusquam preces vertatur. Putabatur filum incidere, seu finem vitae in potestate habere. Silius Ital. 4, 8, 18:

His senium longaeque decus virtutis et alba
Atropos, et patrius lauros promisit Apollo.

Confer. *Hortus Cliffort.* p. 57.

Aukuba. Nomen Japonicum, quod per Kämpferum innotuit.

Avellana (Corylus) producitur.

Axyris. Etymologiam nondum expiscari me potuisse profiteor. Xyris, idis. F. corripitur; est iris, gladiolus. Num α privat. praefixit more suo Linnaeus? quod si factum est, etiam in axyris penultimam corripere debemus.

Azalea. ἀζάλειος s. ἀζαλέος, siccus, aridus. A solo natali nomen derivatum dicitur in *philos. botan.* p. 185. et in *Flora Lappon.* p. 57. Pen. anceps, cum graece sit ει atque ε simplex.

Azarolus (Crataegus). Italis *Azarolo*, Gallis *Azerole;* nomen: quod ex arabico Avicennae *Al zaror*, i. e. aviditatem ad cibum incitans, confictum creditur. Solemus illud producere.

Azedarach et Acidarachta (Melia), vox Arabica, quam in Avicennae canone medic. edito Venetiis 1608. fol. Azadarach. scriptum video.

Baccharis, is, f. Baccar, aris, βάκχαρις. penultima correpta. Virg. *ecl.* 4, 19: *Errantes hederas passim cum baccare tellus.* De herba veterum conf. Foesii *oeconom. Hippocr.* p. 118.

Ballote, es. F. βαλλωτὴ producitur. Herba iam a Dioscor. ac Plinio commemorata.

Balsamina, sc. herba (Impatiens et Momordica). βαλσαμίνη. Corripitur. Dicitur, inquit Bauhinus, quod ex pomis ipsius immaturis oleo iniectis, insolatione oleum seu balsamum, vt chirurgi vocant, ad vulnera consolidanda praestantissimum conficiatur.

Balsamita, ae (Tanacetum et Chrysanthem.) producitur, sicut derivatum quodcunque in *itus* ex aliis nominibus.

Balsamum (Toluifera). Non displicet, inquit Borrichius, quod aiunt, sic ob praestantiam vocari, quasi baal-schemen, i. e. princeps sive dominus olei, de quo prolixius Vossius in *etymol.* Latini quidem penult. corripuere. Martial. 3. 63: *Balsama qui semper, cinnama semper*

semper olet. Nicander tamen Graeco versu heroico, tum in *Theriacis*, tum *Alexipharmacis*, penult. manifeste producit. Andromachus senior, Neronis archiater, carmine elegiaco pen. iam produxit; iam corripuit, vt apud Galenum videre est in libro *de Theriaca ad Pisonem.* Haec Borrichius.

Bambus, aliis Bambu (Arundo). Nomen per Lusitanos innotuit ex India orientali.

Barbaraea (Erysimum et Sisymbrium), i. e. herba sanctae Barbarae, nostratibus St. Barbarakraut.

Bardana. Nomen Dodonaeo vsurpatum, sub quo in officinis radices, folia et semina Arctii Lappae veneunt. Dicta videri potest, ait Borrichius, a *bardo*, quae vox inter alia cantorem et poetam designat, vt in *Etymol.* demonstrat Vossius, et in *Lex. phil.* Martinius. Et certe cantores in comoediis lappae huius foliis faciem obvelabant, ne agnoscerentur spectatoribus, vnde *personatam* dici constat, et Graecis *προσώπιον*. His natalibus si insistendum, pen. producet, genitivo plurali, et analogia suadentibus; bardorum enim et bardarum flexus bardanam longam efflagitat, vt a quintus quintorum et quintarum facit quintanam. Ita a primus primana, a septimus septimana, a quartus quartana. Hactenus Borrichius. Conf. v. *Arctium.*

Barometz (Polypodium). Bara in Tataria est agnus. Fabula de agno Scythico, quam pri-

 mus

mus evulgavit Kircherus, satis iam explosa est. Inde ingenium Linnaei nomen indidit herbae, cuius radix pilosa, seu lana vestita est, agnum quodammodo refert atque adeo, quando vulneratur, humore cruento, sanguini animalium simillimo, manat; quae omnia comprobavit Loureiro in *Flora Cochinchin.* pag. 675.

Basella. Nomen Malabaricum, quod, cum latinam indolem habere videatur, servavit Lin. Conf. *philos. bot.* p. 155 et 166.

Basilicum (Ocimum). Pen. corrip. vt cetera adiectiva Graeca in ικος, γραμματικὸς, κυκλικὸς, κριτικὸς, sic βασιλικὸς. Graeci recentiores ὄκιμον βασιλικὸν appellavere, a βασιλικὸς, dominus.

Batatas. (Convolvulus). Hispanicum nomen, de quo conf. Clusii *hist.* 4, 51. p. LXXVII. Producitur.

Bauhinia. A duobus fratribus Bauhinis huic generi indidit nomen Linnaeus, vt esset subsidium mnemonicum, cum totum genus habeat folia cordato-biloba.

Beccabunga (Veronica). Ex Germanico Bach-bungen s. Beckbungen. Beck, cum e producto (sicut η Graecorum pronuntiamus), est idem quod Bach, rivulus. Bungen vero dicitur corpus inflatum, sigillatim tympanum; vnde tympanites, morbus, nobis dicitur Bungensucht. Etiam Belgis ista herba vocatur: Waterpungen.

Behen (Cucubalus et Centaurea). Nomen arabicum Serapioni, de quo conf. Rauwolfii *itiner*.

Bella donna (Atropa). Pulcram mulierem Itali hanc plantam nominarunt, quod ea vtuntur ad fucum; auctore Tournefortio. Amaryllis vero idem cognomen obtinuit ob pulcritudinem florum.

Bellidiastrum (Doronicum), quoniam bellidis species potest videri, nisi habeat pappum.

Bellis, idis. F. iam Plinio 21, 8. dicta. Inde, ni fallor, nominatum est genus *Bellium*, quod ad Bellidis affinitatem proxime accedit. Belio pro Bellis legitur apud Apulej. *de herbis*.

Benzoin (Laurus), vox peregrina est, eoque incertae nobis pronuntiationis, quam libet tamen in pen. corripere, vt aloe, ob vocalem ante vocalem. Benzoinum f. belzoinum oleum pen. corripiet, ad naturam caeterorum adj. in *inus* ex inanimatis descendentium. Borrichius.

Berberis, is, im. F. media corripitur, vt in verberis, piperis, Tyberis. Nomen novum a Mauritanis acceptum occurrit in glossis iatricis graeco-barbaris, βερβέρης, et apud scholiastem Nicolai Myrepsi. Vide eundem Myrepsum *de antidot*. cap. 24. 457. *de vnguentis* cap. 50. *de pastillis* cap. 65 et passim.

Beta, quoniam figuram litterae graecae β, dum semine turget, referre videtur. Colum. 10, 251: *Nomine tum Graio, ceu littera proxima*

 primae,

primae, Deprimitur folio viridis, pede candida beta.

Betonica. pen. corr. Q. Serenus 46: *Betonicam ex duro prodest assumere Baccho.* Dicitur et Vettonica, a Vettonibus Hispaniae populis, qui invenerunt. Plin. 25, 8 et 9.

Betula. corrip. vt caetera diminutiva in *ula*, assula, bucula, sportula. Dicitur vel quasi πετάλη, folium; vel a batuendo i. e. caedendo, vel a Celtica voce Bedu. v. Voss. *etymol.* Plin. 16, 18 et 27.

Betulus (Carpinus) corripitur. Plinio 37, 9. p. 785. est cerauniae lapidis species. Botanici vero, quibus in fingendis nominibus quidlibet audendi, aequa poetis et pictoribus, potestas, ex Betula non dubitarunt conficere adiectivum, quasi betulus, a, um.

Bidens, entis, quasi planta semine bidentato. Nomen primus imposuit Caesalpinus *de plantis* lib. 12. cap. 17.

Bigarella (Cerasus), ex Gallico bigarreau „— fruit qui a été ainsi appellé, à cause „qu'il est bigarré de rouge, de blanc et de „noir." *Diction. de Trevoux.*

Biscutella, dicta a Linnaeo ob fructum quasi scuto duplici praeditum. *Phil. bot.* p. 166.

Biserrula dicta a fructu biserrato.

Bistorta, a radice bis vel ter intorta. Nomen novum.

BIKA, nomen americanum. Conf. Waarenkunde 1. p. 205.

BLATTARIA, ae. (Verbascum). *Abiecta*, inquit Plin. 25, 9, *blattas in se contrahit, ideoque Romae blattariam vocarunt.*

BLECHNUM. Plinio 27, 9. est blechnon filicis genus.

BLITUM, factum putatur a Graeco βλάξ, quod stupidum significat, vel a βλητὸν, reiiciendum. Plin. 20, 22: *blitum iners videtur, ac sine sapore aut acrimonia vlla. Vnde convicium feminis apud Menandrum faciunt mariti.*

BOLETUS, ĭ. producitur. Juvenal. 5, 147: *Boletus domino, sed qualem Claudius edit.*

BOMBAX, acis. produc. factum e veterum Bombyx, ycis, quod etiam producitur, et ex Oriente est. Conf. Salmas. ad Solin. p. 209. et Vossii *etymol.* atque etiam, si operae pretium videtur, Waarenkunde 1. p. 42. At bombycinum corripitur.

BORAGO, ginis. Produc. Est nomen medii aevi, de quo disputavimus in *Histor. inventionum* 5. p. 114. vbi primum, qui eo vsus sit, putavi Nicolaum Myrepsum, scriptorem saeculi 13. aut 14, qui plantam vocavit πουράκιον. Iam vero nomen reperi in libello *de compositione medicamentorum*, cuius auctor creditur Joannes Aegidius, qui saeculo duodecimo vixit, etsi sint, qui eum ad saeculum septimum referant. Videsis Leyseri *hist. poet. med. aevi* p. 500 et p. 516.

p. 516. verſ. 303: *Antophyllus*, *borago*, *humus*, *lignum pretioſum*.

Borassus. Dioſcoridi 1, 151. eſt βούρασσος vel βόρασσος fructus palmae arboris.

Botrys, botryos, botryn. F. βότρυς, υος. Fortaſſe eadem, quae botrus, i. Nomen accepit a ſemine, quod racematim ramulis adnaſcatur, ſive quod plura eius ſemina caulibus ſic conferta pendeant, vt racemi in uva referant imaginem. Conf. Bodaeus ad Theophr. p. 827. Ruellius p. 558.

Bovista (Lycoperdum), vocabulum e noſtra lingua in latinam traductum. Scribitur Boſiſt, olim Pfoſiſt. Fiſt ſ. Fyſt eſt flatus ventris, crepitus; fyſten, pedere. Vid. Richey *idioticon Hamburg.* p. 57. ſed de ſyllaba priori dubitatur. Sunt qui ſcribant Bubenfiſt. Gallis: veſſe de loup. Veſſir ſ. veſſer Gallorum convenit cum Germanico verbo obſoleto Phyſen, i. e. ſtridere, ſibilare. vid. Maalers Teutſch-ſprach.

Brabeium. Sic novum herbae nomen ſcripſit Linnaeus auctor, ſed haud dubie cogitavit illud victoriae praemium in ludis Gymnicis, atque idcirco ſcribendum eſt brabeum vel brabium, pen. producta, cum Graecis ſit βραβεῖον. Conf. *hortus Cliffort.* p. 63, vbi herba vocatur Florae brabejum, voluit ſcribere brabeum.

Brassica, ae. corripitur.

Bra-

Brathys. Plin. 24. sect. 61. p. 342. *herba sabina*, ait, *brathy appellata a Graecis.* Dioscor. 1, 104. βϱάϑυς.

Brignola (Prunus) producere solemus. *Diction. de Trevoux:* "Brignole, espece de prune excellente qu'on seche, et qu'on envoye à Paris „de la ville de Brignoles en Provence."

Briza, ae. βϱίζα. Frumenti genus, de quo multus est Galenus. Conf. Bauhini *theatr.* p. 415. Latinis nomen non fuit vsitatum.

Bromus, i. M. βϱῶμος. Plinio Bromos, i.

Browallia. Joannes Browallius primum magister Upsaliensis, postea episcopus Aboensis. Quid in caussa fuerit, cur huic plantae Linnaeus istius viri nomen indiderit, id ipse mihi ita commemoravit. Solebat Browallius eum, quo cum colloquebatur, quasi ab imo ac limis oculis adspicere, atque in habitu huius plantae nescio quid simile animadvertere sibi videbatur Linnaeus. In iuventute fuit Browallius bene moratus atque modestus, sed postquam episcopatu fuit ornatus, magis magisque factus est superbus, et tandem in disputatione de maris incremento vel decremento ita se gessit, vt fere stupidus esse videretur. Hasce commutationes animi etiam tres species huius generis habitu suo exprimere videbantur Linnaeo, quas etiam cognominibus indicare voluit, cum vnam *demissam*, alteram *elatam* atque tertiam *alienatam* dixerit. Condonemus praeceptori has facetias, quas ad artem memoriae referebat.

bat. Scilicet hoc illud eſt, quod praecipit Quintilianus XI, 2. p. 556, vt memoriam ab aliquo ſimili transferamus ad id, quod continendum eſt.

Bryum. Plinio bryon.

Bryonia. Graecis βρυωνία, a voce βρύω, germino, pullulo, quod abunde pullulet.

Bryopteris (Lycopodium). Compoſitum videtur ex βρύον, muſcus, et πτέρις, ιδος, filix. Ita exiſtimo, quia Plukenetio dicitur: muſcus filicinus ſeu bryopteris. Ideo pen. corripienda.

Bubon, onis. M. producitur. Βουβὼν, ῶνος, inguen. *Philoſ. bot.* p. 181. Plinio herba quaedam dicta eſt *bubonium*.

Buceras, correpte (Bucida). βουκέρας, lexicographis vocatur foenum graecum. Plin. 24, 19. Buceratis corripitur.

Bucida ſ. bucaeda, ae. vtrumque producendum. Dicitur qui caeditur loris bubulis.

Buffonia. Sauvage mittebat Linnaeo variis officiis ſibi dudum obſtricto flores huius plantae, quam ipſe Buffoniam appellaverat, rogans, ne nomen abrogaret. Sed Buffon, obtrectator laudum Linnaei, et iniuſtus ſyſtematis aeſtimator, botanicis ſtudiis ne imbutus quidem erat, quod ſatis comprobatum eſt a Malesherbes in *Obſervations ſur l'hiſtoire naturelle de Buffon*, cuius libri praeſtantiſſimi notitiam dedimus in Phyſikaliſch-ökonomiſcher Bibliothek XXI. p. 284. Quapropter cum Linnaeus nolebat adverſa-

versarium botanicis inserere; et nihilo secius precibus Sauvagesii satisfacere cogebatur, vt Gallorum evitaret invidiam, haud sine aliqua malitia, non Buffoniam, sed Bufoniam scribebat plantae nomen, tanquam F simplex per errorem irrepsisset; sed volebat hoc modo posteris praebere ansam existimandi, nomen traxisse illud genus a bufone, animali foedo et turgido. Haec a me relata ab ipso praeceptore accepi.

Buglossum s. buglossus, βούγλωσσος, buglossus, boum linguae similis. Plin. 25, 8. Dioscor. 4, 128. Conf. Vossii *etymol.*

Bugula corrip. Tournef. p. 209. auctor est, ita appellari a voce gallica *Bugle.* Equidem existimaverim, *bugle* Gallorum factum esse e latino, cum lingua Gallica nihil habeat, vnde possit hoc *bugle* derivari. Ne Martinius quidem ausus est, coniicere vocis originem, monuit tantum, vocari etiam *buglum.*

Bulbine, es. F. Pen. produc. A Plinio 20, 9. sect. 41. accepit Linnaeus nomen, imposuitque herbarum generi, quod postea reduxit ad Anthericì genus. Conf. *Hortus Cliffort.* p. 123.

Bulbocastanum (Bunium). βολβοκαστάνιον, cuius Trallianus lib. 7. cap. 2. meminit, a radicis figura et sapore castaneas exprimente nomen habet. Bauh. *pin.* p. 162. Corripitur.

Bulbocodium. In *philos. bot.* p. 182. perhibetur nomen factum ex βολβὸς, bulbus, et κώδιον,

 lana.

lana. Sed κῴδιον est pellis, vellus. Κώδιον legitur apud Theophr. et *Codiaminon* Plinio 21, 11. est herba, cuius flos est codion.

Bunias, buniadis. F. corrip. Plin. 20, 4. Dioscor. 2, 103: βουνιας et βούνιον, ex βουνὸς, collis, tumulus, acervus. Conf. *hortus Cliffort.* p. 340.

Bunium, i. Plin. 20, 4. duas napi species facit, quarum altera buniòn, altera bunias vocatur. Illud nomen Lin. inde recepit, conf. *Hort. Cliffort.* p. 92.

Buphthalmum, ex vocibus Graecis βοῦς, bos, et ὀφθαλμὸς, oculus; quasi diceres oculum bovillum. Flores enim, ait Dioscor. 2, 156. habet melinos, oculorum similitudine, vnde et herba nomen traxit.

Bupleurum, βούπλευρον Hippocrati et Nicandro in *Theriacis*. A vocibus Graecis βοῦς, bos, et πλεύρον, costa; quod boves ea commesta rumpi existimarint; vnde bupleuron a bupresti apud Plin. 22, 22. non differre videtur, et ipsum nomen, inquit Plin. indicio est boum certe venenum esse, quod dissilire degustata fatentur. Alii tamen volunt Plinii buprestim insectum esse, non plantam. Tournef. p. 310.

Butomus, i. corrip. Hesych. βούτομον φυτὸν βουσὶ διδόμενον τροφὴν οἷον χόρτος, i. herba, quae alimentum dat bobus tanquam gramen. Hinc nomen Ruellio auctore accepit. Eius mentio fit quoque in *Geopon.* 2, 6, 28.

Buxus,

Buxus, i. F. Graece πυξὸς et πυξὸν pro arbore et ligno. Conf. Martinii *lex.* et Voſſii *etymol.*

Byssus, i. βύσσος.

Cacalia, ae. nomen herbae Dioſcoridi et Plinio. Conf. *Kleinia.*

Cachrys, yos. plur. cachryes. F. pen. corripitur. Plinio 16, 8. ſunt oblonga panicularum modo nucamenta, quae ſquamatim compacta propendent e ramis. Sic lexicographi.

Cactus, i. F. κάκτος, herba ex carduorum genere, teſte Plinio 21, 16. ſect. 57. Conf. Voſſii *etymol.*

Calamagrostis, is. F. (Agroſtis et Arundo), legitur apud Dioſcor. 4, 31. p. 255. ſed apud Latinos veteres non reperitur.

Calamintha, ae. a vocibus Graecis καλὸς, pulcer, et μίνθη, mentha, quaſi pulcra mentha; nidore enim ſuo, vt docet Ariſtophanes, ſerpentes, vel accenſa, vel ſubſtrata, vt ait Dioſcor. 3, 43. fugare ſolet.

Calamus, i. M. corripitur. Virg. *eclog.* 5, 2: *Tu calamos inflare leves, ego dicere verſus.*

Calcitrapa (Centaurea). Ruellius 3, 84. p. 587: "vulgus chaucetrepam vel calcatrepam „vocat, quod cacumen veluti muricibus, quas „vulgus appellat calcatrepas, muniat, et ſpina„rum aculeis inſigniter armetur; cet." Eſt igitur e Gal-

e Gallico *chausse-trapes*, i. e. murex ferreus, Fußangel. Italis herba dicta calcatreppo, calcatreppolo, calcatrippa. Penultimam producendam censeo.

Calendula, ae. herba singulis calendis florescens. Sic lexicographi, sed sine auctoritate idonea. Pen. corripitur.

Calla, ae, herbae nomen Plinio 27, 8. sect. 36. vbi Hard. legit Calsa.

Callicarpa, ex καλὸς, pulcer, et καρπὸς, fructus. Sed ideo rectius dicatur callicarpus, vti Heliocarpus, Conocarpus. Καλλίκαρπος Graecis est: pulcros aut bonos fructus habens.

Calligonon, Plinio 27, 12. genus est poligoni, quod ita appellari ait a multitudine seminis aut densitate fruticis. At facile haec nominis ratio haud intelligitur, cum γόνυ, γόνατος, sit genu, internodium; quare Harduinus p. 436. callipogon, καλλιπώγων, habens pulchram barbam, legendum censet. Penultima in Calligonon corripienda, sed in Callipogon producenda.

Callitriche, es. Plinio quidem 26, 8. callitrichon, i. N. herba est, quod capillum nutriat et pulchrum reddat. θρὶξ, τρίχος, capillus.

Callophyllos, i. duplici L, est pulcris foliis praedita herba. Habet enim *Cal. calaba* folia pulcerrime transversim striata.

Calo-

Calodendrum. Nomen recens. καλὸς, pulcer.

Calycanthus a κάλυξ, calyx, et ἄνθος, flos, ob foliola calycis, quae petala esse videantur, cum flos petalis careat.

Camara (Lantana). Cum Pluken. librum prae manibus non habeam, nescio, num sit nomen ex America, an e Graeco καμάρα, ας, camera, tectum, vel tectum habens. Certe quidem pen. corripienda.

Camocladia. Verbi originem nondum inquisivi. Num ex κάμαξ, ακος, palus, an e Camacum, quod Plinio cinnamnm est, et ε κλάδος, ramus?

Camphora, ae. corripitur. Graeci recentiores appellant καμφοράν. Gummi-resina Dioscoridi incognita, cuius prima mentio est apud Aëtium et Simeon. Sethi p. m. 59, quibus vocatur καφουρὰ e nomine Arabico. Conf. Martinii *lexic. philol.* et Salmas. *de homonymis*.

Camphorosma, ae. ὀσμή, odor. Herba odore camphorae praedita. Male quidam secundum casum faciunt Camphorosmatis.

Canela, i. e. cinnamomum. Media producitur et plerumque scribitur *canella*, quasi cannula, cannella, h. e. συρίγγιον. Nam canna est fistula. Conf. Salmas. ad Solin. p. 283. Apud Myrepsum legitur κανέλα. Vide hanc vocem in Du Cange *gloss. graecit.* et in *gloss. latino*. At *Dictionnaire de Trevoux*: "Ce mot, can„nelle, peut venir du Latin *canna*, parce„qu'on

„qu'on nous apporte la cannelle en forme de „canne. Mais le plus sur est de tirer ce mot „de l'Hebreu *cane*, qui signifie la même chose „que *calamus aromaticus* parmi les Latins."

Cannabis, is. F. corripitur. Ablativus est cannabe apud Perf. 5, 146: *Tibi torta cannabe fulto Coena sit in transtro.* Sed Plin. 19, 2. habet funes e cannabi. Accusativus cannabim est Varroni de R. R. 1, 23, 6.

Cantabrica (Convolvulus). Herba a Cantabris reperta. Plin. 25, 8. Pen. corrip. Sic Horat. *ep.* 1, 18, 55: *Militiam puer et Cantabrica bella tulisti.*

Cantharellus (Agaricus). Quodsi diminut. est, i. e. parvus cantharus, rectius dicatur cantharulus, quod legitur apud Arnobium. Cantharus, i. M. corripitur.

Capparis, is. F. corripitur. Accusat. capparin. Martial. 3, 77: *Capparin et putri cepas alece natantes.* Conf. Waarenkunde 1. p. 110.

Capsicum. Actuario καψικόν, a κάπτω, mordeo, quod semen comestum mordeat, immo adurat.

Carambola (Avarrhoa) vox Indica corripiatur.

Cardamine, es. Dioscor. 2, 156. p. 142. καρδαμίνη. Apul. *de herbis* 20: *cardamina, quasi herba ad cardamum accedens.* Pen. corripitur, quam tamen Borrichius producit. *Cardamon*, κάρδαμον, corrip. sed *cardamomum*, καρδάμωμον penult. producit.

Car-

Cardiaca, ae. Corrip. Herba morbo cardiacae opposita ex *καρδία*, cor. Cardiacus, a, um, adiective.

Cardiospermum a *καρδία*, cor, et *σπέρμα*, semen. Rectius quidam botanici saeculi 16. vocarunt cardispermum sine o, quod supervacaneum est.

Carex, icis. F. correpte. Virg. *Georg.* 3, 231: *Frontibus hirsutis et carice pastus acuta.*

Carica, ae. Patronymicum primo ficus optimae; deinde pro omni ficu praesertim arida dici coepit. Corrip. Ovid. *metam.* 8, 674: *Hic nux, hic mixta est rugosis carica palmis.*

Carlina, producitur, quasi carolina, quod credant, ait Bauhin. *pin.* 388, hanc herbam Carolo M. ab angelo demonstratam fuisse, tanquam certissimum remedium ad pestem ab exercitu propulsandam.

Carota (Daucus) producitur. Gallis carotte. Quo de vocabulo disputavimus in *Histor. inventionum* 5. p. 137.

Caroxylon. Nomen a Thunberg. introductum. Num a *κάρος*, sapor?

Carpesium, *καρπήσιον*, aromatis genus apud Galenum, de quo conf. Salmas. ad Solinum.

Carpinus, i. M. corripitur. Plinio arbor 18, 11. Colum. 5, 7.

Carthamus, rectius sine aspiratione Cartamus. Nam nomen mutuatum est ab Arabibus seu

Mauri-

Mauritanis, quibus *kartom*, *kartam*, *kortom* dicitur; etsi sint, qui temere dicant vocari ἀπὸ τοῦ καθαίρειν, quod est purgare. Mediam corripere solemus, vti in *thalamus*, *balsamum*; quamquam nomina in *amus* ex Barbaris producantur, sicut *Adamus*, *Abrahamus*, sed haec sunt nomina propria.

Caryophyllus per duplex y; in Graeco enim est τὸ καρυόφυλλον, ex κάρυον et φύλλον, q. d. nucis folium. Sed veteres dixerunt caryophyllum. N. Dianthus caryoph. veteribus ignotus fuisse videtur, quod recte censent Ruellius ac Dodon. Nec enim, si scissent, verisimile est, fuisse neglecturos, cum facile inter flores primas teneat post rosam.

Caryota, ae. F. καρυωτὸς φοῖνιξ, dactylus, fructus palmae. Producitur. Mart. 13, 27: *Aurea porrigitur Jani caryota calendis.*

Cassia et Casia, vtrumque. Conf. omnino Vossii *etymol.*

Cassine. Nescio, an sit nomen cassina, quod in medio aevo idem erat, quod casula, tugurium, vnde Italis *cassina*, Gallis *cassine* in vsu est. Vid. Du Cange. A plerisque producitur, sicut aparine, nerine, adrastine.

Cassytha. Vox dubiae originis; Graecis recentioribus κασσύθα, quae et cassytha et cascuta et cassuta, atque adeo cuscuta scribitur, penultima vtique correpta. Ruellius p. 445: "Plinius in calce decimi sexti voluminis herbae „memi-

„meminit, quae vt viscum in aliena stirpe „vivit. Haec in Syria vocatur cassytas, non „tantum arboribus, sed spinis convolvens sese. „Eandem esse, vel certe proximam, fidem fa„ciunt cum recentiores Graeci, tum medici „factionis Arabicae principes, qui quadam vsi „linguae germanitate *cassutham*, vnde *cuscuthae* „vocabulum neoterici videntur declinasse, no„minant, herbam fruticibus, herbis et arbori„bus adhaerentem; cetera." — Sed Harduin. apud Plin. 16. sect. 92. p. 41. habet *cadytas*, et sic etiam Theophr. 2. *de caussis* 23. p. 259. καδύτας. Attamen edit. Plinii anni 1507. p. 119. b. habet cassetias et cassycas. Hesychius: κασύτας, συριακὸν βοτάνιον. Gesner. in Fabri lexic. auctoritate Matthioli κασσύταν Plinio falso tribuit.

Catanance, es, en. Plin. 27, 8. sine *h* scribitur. Dioscoridi 4, 134. κατανάγκη.

Caucalis, idis. F. vtrumque corripitur. Plin. 20, 22. Dioscor. καυκαλὶς.

Ceanothus, i. F. producitur. κεάνωθος.

Cecropia fuit arx Athenis et dicitur pro Attica regione, sed cur hoc nomen huic generi herbarum inditum sit, ignoro.

Cedrela. Num ex *cedrelate*, es. F. contraxit Linnaeus nomen? Plukenetio dicitur arbor Cedrus Barbadensium. Plin. 24, 5: *cedrus magna, quam cedrelaten vocant*. κεδρελάτη. In cedre-

 late

late penultima et antepenultima corripiuntur, ergo etiam Cedrelam corripiendam censeo.

Celastrus, i. κηλαστρος Theophrasto *hist.* 1, 6. arbor dicitur.

Celtis, i. Plinio 13, 17. arbor Africae.

Cenchrus, i. M. Dioscoridi 2, 119. milii genus.

Centaurea, penult. producenda, κενταυρεία. Poetae amant *e* in penultima; aliis plerumque dicitur centauria, centaurion, centaurium, pen. semper producta. Virg. *georg.* 4, 270: *Cecropiumque thymum, et grave olentia centaurea.* Ergo etiam nomina trivialia: *Centaurea centaurium* ac *Gentiana centaurium* pen. producunt. Nomen est a Centauro Chirone, Plin. 25, 4. sect. 14 et 6. sect. 30 et 31, quod etymon approbat Palaephatus. Quod cum ita sit, falso creditum est olim, plantam habere nomen a centum aureis, vnde nostratibus hodieque dicitur Tausendgülden Kraut.

Centunculus, nomen iam Plinio 24. sect. 88. p. 348. vsitatum.

Cepa, ae. F. (Allium) et cepe s. caepe. N. indeclinabile. Olus dictum, quod capitis similitudinem habeat, vel quod in caput crescat. Vid. Vossii *etym.* p. 88.

Cephalanthus, nomen a Linnaeo ex ἄνθος et κεφαλή, caput, compositum, vt sit flos capitatus. *Hort. Cliffort.* p. 13.

Cera-

Cerastium. κέρας, cornu. A capsula nomen accepit id genus, quae duo cornua habet. Iam vero nomen non omnibus speciebus convenit, postquam quaedam innotuerunt, quae capsulam ferunt globosam.

Ceratocarpus ex καρπος, fructus, et κέρας, cornu, ob figuram seminis. Nomen novum.

Ceratonia ex κεράτιον, siliqua et corniculum. Columellae *ceratium*, sed Aeginetae κερατώνια, quasi siliqua cornuta.

Ceratophyllum. φύλλον, folium, κέρας, cornu.

Cerbéra, corripitur. Nomen arboris venenatae, teste Lin. in *philos. bot.* p. 170. deductum est a cerbero, cane infernali, quasi sit femineum, sicuti *asina*, aut quasi *cerberus*, *a*, *um*, sit adiectivum, pro quo Latini dixerunt cerbereus, a, um.

Cercis, nomen arboris populo affinis apud Theophrast. *hist.* 3, 4. De etymo disputavit ibi Bodaeus p. 219. κερκὶς, ἰδος, est radius textorius s. pecten.

Cereale (Secale), quod ad Cererem pertinet. Per *e* in vulgatis libris, quam hodie scripturam fere sequimur. Nummi ac lapides et meliores codices habent cerialia.

Cerinthe, es. Latinis Cerintha, herba apibus grata. Nomen ex κηρὸς, cera, et ἄνθος, flos, quod ad ceram conficiendam conferat. Sed *cerinthus*, *i*. M. Plinio XI, 7. est apum cibus,

de quo actum est a nobis ad Aristot. *auscultat. mirabiles* cap. 15. p. 41.

Ceropegium. κηροπήγιον, candelabrum, vbi cerei figuntur. Nescio, quis primus in botanicam linguam introduxerit.

Cerris (Quercus). Apud Plin. 24. 4. et Pallad. 1, 9. legitur Cerrus, species arboris glandiferae.

Cerviana (Pharnaceum). Minuartius, medicinae doctor in Hispania, descripsit hanc plantam in vna pagina separatim edita, tanquam ipse primus esset inventor, vocavitque eam Cervianam ab archiatro regis, qui tunc florebat. Hanc Minuartii descriptionem, cuius neque in Halleri, neque in Dryandri *catalogo bibl. Banks* mentio facta est, misit Loefling Linnaeo. Haller suspicabatur esse speciem Ortegiae; at iuvenis quidam botanicus, Burghard, inveniebat plantam eandem Rostochiae, mittebatque semina Linnaeo, qui tunc cognoscebat, esse speciem Pharnacei; nihilominus Cervianum nomen reliquit Linnaeus speciei.

Cestrum. Derivatur in *phil. bot.* p. 181. a κέστρα, malleus, male quidem; est enim cestrum Plinii, κέστρον, instrumentum acutum, quo cavatur ebur.

Ceterach (Asplenium). Salmas. ad Solin. p. 913. a. censet, factum esse ex πτέρυξ, πτέρυγα, quod Dioscoridi est synonymum Asplenii.

nii. Mihi quidem non verisimile videtur. Videant eruditiores.

Chaerophyllum. χαίρω, gaudeo, φύλλον, folium; quasi planta foliis gaudens. Columella 10, 110. habet chaerophylum per *o* et *l* simplex; sed lib. 11, 3: chaerephyllum per *e* et *l* duplex.

Chamaecistus (Rhododendron), i. e. cistus humilis. Nam nomina composita ex χάμαι seu χαμάζε seu χαμαίδις, quod significat *humi*, ab humili statura herbarum dicuntur.

Chamaecyparissus (Santolina), humilis cyparissus iam Plinio dicta.

Chamaedrys, yos. corripitur. (Veronica et Teucrium). Plin. 24, 15. i. e. quercus humilis, quod habeat folia, quae sunt τῇ σχίσει δρυΐ ὅμοια.

Chamaelaea (Tragia). Graecis χαμαιλαία, a similitudine foliorum oleae. Ergo etiam in penultima habet *ae*, et sic quoque apud Plinium.

Chamaemoly (Allium), i. e. moly humile.

Chamaepeuce (Serratula) Plin. 24, 15. est herba, quae folia habet laricis foliis similia. πεύκη itaque Plinio est larix.

Chamaepitys (Teucrium), yos. F. corripitur per omnes casus. πίτυς, υος, pinus. Humilis pinus iam veteribus dicta.

Chamaerops, opis. F. corripitur. χαμαίρωψ, χαμαίδρωψ et χαμαίδρυς; quercus humilis, veteribus synonyma esse videntur.

Chamaesyce, es. F. (Euphorbia). σύκη, ficus humilis Plin. 24, 15. producit penultimam.

Chamomilla (Anthemis), rectius chamaemelum, μῆλον, pomum, quasi pomum humile. Nonnullae chamaemeli species, inquit Tournefort, redolent pomum. Chamaemelum Plinii, χαμαιμῆλον, penultimam producit. Attamen *chamomilla* iam Macer 1, 15. habet, quo nomine postea Tragus, Lonicerus aliique vsi sunt.

Chara, ae. Ita Caesari de B. C. 3, 48. dicitur genus radicis; de qua voce conf. Vossius ad h. l. Conf. quoque Plin. 19, 8.

Characias, ae. (Euphorbia). M. χαρακίας, Plinio 26, 8. sect. 39. et 14. sect. 87. est genus tithymali. *Amoen. acad.* 3. p. 102.

Cheiranthus. ἄνθος, flos, χεὶρ, χειρὸς, manus. *Philos. bot.* p. 177.

Cheiri (Cheiranthus). Indeclinabile. Videtur prima antecedentis nominis syllaba esse, quasi sit ex χεὶρ, sed vox est arabica, auctore C. Gesnero in *Hortis German.* p. 264. a.

Chelidonium et chelidonia Plin. ex χελιδὼν, hirundo, quasi dicatur hirundinis herba. Creditur chelidoniae nomen sibi vindicasse, vt ait Dioscorides, quod primo statim hirundinum adventu erumpat; earumdemque discessu marcescat.

cescat. Sunt qui tradiderint, si quis ex hirundinum pullis excaecatus fuerit, matres admota herba illius caecitati mederi, adeoque visum restituere. Haec Tournefort. p. 231. Conf. si tanti videtur, quae disputavimus de hoc argumento ad Antigoni Carystii *historias mirabil.* cap. 78. p. 126. et ad Marbodi librum *de gemmis* p. 160. Denique liceat, oblata occasione, comprobare chelidoniam a veteribus contra caliginem oculorum laudatam, esse eandem herbam, quae hodie chelidonium vocatur. Etenim Galenus *de simplicibus medicamentis*, auctor est, habere illam succum quasi croceum. Vid. edit. Gesneri inter spurios p. m. 82. A.

Chelone, es. producitur. χελώνη, testudo. Nomen apud veteres desideratur, sed *chelonium* Apulejo herba dicta est, et *chelonia, ae*, est lapis, vel gemma, de qua Plin. 37, 10.

Chenopodium. ποῦς, pes. χὴν, anser. Pes anserinus. Nomen recens. Plinio herba quaedam vocata est chenopus, odis; vtrumque corripit penultimam.

Chiococca ex χιὼν, nix, et κόκκος, granum, quia fructus huius plantae colore niveo est.

Chionanthus. χιὼν, nix, quia solum, albis petalis caducis, quasi floccis nivis obtectum videatur. Auctor nominis est Royen. Conf. *hortus Cliffort.* p. 17.

Chironia. Ob magnam similitudinem, quam quaedam species habent cum Centaurea, no-

men hoc genus accepit a Centauro Chirone, de quo conf. Fabricii *bibliotheca Graeca* XIII. p. 112.

Chloroxylon, corripitur. χλωρὸς, virens, ξύλον, lignum. Nomen recens.

Chondrilla, a voce χόνδρος, grumus, quasi planta, in qua grumi concrescant. Circa enim ipsos ramulos, vt ait Dioscorides 2, 161. gummi reperitur masticheS simile, fabae magnitudine, quod quidem cum myrrha tritum et in linteo olivae instar appositum menses trahit. Tournef.

Chrysanthemum corripitur. χρύσος, aurum; quasi dicas flos aureus. Nomen iam vsque a Plinii tempore vsitatum.

Chrysobalanus, i. F. corripitur. χρυσοβάλανος, glans aurea. Theophrasto est e genere palmarum.

Chrysocoma, corripitur. Chrosocomus, i. e. auricomus, Goldhaar. χρυσοκόμης est epitheton Bacchi. Plinio ac Dioscoridi herba dicta est chrysocome, es.

Chrysogonum. Dioscoridi 4, 56. χρυσόγονος, aureus partus, auro nata sc. herba a γονὴ, foetus, soboles. Corripitur.

Chrysophyllum, i. e. aureum folium; quia folia subtus sunt tomentosa, sed nitida.

Chrysosplenium. σπλὴν, ηνὸς, splen, lien. Sine auctoritate veterum.

Cicer,

Cicer, eris. N. corripitur. Horat. *de arte poet.* 249. *Nec, si quid fricti ciceris probat et nucis emtor.*

Cicera (Lathyrus), ae. corrip. Latinis eadem esse videtur, quae cicercula vocatur; id quidem est, quasi minutum cicer.

Cichorium. s. cichoreum et cichorea; ae. κιχώριον, Theophrasto etiam κιχώρη, Nicandro κίχορα, aliis κιχόριον, etiam κιχόρειον. Atque id sequutus Horatius, versu isto Alcmanio *od.* 1, 31 16. *me cichorea, levesque malvae.* Scilicet ει Graecorum abit in *e* longum. Sed ex κιχώριον fit cichorium, penultima correpta. De etymo, vid. Vossii *etymol.*, cuius sententia valde verisimilis non est, cum nomen potius Aegyptiacum esse videatur. Namque intybum, inquit Plin. 20, 1. in Aegypto cichorium vocant.

Cicla (Beta). Theophr. atque Plin. 19, 8. p. 175. vnum genus betae vocarunt Siculum s. betam Siculam, ex quo adiectivo fecit serior aetas Ciclam.

Cicuta, producitur. Ovid. *de A. A.* 3, 465: *Et dare mista viro tritis aconita cicutis.*

Cinnamomum (Laurus), producitur. κιννάμωμον. De cinnamomo veterum videsis quae a nobis disputata sunt ad Antigoni Carystii *hist. mirab.* pag. 83.

Cissampelos, i. F. vulgo quidem scribitur simplici S, sed duplici scribendum est, quippe

 com-

compositum ex ἄμπελος, vitis, et κίσσος, hedera. Sic etiam Cissanthemum, cissophyllum. Penultima corripitur. In appendice Dioscoridis 4, 139, seu in *nothis* p. 464, ἡ ἑλξίνη, helxine, dicitur vocari a quibusdam κισσάμπελος, a quibusdam κισσάνθεμον. Nominis ratio haec esse videtur, quoniam, vt Dioscorides tradit, in vineis praecipue crescit, et folia habet hederae similia, nec non hederae in modum ramulis longis complectitur quodcunque contigerit adminiculum. Dioscor. 4, 39. p. m. 258.

Cissus, i. M. κίσσος. Plin. 16, 34.

Cistus, i. M. f. cisthum, N. Bene per *th* scribitur, nam Galenus, Aetius, Hesychius, Plinius habent κίσθος, cisthos. Quam scripturam par ϑ esse veriorem, patet e serie alphabetica, quam sequuntur Hesychius, Galenus, Aetius et Paul. Aegineta; omnes enim ponunt ante κίσσος. Ideoque et compositum ὑποκισθὶς scribendum per ϑ, ac *hypocisthis* per th.

Citharexylum. E ligno huius arboris parantur in Jamaica instrumenta musica, inde nomen traxit. Dicitur etiam ab Anglis *the fiddle - wood.*

Clathrus, i. M. Sed apud auctores latinos tantum pluraliter reperitur: clathri et clathra. Sunt iis ligna reticulato textu, quibus aliquid munimus sepimusve vt fenestras. A Graecis dicitur κλεῖθρον, quasi clausura, ab eo, quod est κλείω, claudo. Hodie clathrus vocatur

fungus

fungus corpore reticulari, fenestrato. Michel. p. 214.

Clavaria ob formam clavae dictus fungus. Latinis vero *clavarius* non a clava, sed a clavo derivatur, diciturque ita, qui calceos clavis figit, vel qui clavos parat.

Clematis, idis; vtrumque corrip. κληματὶς. Nomen antiquum. *Clematitis* producit penultimam, quem ad modum cuncta derivata in *ites*. *Clematitidis* autem corripit.

Cleome, es, in *philos. bot.* p. 182. derivatur a κλείω, claudo, quasi clausa. Ideoque corripitur, sicut etiam o in Cleomedes, κληομήδης. Nomen accepit Linnaeus a L. Anguillara, qui illud reperit in libro Octav. Horat. quem equidem Theodorum Priscianum, medicum saeculi quarti, esse existimo.

Cleonia, ae. κλειωνία, in *nothis* Dioscor. p. 442. et Theophr. *hist.* 7, 4. ad genus helenii refertur.

Clerodendrum in *phil. bot.* 176. a δένδρον, arbor, et κλῆρος, fortuna, derivatur, quasi arbor fortunata, et ita ab Indis vocatur. At κλῆρος non est fortuna s. τύχη, sed sors s. nota, quae in vas coniicitur ad sortiendum. Fortunatus Graecis est εὐτυχής. Sed vtcumque se habent ista, vocabulum est recens conflatum a Burmanno.

Cle-

Clethra, ae. κλήθρα, κλῆθρος, alnus. Arbor ita appellata ob foliorum formam, quae ad alni folia proxime accedunt.

Clibadium. κλιβάδιον vel κλιβώδιον Dioscor. 4, 34. herba, quae et ἑλξίνη dicitur.

Clinopodium, quasi lectipes, ex vocibus Graecis κλίνη, lectus, et πούς, pes; floribus nempe (orbiculato suo ambitu), vt ait Dioscor. 3, 119. lecti pedum speciem praebentibus, ex intervallis Marrubii modo dispositis.

Clitoria dicta ob figuram corollae. Iam Pluk. ac Burm. flos clitorius, et Breynio flos clitoridis dictus est. Clitoris correpte pronuntianda, qui ignorat, quid sit, eum ablegamus ad librum Reign. de Graaf *de organis generationi inservientibus*, in *oper.* p. 94. Fons clitorius in Ovid. *metam.* 15, 322. fuit prope vrbem Arcadiae, quae Clitoris appellabatur.

Clymenum (Lathyrus). Plinio clymenus herba est, a rege Clymeno ita appellata. κλύμενος. Pen. corripitur.

Clypeola. Corripitur. A clypeo s. scuto recens dicta herba ob figuram fructus. Antiquioribus herba dicebatur Thlaspi clypeatum, s. Leucoium clypeatum, s. Lunaria peltata. Conf. *hortus Cliffort.* p. 329. Eadem de caussa, genus, quod in systemate *Clypeolae* proximum est, dicitur *peltaria*, quae genera, ipso Linnaeo iudice, ad vnicum genus commode possent reduci.

Cneo-

Consolida (Delphinium) sc. herba. Adiectivum consolidus, a, um, a verbo consolidare apud Arnobium, non apud antiquiores, reperitur. Herba est eadem, quae Graecis atque Latinis est Symphytum, de qua Plin. 17, 6. p. 425: *vulneribus sanandis tanta praestantia est, vt carnes quoque, dum coquuntur, conglutinet addita, vnde et Graeci nomen imposuere.*

Convallaria. Ne innovationem nimiam introducamus, levi mutatione Convallariam dicimus aliorum lilium convallium. Ita Lin. *flora Lappon.* p. 80.

Convolvolus Plinio est herba a convolvendo dicta, quod plurimae species se convolvant. Corripitur et scribitur recte per *o*, non *u*.

Conyza, ae. producitur. Nomen Dioscoridi ac Plinio vsitatum.

Coprosma. Genus novum traxit nomen a κόπρος, stercus, fimus. Est enim herba foetidissima.

Corchorus, i. M. κόρχορος, corripitur. Plin. 25, 13.

Cordia. Dicta fuit arboris familia fructu cordiformi, semineque biloculari, vt cor, ab egregio plantarum descriptore Valerio Cordo. Haec Lin. *hort. Cliffort.* p. 63.

Coreopsis, quia semina faciem cimicis gerant, Lin. *hort. Cliffort.* p. 420. κόρις, εως, cimex. ὄψις, εως, adspectus.

Coriandrum. Plin. Graecis κόριον et κορίαννον dictum putant, quod folia ac caules cimices redoleant. κόρις, cimex.

Coriaria. Plin. 24, 11: *frutex coriarius, cuius aridis foliis, vt malicorio, coria perficiuntur.*

Coris, is. F. Plinio 26, 8.

Corispermum. κόρις, cimex; σπέρμα, semen.

Cornucopia. Cum defloruit incrassatur versus calycem petiolus, incurvatur, cornuque refert frumento repletum, vnde nulla planta aptior dicatur cornu copiae, quam hoc singulare gramen. Haec Lin. in *horto Cliffort.* p. 490. Primus, qui hoc nomen imposuit, fuit Scheuchzerus. Dicitur *cornucopia, ae.* F. et *cornu copiae* potius divisis vocibus, qua de ratione scribendi abunde disputavit Crenius in *animadvers.* 14. p. 24 - 27. et 16. p. 280. Graecis est cornu ab Amaltheae capra sumtum.

Cornutia. Consecrata est memoriae Iacobi Cornuti, cuius industriae debetur *Enchiridium Parisiense*, cui debet orbis plurimas raras Canadenses plantas bene depictas. Lin. *hort. Cliffort.* p. 319.

Coronilla, diminutivum a corona, quod aurea aetate nemo dixit. Traxit vero planta hoc nomen a corymbo coronato.

Coronopus, odis. M. (Plantago et Cochlearia). Quilibet casus corripitur. κορωνόπους, quasi tu cornicis pedem dicas. Plin. 22, 19. et 21, 16.

Corri-

CORRIGIOLA, ae. corrip. Nomen recens, quod quidam lexicographi auctoritate Plinii temere probare volunt; a pedum ligatione dictum (*philos. bot.* p. 166.), quod convenire videtur in *Polygonum aviculare*, quod botanici antiquiores corrigiolam vocabant.

CORYLUS, i. F. corripit penultimam. Virg. *eclog.* 1, 14: *Hic inter densas corulos modo namque gemellos.* Scribitur et corilus et corulus. Nil refert. Conf. Heyne ad Virgilii l. l.

CORYMBIUM. *Corymbus* est racemus s. globus florum, est etiam in ornamentis capitis muliebris, atque hac notione legitur etiam *corymbium* in quibusdam Petronii editionibus. Ita vero herba appellata videtur, quia e foliorum alis superioribus racemi compositi oriantur, qui omnes fastigiati in corymbum flores ferunt. Plinio est herba quaedam vocata *corymbia*, *ae*, ferulae genus.

CORYNOCARPUS. Nomen recens. Num a κορύνη, clava?

CORYPHA, ae. κορυφή, vertex capitis, cacumen, fastigium. Foes. *oecon. Hippocr.* p. 350. *Philos. bot.* p. 183. Penultima corripitur, uti in Coryphe, es, quo nomine appellatur Oceani filia, mater Minervae.

COTINUS, i. M. corripitur. Plin. 16, 18.

COTONASTER, i, um. (Mespilus); nomen novum.

Cotula, ae. Corripit penultimam. Latinis est vasculum quoddam, et mensura Graeca, nec vero herba. Martinius in *lexico philol.* putat, nomen herbae esse e Germanico Kuhdille, quod Belgis est *Koedill.* Equidem nescio, an haec sententia vera sit, cum nulla nostrae cotulae sit similitudo cum anetho.

Cotyledon, onis. Vterque casus producitur, nam Graecis est κοτυληδών. Plin. 25, 13. Tournefort. p. 90: Cotyledonis specierum radix vtplurimum tuberosa, folia crassa acetabuli forma; vnde cotyledon a κοτύλη, quae cavitatem significat. In his tamen nequaquam sita est huius generis nota; nam inter species aliae sunt foliis planis, aliae radice fibrosa. Hactenus Tournefort.

Cracca (Vicia) Plinio 18, 16. est genus leguminis degenerantis.

Crambe, es. F. Graecis κράμβη dicta, quasi κοράμβλη, quod oculis sit inimica. Scholiastes Aristophanis in *Equitibus:* παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς κοράμβλη, διὰ τὸ τὰς κόρας βλαπτήν, apud Atticos Coramble dicitur, quod oculorum pupulas laedat. Columellae etiam Coramble dicitur: *Nunc veniat quamvis oculis inimica coramble.* Licet J. Ruellius locum hunc de flore coronario intelligat, quem Graeci κορύμβιον vocant, et *corymbe* monet legendum; sed meliores codices et ratio veterem lectionem adstruunt. Conf. Nonnii *diaetet.* p. 46. et Martinii *lexic. phil.*

Craniolaria, a figura fructus nomen novum traxit herba. *Philos. bot.* p. 168.

Crassula. Nomen noviter factum. Nam nec adiectivum crassulus, a, um, reperitur apud scriptores antiquos. Herba ita dicta est, quae crasso pinguique folio praedita est. Corripit penultimam. Conf. Dillenii *hortus Elthamens.* p. 115.

Crataegus, i. Plinio 26, 10. est crataegis, is, in. F. et 16, 30. crataegum, semen quoddam; et 27, 8. p. 428. crataeogonon s. crataegonon. Namque in hisce nominibus libri manuscripti magnopere variant. Crataegus autem apud Latinos veteres non invenio, licet Graeci dicant κράταιγος et κραταιγόν.

Crateva nomen traxit ab herbario seu medico, saepe Dioscoridi ac Plinio laudato. Vixit vero Crateias s. Cratevas tempore Hippocratis. Conf. Fabricii *biblioth. graeca* XIII. p. 129. Penul. produc.

Crepis, idis. F. corripitur. Plin. 21, 16.

Cressa. Latinis est foemininum a masculino cres, i. e. cretensis. Nusquam laetior provenit herba, quam in Cretae littoribus salsis.

Crinum s. crinon Plin. 21, 5.

Crithmum. Dioscoridi 2, 157. κρίθμον, sed in libris Latinis desideratur id nomen.

Crocodilium (Centaurea), nomen iam Plinio 27, 8. vsitatum.

CROTALARIA a figura leguminum Hermanno dicta est planta, quae caudam serpentis Crotali referunt, quod vibrata sonum dant, seminibus non omnino affixis. *Philos. bot.* p. 168. Crotalum (pen. correpta) est crepitaculum, quo vtebantur mulieres Syrae, quae Ambubajae dicebantur.

CROTON, onis. producitur. κρότων. Theophr.

CRUCIANELLA. Cruciata et crucialis dicebatur Dodon. Lobelio, Bauhino aliisque a foliorum in crucis formam situ, quod nomen Lin. immutavit.

CRUCITA; ex Hispanico Cruzeta esse videtur; saltem cruzeta a Loeflingio p. 203. (236.) dicebatur.

CRUPINA (Centaurea), e nomine Germanico Krüpen, Belgis *Kruipen*, i. e. repere, quia semen manu contractum se subducit ac prorepit. Conf. Bauh. *hist. plant.* 3. p. 24. et Lobelii *observat.* p. 116. Sed Tabernaemont. Kräuterbuch 1. p. 503. negat, se scire nominis originem. Repit vero semen adeo, vt, quod casu vestis manicae adhaerescit, paulatim sub indusio totum corpus perrepat. Ceterum liceat annotare bonam iconem huius herbae reperiri in Garidel: *hist. des plantes qui naissent aux environs d'Aix* tab. 52, vbi *Jacea* dicitur p. 243. Ab Hallero descripta est 3. p. 183. nomine *Serratulae.*

Cubeba (Piper?). Indis cubab. Avicennae Kebaba, pen. corrip. quia Actuario et aliis Graecis recentioribus appellatur κούπεπερ, κόμπεπερ, κόμβεβαρ et κόμβεβα. Borrichius.

Cucubalus. Apud Plinium legitur cucubalum ſ. cacubalum. N. Penultimam corripit.

Cucumis ſ. cucumer, eris. M. In genitivo etiam cucumis, in dativo cucumi, in accuſat. cucumim, in ablativo cucumi et cucumere, in genit. plural. cucumerum, Pen. corripitur, vti quoque in Cucurbita. Propert. 4, 2: *Caeruleus cucumis; tumidoque cucurbita ventre.*

Cuminum, producitur. Perſ. ſat. 5: *Rugoſum piper, et pallentis grana cumini.*

Cunila. Columella 9, 4. Lexicographi fere omnes corripiunt mediam. At Nicander *theriac.* 626. eam produxit: Κόρκορον ἠμυόεντα, πανάκτειόν τε κονίλην.

Cunonia. Joh. Chriſtian. Cuno, mercator Amſtelodamenſis, hortum habuit rariſſimis herbis inſtructum, quem ipſe carmine germanico deſcripſit. Ibi Bütnerus, poſtea profeſſ. botan. Göttingenſis, primus Antholyzam cunoniam vidit, quam deſcripſit vocavitque Cunoniam. At cum iſta planta in ſyſtemate Linnaeano proprium genus non conſtituat, et ad antholyzas pertineat, vocavit Linnaeus iſtam plantam decandram Cunoniam. Quod enim huic iam olim impoſuerat nomen Burmannus a profeſſore quodam Ultraiectenſi, illud ferre non

 poterat

poterat Linnaeus, cum hic non fuerit botanicus. Dicta vero erat a Burmanno *Oosterdykia*. Conf. Halleri *bibl. bot.* 2. p. 406. et Dryander *catal. bibl. Banks* 3. p. 192.

Curcas (Iatropha), nomen Americanum.

Curcuma. Vox recentior officinarum; nomen ab inaequalitate radicis, lupatis equorum simili, quae olim hodieque nodis ferreis olivarum instar sibi cohaerentibus distinguuntur, *κούρκουμα* nuncupatis, vt probe in Theophrasto suo observavit Bodaeus a Stapel, et ante eum Pollux 1, 2. Vnde Hesychio; ἐν κημῷ, ἐν κουρκούμῳ, et Achin. c. 271. Penultima ergo producitur, quia est a Graeco *κούρκουμον*. Haec Borrichius.

Cuscuta. Equidem cum lexicographis vocem corripiendam censeo. Conf. v. *Cassytha*. Attamen adscribam ea, quae hac de re disputavit Borrichius, cui vox producenda videtur. Cuscuta, inquit, vox officinarum, Graecis recentioribus *κασσύθα*, quae *καδύτας* Theoph. *de causis* 2, 3. existimatur, et cadytas Plinii 16, 44. Kusjouths Avicennae vocatur, haud dubie a *κασσύθα* Graecorum. Quia ergo cuscuta levi detorsione a kusjouths, et *κοσύθα* nascitur, et *κασσαύθα* pen. producit, sequitur idem cuscutae fatum esse. Opportune vero *κασσύθα* appellatur a *κασσύω*, consuo, quod velut filis intortis plantarum aliarum folia consuat iungatque. Hactenus Borrichius.

Cyanus (Centaurea), pen. corrip. Ovid. *trist.* 1, 9, 34: *Transeat instabiles strenua Cyaneas.*

Cycas. Plinio 13, 4: cyca, ae, palmae genus.

Cyclamen. Plinio, Scribonio, Apuleio aliisque dicitur herba Cyclaminus, vbi pen. producitur; sed cum antepenultimam corripuerunt poetae, etiam Cyclamen corripere, fas est. Poeta apud Athaen. lib. 15: Καὶ γεραὸν πώγωνα, καὶ εὐτραπέας κυκλαμίνου. i. e. vt nec senilem barbam, nec speciosum cyclaminum. Tournefortio auctore dicitur cyclamen a κύκλος, circulus, propter radices et folia orbiculata specierum huius generis; quo enim tempore flore et fructu carent, dignosci solent foliis subrotundis vel angulatis. Earum radices vt plurimum tuberosae.

Cyminum (Cuminum) producitur. Idem quod cuminum, vnde sal cyminatus Pallad. 12, 22.

Cynanchum. In libris veterum non reperi; sed cynanche, es. F. est morbus faucium, a canibus dictus, quos infestat. κύων, canis. ἄγχω, strangulo.

Cynapium (Aethusa), nomen recens, apium canum, a Tabernaemont. et a nostratibus Hunds-petersilien dicitur.

Cynara, rectius cinara. Corrip. Colum. 10, 235: *Hispida ponatur cinara, quae dulcis Iacho.*

Cynoglossum, κυνόγλωσσον Dioscor. κύων, canis, γλῶσσα, lingua, a foliorum forma.

 Plin.

Plin. 25, 8: *cynoglossos caninas imitans linguas.*

Cynometra, ae, produc. κύων, canis, μήτρα, vulva, quam legumen lunatum, compressum et carnosum referre visum est.

Cynomorium, μόριον, penis, Plin. 22, 25. a canini genitalis similitudine. Michel. *gen.* p. 17.

Cynophallophora (Capparis), penem caninum ferens; quoniam a Caribaeis herba vocatur penis caninus. Phallophorus, φαλλόφορος, phallum ferens, in festo Bacchi, de quo conf. Cael. Rhodig. *antiq. lect.* 6, 17. Penultima corripitur.

Cynops, opis (Plantago) corrip. Plin. 21, 17.

Cynosbatus, pen. corrip. i. e. rubus caninus, βάτος, rubus.

Cynosurus, produc. sicut cynosura, κυνοσουρά, ας, canis cauda, sidus boreale, vrsa minor.

Cyperus, i. M. et F. κύπειρον. Media producitur. Sic Petronius 127, 9: *Emicuere rosae, violaeque et molle cyperon.* At Marcellus, auctor saeculi quinti, secundam brevem extulit:

Cyprum ladanum sagapenumque et tragachantum,
Scammoniam, cyperon, malabathron et ammoniacum.

Duo

Duo sunt nomina apud veteres similia, quae facile confunduntur: cyperus et cyprus. Cyperus s. cyprius, est junci vel graminis genus; sed cyprus, i. M. vocatur veteribus, quae nostratibus dicitur *Lawsonia inermis*, de qua conf. Waarenkunde 2. St. 3.

Cypripedium, a calcis similitudine antiquioribus botanicis herba iam dicta est calceolus marianus s. Mariae, pro qua substituta est a Linnaeo Venus, diva potens Cypri. Sed posterior vocis pars, sine vlla auctoritate, de pede extorta est, neque quemquam novi, qui pedium s. podium dixerit pro calceolo. Conf. *flora Lappon.* p. 248.

Cytinus. Plinio 23, 6. est flos mali punici, dictus a tumore, qui *κύτος* dicitur Graecis. Media corripitur.

Cytisus, i. M. Media corripitur. Virg. ecl. 1, 79: *florentem cytisum, et salices carpetis amaras.* Apud Varronem neutrius generis legitur: *cytisum pecori amicum.* Apud Columell. 9, 4. etiam feminini generis: *cytisus est duplex, vna sativa, altera suae spontis.*

D.

Dactylis, idis. F. vtrumque corripitur, *δάκτυλος*, digitus. Plin. 14, 3. p. 711. dixit vites dactylides digitali gracilitate.

Dactylus, i. M. corrip. Colum. 3, 2, 1. vocat adiective vites quasdam dactylos, vel quod

graciles ſint, vel quod grana habeant dactylis ſimilia. Fructus palmae iam veteribus vocabantur dactyli.

Dais. Nomen novum. Neſcio, an ſit Graecorum *δαὶς*, *ἴδος*, taeda.

Damascena (Prunus). A Syriae Damaſco cognominata dicitur Plinio 15, 13. ſect. 12. Δαμασκηνὸς; producitur.

Damasonium (Alisma), *δαμασώνιον*. Plin. 25, 10. p. 379. idem quod alisma.

Dandelion (Tragopog.). Equidem ſuſpicor, Linnaeum hoc nomen efformaſſe ex Gallorum *dent de Lion*, i. e. leontodon.

Daphne, es. F. Olim hoc genus vocabatur Laureola, cui Lin. impoſuit nomen Pinei filiae, Phoebo adamatae, atque in Laurum converſae. *Hort. Cliffort.* p. 147.

Datura. Sic vocari Luſutanis herbam, Turcis vero Datula, refert. Chr. a Coſta. Linnaeus autem *philoſ. botan.* p. 49. nomini barbaro affinxit originem Latinam, quaſi ſit a *dando*, quod detur inertibus et effoetis a ſcortis. At dantur quidem ſemina, ab impudicis mulierculis, maritis, ſed alio conſilio, quod refert Chr. a Coſta in *hiſtor. aromat.* 3, 53. p. 288. et p. 238.

Decumaria, dicta, quoniam habet decem petala, quod vnum in Dodecandria exemplum eſt.

Delima,

Delima, Arnobio idem quod lima esse videtur, atque inde huic generi nomen inditum esse, auctor est ipse Linnaeus *philos. botan.* p. 182. Quod cum ita sit, penultimam producere fas est.

Delphinium, Dioscor. 3, 84. p. 207. auctor est, nomen esse deductum a foliis, quae delphinorum effigiem prae se ferant. Sed Tournef. deducit illud a forma floris, nondum explicati, qui delphinum, qualis a pictoribus pingi solet, quodammodo referat. Conf. v. *Ajacis*.

Dentaria. Dentariae herbae solus Apulej. *de herbis* mentionem iniecit. Quae hodie ita appellatur, nomen habet a radicis forma et colore, quae candidissima, ex pluribus squamis, quasi dentibus, componitur.

Dialium. Apuleio *de herbis* c. 49. eadem herba, quae heliotropium.

Dianthera, producitur. δὶς, bis; ἀνθηρὰ; quippe quae geminas antheras in singulo filamento gerit. Rectius fortasse *Disanthera*.

Dianthus, quasi flos Jovis seu flos deorum dicitur hoc genus, ab eximio florum in quibusdam speciebus odore et colore, quod nomen etiam antiquum synonymum est. Haec in *Flora Lappon.* p. 133. ζεὺς, genit. διὸς, Jupiter, δῖος, α, ον, a Jove oriundus, divus. Sed διάνθης, εος, Theophrasto *hist.* 1, 21. est duplicem florem habens; etsi mirum, inquit

Ste-

Stephanus, ni pro hac significatione scripturus fuerit potius διοσανθής.

Diapensia. Nullus ex auctoribus botanicis, quibus cum ego versatus sum, originem nominis edocuit, etsi multi id Saniculae, quae a sanandis vulneribus dicta est, tribuerint. Lin. *phil. bot.* p. 175. perhibet, nomen erronea lectione veterum ortum esse e διαπενθής, sed neque haec vox Graecis fuit in usu, quibus tamen διαπενθέω est lugeo. Mihi quidem verisimile est, factum esse omnino e πένθος, luctus, ac voluisse auctorem ea voce significare herbam contra luctum valentem; quem ad modum νηπενθὴς est luctu carens.

Dictamnus, i. F. δίκταμνον et δίκταμνος et δίκταμον. Τοῦ δικτάμνου Dioscor. 3, 37. meminit. Videtur vox ἀπὸ τοῦ τίκτειν deduci, eo quod Dioscor. et Theophr. ὀξυτόκον ἐςί, cum non modo potum, sed appositum quoque partus defunctos eiiciat. Haec Bauh. *pin.* p. 222.

Digitalis, produc. Nomen recens deductum a similitudine floris cum digitali, quo mulieres inter consuendum digitos munire solent.

Diodia. A solo natali esse nomen perhibet Lin. *phil. botan.* p. 186. quia διόδιος sit subviatica. At hanc vocem lexica ignorant, neque scio, qua auctoritate possit probari. ὁδὸς, via, δίοδος, ου, via, quae per aliquem locum fert.

Diosma. Diosmam dixi genus, ait Lin., a suaveolentissimo ac refocillanti odore totius plantae, presertim pericarpiorum. ζεὺς, διὸς, Juppiter et ὀσμὴ, odor. *Hort. Cliffort.* p. 72. *Phil. bot.* p. 180. Alioquin putaverim, esse διόσμος Theophrasti, quae est vis illa, quae odorem sensuum ad odoratum transmittit.

Diospyros, i. M. corripit penultimam; id est Jovis triticum. Nomen Dioscoridi ac Plinio vsitatum.

Dipsacus, i. M. corripitur. A διψάω, sitio, dicta est herba, quod in concavo foliorum caulem amplectantium sinu ros et aqua pluvia subsistunt. Conf. Plin. 27, 9. sect. 47. Inde herba etiam vulgo dicitur lavacrum s. labrum Veneris, *cuvé de Venus*, *bain de notre Dame*. Q. Serenus 1008: *Aut Veneris labrum quae dicitur herba, bibetur.* Plin. 30, 3.

Dirca. Δίρκη, Lyci regis Thebarum vxor, alligata tauro indomito, atque eo modo extincta a privignis. Potest fieri, vt funes, qui e cortice arboris parantur in America (Kalm *itiner.* 3. p. 114.), istos funes, quibus Dirca alligata est, in memoriam revocaverint. Fortasse autem alia cognominandi ratio subest, at exploratum habeo, Linnaeum eiusmodi subsidia mnemonica non admodum adspernatum esse.

Distichon (Hordeum), media correpta; duobus constans ordinibus. Στίχος, ordo.

Dode-

Dodecatheon, i. N. Herba Plinii aetate sic dicta a duodecim diis. Sunt autem *οἱ δώδεκα θεοὶ*, Jupiter, Juno, Apollo, Mars, Venus, Ceres, Neptunus, Mercur., Vulcanus, Minerva, Diana et Vesta. Sed Dodecatheon Linnaei habet plerumque duodecim flores pulcerrimos, qui tanquam XII. dii in throno sedent. Angli hocce genus vocaverant nomine celeberrimi Mead, quem, cum non fuerit botanicus, isto honore privavit Linnaeus, relinquens speciei nomen viri eruditissimi.

Dolichos, i. M. corripitur. Plinio leguminis genus.

Donax. M. (Arundo) donacis. Penultimam producendam censeo, vti Ajacis, thoracis; etsi sint, qui corripiant, vti abacis, climacis, styracis. Plinio est calamus.

Doria (Senecio). Quae herba olim virga aurea dicebatur, a Narbonensibus dicta est *dorea*, ex Gallico *dorée*, quasi deaurata, quod nomen tandem a botanicis acceptum est. Narbonensium Doream, inquit Bauh. *hist. plant.* 2. p. 1064. quasi auream, perperam Doriam vocant; neutiquam Doriae duci triremium, quasi exoticae huius repertae laudem vere asserunt herbarii quidam.

Doronicum, vox ab Arabibus petita, quibus *doronigi* vel *dorungi* appellatur. Nos penult. corripiemus, vt santonicum, lingonicum, betonica.

Dorycnium (Convolv. et Lotus) δορύκνιον, nomen vetustum.

Draba, δράβη, iam Graecis nomen herbae.

Dracocephalum, δράκων, οντος, draco. κεφαλή, caput. Sine auctoritate veterum.

Dracontium, Dioscoridi a maculis purpureis, quae in caule visuntur, ita vt anguem plane, vt Dioscor. loquitur, referat. Theophr. *hist.* 7, 11.

Dracunculus, corrip. (Artemisia et Arum), iam Plinio herbae nomen.

Drosera, δροσερὸς, ὰ, ὸν, roscidus, rorulentus. Est herbae vocabulum antiquissimum, quod generi, Ros solis dicto, impono, cum plantae huius folia semper sint rorida, et nomen Ros solis retineri nequeat. Haec Lin. in *Flora Lappon.* p. 77.

Dryas, adis. Latini pluraliter tantum Dryades, um. Per omnes casus corripitur. ἀπὸ τῆς δρυὸς, a quercu dicebantur silvarum deae. Linnaeus nomen adoptavit, quod folia quodam modo formam foliorum quercus exhibeant. *Flora Lappon.* p. 173.

Dryopteris, idis. Vtrumque corripitur. Plinio filicis nomen. δρῦς, quercus; πτερὶς, filix.

Drypis, idis. corripitur. δρυπὶς, ἰδος, Theophrasto est frutex pro foliis spinas habens.

Dudaim (Cucumis). De hoc vocabulo Hebraico disputant hierobotanici ad *Gen.* 30, 14. et

Cant.

Cant. 7, 13. דּוּדָאִים est nomen plurale, ὀξύτονον, seu habens vltimam syllabam auctam.

Dulcamara (Solanum) producitur. Fictum nomen e Graecorum γλυκύπικρος, dulcedinem amarori permixtam habens. A Plauto connectitur *dulce-amarum.* Q. Serenus composuit versu 151 et 733. *dulcacidum* ex dulci et acidum.

Duracina (Cerasus) pen. corrip. duros habens et firmos acinos. Vuarum praesertim epitheton. Potest autem deduci simpliciter a durus s. duritie, quasi sit cerasum durioris carnis. Conf. Voss. *de vitiis sermonis* 1, 7. p. 72.

Ebenus, penult. corrip. Virg. *georg.* 2, 116: *Fert ebenum, solis est thurea virga Sabaeis.*

Ebulus (Sambucus) corrip. Virg. *ecl.* 10: *Sanguineis ebuli baccis, minioque rubentem.*

Ecastaphyllum (Hedysarum). ἕκαστος, singuli. φύλλον, folium. Quam vero rationem cognominandi habuerit Brown, ignoro. Certe non debuit sine adspiratione efferre nomen.

Ecbolium (Iusticia). ἐκβόλιον, q. d. eiectorium, i. e. eiectrix medicina, abigens in vtero enectos infantes.

Echinophora, pen. corrip. ἐχινοφόρα, echinum ferens. Plinio nomen conchae, quod herbae datum est fructu echinato.

Echinops.

Echinops. producitur, fictum ex ἐχῖνος, echinus, et ὄψις, facies. Diversum nomen est Plinio echinopus, quod corripitur: ἐχινόπους, ποδος, spinae genus aculeis horrens.

Echinus, i. (Statice), producitur. ἐχῖνος, ου.

Echites, ae. Plinio autem echites, M. est lapis, sed echite, es. F. herba. Vtrumque producitur.

Echium. ἔχιον, ab ἔχις, vipera, quod contra viperarum ictus valeat; alii volunt, quod florescat capitulis viperae similibus; et sic Dioscorides, quod semina κεφαλῇ ἔχιος ὅμοια, capiti viperino similia habeat.

Elaeagnus. F. ἐλαίαγνος ex ἐλαία, oliva, et ἄγνος, vitex. Nomen Theophrasto *hist.* 4, 11. p. 453. Conf. *Agnus*.

Elaeocarpus. ἐλαία, olea. καρπος, fructus. Sine auctoritate.

Elais. Videtur esse nomen Graecum olivae seu oleae arboris, ἐλαὶς, ἶδος.

Elate, es. corripitur. ἐλάτη, abies. Sed Plinio est involucrum fructus palmae.

Elaterium, ἐλατήριον, quidquid ventrem deorsum purgat. Pen. corripitur, nam Graecis scribitur sine diphthongo.

Elatine, es. F. ἐλατίνη, herba Dioscoridi Plinioque. Corripit penultimam.

Elephantopus, odis. ἐλεφαντόπους, πους, pes, ἐλέφας, elephas, ideoque pes elephantis,

 sed

sed Graecis etiam eburneos pedes habens. Corripit penultimam. Elephantopi nomen imposuit Vaillant, imitatus *Ana - Schovadi* Malabarorum, quod vestigium pedis elephantis explicant *Horti Malabarici* auctores, et de foliis inferioribus dictum autumat Vaillant, quae existimentur in speciem pedis elephantis disponi in Ana-Schovadi, quam cum hac planta eandem putat. Haec Dillenius in *horto Elthamensi* p. 127.

Eluteria (Clutia). In *Horto Cliffort.* p. 486. per *th* Elutheria. Fortassis fictum ex ἐλευθέριος, servator, liberator, de qua voce conf. Perizonii index in Aeliani *var. histor.*

Elymus, i. M. corripitur. Dioscoridi ἔλυμος, ου.

Emblica (Phyllanthus), ἐμπλιτζα, recentioribus Graecis est genus myrobalani, de qua voce conf. Salmas. ad Solin. p. 335. et Du Cange *glossar. Graecitatis*. Pen. corripitur, vt alia in —*icus*, aromaticus, criticus.

Embothrium. Nomen novum, cuius originem aucupari nequeo, nisi sit ex Graeco ἔμβοθρος, quod denotat locum in foueam depressum, vel eum qui in fouea est.

Emerus (Coronilla). Vnde hoc nomen acceperit Caesalpinus, ignoro, neque perquirere volo, quandoquidem is complura nomina obtulit, quae alibi non occurrunt. Neque plantae, quas recensuit, facile agnoscuntur, cum syno-

synonyma non addiderit. Plerumque corripitur, vt hemeris, idis, ἥμερις, quae arbor Plinio est glandifera.

Empetrum, ἔμπετρον Plin. ac Diosc. Solemus corripere, neque hoc male propter mutam cum liquida, vt aiunt Grammatici.

Endivia (Cichorium). Nomen recens ex corrupto Intybo. Ruellius p. 375: "Intybi nomen iam Galeni memoria venerat in Graeciam, qui cichorium Romano sermone dici „intybolachanum, id est intybaceum olus memorat. Testatur itidem Paulus Aegin., qui „frequenter latina intubi appellatione est vsus, „quae tandem per interpretes ad nos interpolata rediit, remanente Graecorum pronunciatu, qui suo more pro intubo solent indivum proferre. Hinc mutata principe littera, „endiviae vocabulum profluxisse cognoscitur, „retento etiam priore significatu." — Corripitur ob vocalem ante vocalem.

Epacris. Num ex Graeco ἔπακρος, in acutum desinens?

Ephedra, ae. ἐφέδρα. Plin. 26, 7. et ephedron 26, 13. Vtrumque corripitur.

Ephemerum (Lysimachia), ἐφήμερον Dioscor. 4, 83. Veteribus fuit species colchici, dicta inde, quia adeo sit perniciosa, vt sumta vna die interficiat.

Epidendrum. Nomen novum e δένδρον, arbor, et ἐπὶ, ad, quia sit herba parasitica.

Epigaea. Nomen novum, ἐπίγαιος, humi repens. γαῖα, terra.

Epilobium; i. e. ἴον ἐπὶ λόβου, viola supra siliqua, nomen a Gesnero confictum.

Epimedium. Plinio 19, 5. p. 169: epimenidium. Dioscor. ἐπιμήδιον.

Epiphyllanthus conf. Phyllanthus.

Equisetum penultimam producit, id est: seta equina. Nam ita ipse Plin. 26, 13: *equisetum — — est pilus terrae* (i. e. veluti pilus terrae, cum pilos habere pro foliis videatur), *equinae setae similis*. Graecis olim hippuris, quod nomen nunc singularem plantam designat.

Eragrostis, nomen recentiori aevo fictum ex agrostis et ἦρ, ἦρος, ver; vti erigeron, eranthemum.

Eranthemum, corrip. herba veteribus sic appellata, quod vere floreat. ἠράνθεμον. Male ab ἔρα, terra, deducitur in *Phil. botan.* p. 177.

Erica, ae. f. erice, es. f. erix, ericis. F. in omnibus pen. producitur. ἐρείκη.

Erigeron, ontis. corrip. ἠριγέρων, οντος, quod nomen Graeci, Plinio auctore, herbae dederunt, quia vere canescit. ἦρι vel ἔαρι γέρων. Sic eadem Latinis *senecio*.

Erinus, i. M. producitur. f. erineos, i. ἐρῖνος, ἐρίνεος. Plinio eadem arbor, quae caprificus. Vnde et vrbs in Doride, a caprifico dicta est Erineum, vt auctor est Strabo.

Erio-

Eriocephalum, corripitur; fictum ex ἔριον, lana, κεφαλὴ, caput, quasi caput lanatum.

Eriocaulon, i. recens fictum ex ἔριον, lana, et καυλὸς, caulis. Caulis lanatus.

Eriphorum, melius eriophorus, Corripitur. Plin. 19, 2. Laniger. A pappo seminum deductum nomen. Lin. *flora Lappon.* p. 18.

Erisithales (Cnicus). Plinio 26, 13, p. 412; erysithales per y. Corripitur.

Erithales, is, F. corrip. ab ἐρὶ, valde, et θάλλω, vireo. Ita Gesnerus in lexico Fabri. At verius Stephanus: ἠριθαλὲς, έος, τὸ, dictum ab ἦρ, ver, quod vere floreat, vt Plinius scribit.

Eruca (Brassica). Producitur. Ovid. 2. *rem. am.* *Nec minus erucas aptum est vitare salaces.* Ab erodendo dicta propter saporem acerrimum.

Ervilia, ae, (Ervum) iam veteribus genus leguminis.

Eryngium, ἠρύγγιον. De hac planta, cuius nomen Plinium in errorem induxit, videsis quae disputavimus ad Antigoni Carystii *histor. mirabiles* cap. 115. p. 166.

Erysimum, corripitur, a Graeco ἐρύω, conservo, salvum praesto, propter eximias qualitates, quas huic herbae tribuerunt antiqui. Verbum Graecum in lexico Hederici ac Ernesti omissum est, sed non desideratur in *Thesauro Stephaniano.*

Erysiphe (Mucor). Haud dubie Linnaeus voluit scribere *erysibe*, ex Graeco ἐρυσίβη, ης, rubigo, de quo herbarum morbo egerunt Theophr., Plin. cet. Erysibe, es, corrip.

Erythrina ab ἐρυθρὸς, ruber. Erythrinus, ἐρυθρῖνος, Graecis Latinisque est piscis. Penult. producitur Ovidio *hal.* 104: *Caeruleaque rubens erythrinus in vnda.*

Erythronium ab ἐρυθρὸς, ruber. Dioscoridi satyrii genus, quod Plinio 2. p. 405. etiam dictum est erythraicon, ἐρυθραϊκὸν et ἐρυθρόνιον.

Erythroxylon, fictum ex ἐρυθρὸς, ruber, et ξύλον, lignum. Corripitur syllaba *xy* in omnibus derivatis a ξύλον.

Esculus (Quercus) prorsus idem nomen, quod aesculus, etsi Linnaeus nomen genericum per *as*, et triviale *e* simplici scripserit.

Esula (Euphorbium) vel Ezula, penult. producit, quia non tantum in lexico veteri legitur: ἔζουλα τὸ ὀξύπορον, id est, tithymalli species, sed Myreps. *antidot.* 30 et 180: ἔζουλα ἢ χαμαίπιτυς. Sed Bodaeus a Stapel in Theophr. ita: Esulae nomen a πιτυούσης luxatum videtur, duabus enim syllabis sublatis, remanet οὖσα, cuius diminutivum *usula*, et vocali prima mutata *esula*. Idem creditum Casp. Bauhino in *Pinace*. At huic opinioni et ζ praesens repugnat, et quantitas τοῦ σου in *usula*, quae brevis futura esset, si fuisset diminuti-

nativum, vt videmus in pustula, pusula, item in vstulo ab uro, sic in regula, bacula, sportula, Albula cet. cum in lexico veteri et Myrepso evidenter producatur. Hactenus Borrichius. Martinius quidem vocem ex hebraica lingua derivare temere conatus est.

Evolvulus. Cum species huius generis Convolvolis adeo similes sint, vt Linnaeo ipsi primum convolvoli esse viderentur, (*Amoen. acad.* 4. p. 306. n. 121; 122), nec tamen recte ad convolvoli genus referri possint, voluit Linnaeus similitudinem nomine indicare, vocavitque hasce herbas Evolvulos, praefixo *e*, tanquam hoc Latinis idem sit, quod Graecis *α* privativum. Boerhavius, nisi memoria me fallit, vnam convolvuli speciem, quae minus volubilis est, appellabat: *convolvulum non convolvulum*, quae denominandi ratio hodie explosa est.

Euonymus, i. corripit, *εὐώνυμος*, i. e. arbor fausti nominis. *εὖ*, bene, feliciter. *ὄνομα*, nomen. Ironice sumptum, ait Tournef., quod animalibus nocere existimetur. Conf. Plin.

Eupatorium f. eupatoria, herba a Ponti rege, Eupatore nominata. Plin. 25, 6. Eupator, corripitur, sed Eupatoris habet penultimam productam.

Euphorbia, arboris nomen apud veteres, quam rex Juba inventor appellavit medici sui nomine. Plin. 25, 7. Fabricii *biblioth. graeca* XIII. p. 157.

Exacon. Plin. 25, 6. p. 369: *Galli exacon vocant, quoniam omnia mala medicamenta potum e corpore exigat per alvum.* Quibus verbis adscripsit Harduinus haec: "Celticae vocis originationem e Graeco fonte qui repetunt, „ἀπὸ τοῦ ἀκεῖσθαι, a medendo hoc vocabu„lum effictum volunt." Equidem syllabam mediam producendam censeo, cum vocabula in *acum* et *acus* a Barbaris deducta producuntur, vti Dordracum, Cameracum, Garlacus.

Excoecaria. Arbor Rumphio dicta excoecans, inde Lin. effinxit illud nomen, veteribus ignotum, quibus excaecator dicebatur is, qui excaecat oculos orbatque sensu. Denique vt scribatur per *ae*, non *oe*, praecipiunt magistri. Conf. Cellarii *orthogr.* p. 80.

F

Fabago, inis, F. (Zygophyllum). Media nominativi producitur; sed vox auctoritate caret. Dicebatur haec herba recentioribus *Capparis leguminosa*, quod adiectivum quidam mutarunt in Fabaginem; Latinis fuit adiectivum fabaginus, a, um. Nam Catoni est *acus fabaginum*, vbi pen. corripienda est.

Fagara; nomen ex Avicennae libro allatum a Clusio ad Garc. *hist. arom.* 1, 23. p. 185. Corripitur, sicut barbara, tartarus, cet.

Fagopyrum (Polygonum) corripitur; tanquam Latine dicas fagotriticum, πυρός, triticum. Junius

Junius in *Nomencl.* Fagopyrum, inquit, pabuli genus, quod a similitudine, quam cum faginaq glande habet, vernacula lingua vocant Boekweit, quasi faginum frumentum. — Historiam huius frumenti Saracenici exposui in *Histor. inventionum* 2. pag. 533. et 4. p. 310.

Fagus, i. F. *Φηγὸς* a *Φάγειν*, quod eius fructus esui est.

Falcaria (Sium), a falce deductum nomen, vt puto, quoniam folia falci vel serrae similia sint. *Falcataria* autem vnde sit, non novi.

Farfara (Tussilago). Matthiol. ad Dioscor. 3, 109: "Tussilago Hetruscis vulgo dicitur far„fara et farfarella, nomine a Romanis fortasse „deducto. Hanc enim ab iis farfariam voca„tam fuisse, testantur nomina Dioscoridi falso „adscripta. Officinae hos vel illos sequutae „eam farfaram appellant." — Plures de origine vocis sententias collegit Martinius. Nomen certe dubiae scripturae, sed corripi debet, cum de Farfaro, fluvio in Sabinis, Ovid. *metam.* 14, 330: *Namque tulit praeceps, et amoenas Farfarus vmbras.*

Ferraria, herbae nomen Apuleio *de herbis.*

Ferula, frutex Plinio 13, 22. Corrip. Virg. *ecl.* 10, 25: *Florentes ferulas et grandia lilia quassans.*

Ferulago (Ferula) producitur, sed ferulaginis corript. F. Cael. Aurel. *Thapsia, quam nos ferulaginem dicimus.*

Festuca, ae. producitur. Plin. 18, 17.

Ficaria (Ranunculus). Nostratibus Feigwurzel, quod in linguam latinam translatum puto.

Ficus. F. secundae ac quartae declinationis. Conf. Crenii *animadvers. philolog.* 10. p. 25.

Filago, producitur. Nomen fictum e lanugine, qua herba obducta est. Sic e *filum* derivata sunt: filare, filatus, filatim. Filago autem auctoritate caret.

Filipendula corrip. dicta ita a recentioribus propter radices tuberosas, e filo quasi pendentes.

Filix, icis. pen. corripit. Virg. *georg.* 2: *Et filicem curvis invisam pascit aratris.*

Fontinalis f., fontalis dicebatur Bauhino *hist. plant.* 3, 2. p. 769. species quaedam potamogeonis, inde primus Dillenius *hist. musc.* p. 254. nomen traduxit ad hoc genus muscorum.

Fragaria, ae. Latinis: *fraga*, *orum*, atque Apuleio etiam in singulari fragum, inde recentiores effecerunt fragariam.

Frangula (Rhamnus) corrip. nomen recens e frango, quasi lignum fragile.

Fraxinus, i. corripitur. Ovid. *met.* 10: *Et coryli fragiles, et fraxinus utilis armis.* Virg. *ecl.* 7, 65: *Fraxinus in silvis pulcerrima, pinus in hortis.*

Fritillaria. Qui primus hanc plantam Clusio misit, pharmacopoeus Aurelianensis, *Noel Capperon*, hoc nomen indidit, quod eius areolae versicolores fritillum quodammodo aemulentur; vulgo *Lilium variegatum* ante dicebatur. Dodonaeus *meleagridem* appellare maluit, quoniam eius folia variis coloribus picta sunt, vti plumae meleagridis avis, quam vulgus gallinam, seu perdicem barbaricam aut Guineae vocare solet. Haec Clusius *plantae rar.* p. 154. conf. *Histor. invention.* 3. p. 300. At fritillus non est tabula illa areolis variegata, quam vocant nostrates Schachbrett, Galli *échiquier*, sed est vasculum poculo simile, quo coniecti tali mittuntur in alveolum.

Fruticans (Iasminum), mediam corripit. Silius Ital. 9, 205: *Rura magis, centum Cereri fruticantia culmis.*

Fumaria. Plin. 25, 13. fumi instar lacrimas proliciens.

Galactia (Clitoria), nomen a Browne fictum puto e γάλα, γάλακτος, lac, quia herba lactescens sit. Eodem modo e γάλα in vsu fuerunt iam veteribus galactites, galactopota, galaxia.

Galanga, ae. nomen ex Arabia petitum, quod Graecis recentioribus, Paulo Aegin. et Aetio, scribi-

ſcribitur γαλάγγας et γαλάγκας. Conf. Salmaſius *de homonymis* cap. 117. p. 211.

Galanthus, nomen novum e γάλα, lac, et ἄνθος, flos.

Galax; etiam hoc nomen e γάλα, lac, formatum eſſe, auctor eſt Ruellius p. 642. Sic inde iam veteres habuerunt γαλαξίας κύκλος, circulus lacteus in coelo, γαλαξίας λίθος, lapidis genus.

Galbanum (Bubon). Dioſcoridi et Galeno χαλβάνη. Penult. corripit. Lucan. 9. *Hic ebulum ſtridet, peregrinaque galbana ſudant.* Galbaneti vocem quidam frequentant, rectius facturi, ſi galbanatum dicerent. Nam Martial. 3, 82. verſu Jamb. ſen. *Iacet occupato galbanatus in lecto.* Haec Borrich. Conf. Voſſii *etymol.* p. 230. Martinii *lex. philol.*

Gale (Myrica), nomen e Germanico factum perhibetur in *Crit. botan.* p. 49. et in *Flora Lapp.* p. 298. Num ex Gagel, quod noſtratibus et Belgis in vſu eſt?

Galega, vox recentiorum, incertae originis; dicta tamen videtur, quaſi γάλα ἦγων, id eſt, lac promovens, atque ita penultimam producet. Borrichius.

Galeobdolon (Galeopſis), γαλεόβδολον, corripitur. Dioſcor. et Plin.

Galeopsis, idis. corrip. quaſi καλὴ ὄψις. Plinio 27, 9. eadem planta, quae galeobdolon. Tournef. galeopſis, inquit, nomen habet a

γαλῆ,

γαλῆ, felis, quia eius flores felis faciem repraesentare existimarint, qua de origine equidem dubito.

Galium. simplici L scribendum videtur, cum sit a γάλα, lac. Nihilo secius apud Dioscor. 4, 96. p. 282. duplici L scriptum legitur, etsi ipse eandem originem comprobet. ὠνόμασται ἀπὸ τοῦ γάλα πηγνύειν ἀντὶ πιτύας αὐτό. i. e. vocatur ita, quod lac cogat et coagulet, coaguli vice. Conf. Galen. *de simplic. med.* libro 6. p. 91.

Genipa nomen Americanum esse existimo. Marcgraph. *Brasil.* scribitur Janipha. Apud Thevetum occurrit nomen Genipat. Conf. Tournef. p. 658. et Bauh. *pin.* p. 434.

Genista. Ruell. p. 71, 166 et 649: genistam Latini veteres vocant, quia fortasse genu modo flexilis ad nexus sit, et ligandis ideo vitibus idonea; vel quia genibus medeatur dolentibus. — Sunt, qui a *geno* derivent, quod sponte genatur, i. e. gignatur.

Gentiana, ab inventore Gentio Illyriorum rege, vt tradunt Dioscor. 3, 3. et Plin. 25, 7. γεντιανή. Pen. produc. vt a Rhenus Rhenanus, a Roma Romanus, a Thebis Thebanus, primanus, paganus. Borrich.

Geranium à γέρανος, grus. Herba ita dicta a similitudine gruis capitis in summitate. Plin. 26, 11. Diosc. 3, 131.

Gera-

Geraschanthus (Cordia). Etiam hoc nomen ex γεραιὸς et ἄνθος, extortum videtur.

Geropogon, onis. Producuntur omnes caſus. Antiquioribus botanicis, Gesnero aliisque, vocabatur Gerontopogon, quod nomen Linnaeus ſua ſponte contraxit. γερῶν, οντος et γεραιὸς, ου, ſenex. πώγων, ωνος, barba. Ruellius pag. 452: Gerontopogon i. e. ſenilis barba. A Nicandro geraos pogon, hoc eſt, barba ſenis appellata, folio hirci barbulae, tenuiore longiorique, caule parvo, ſuper quem calyx longus et barbula, quae ſummo vertice ſenum more incana funditur, inde presbyteri barba vulgo dicitur. Hactenus Ruellius.

Gethyllis, idis. F. Gethyon, i. Plin. 19, 6 et 7. eſt ceparum genus, idem quod γηθυλλὶς, ἴδος.

Geum, i. nomen Plinianum.

Gigartinus (Fucus). Penult. corripitur. Temere a compluribus dicitur *gigantinus*, e. gr. ab Oedero, Gunnero; ſed Linnaeo dicta eſt iſta ſpecies *gigartina* a nomine Graeco γίγαρτον, quod Latinis eſt *vinaceum*. Nam vtrumque ſignificat non ſolum acinos expreſſos, ſeu grana acinorum, ſed totam quoque vuarum expreſſarum maſſam. Videſis quae docuit Niclas ad *Geoponic.* VI, 11, 3. p. 451. Linnaeus quidem ita fucum appellavit ob ſimilitudinem fructificationis globoſae, inſtar acinorum, vel ſeminis Braſſicae minoris. Male

Esper

Esper *icon. fucorum* pag. 17. perhibuit nomen graecum esse γιγαρτινον.

Gingidium, nomen iam vsque a Plinio tempore vsitatum.

Ginora. In memoriam C. Ginori a Jacquin dicta Ginoria, quod nomen Linnaeus contraxit. Conf. Jacquin *hist. stirp. Americ.* p. 249. aut edit. splendidissimae p. 73. Böhmer p. 102.

Githago, inis (Agrostemma), factum ex gith s. git, quod indeclinabile legitur apud Plinium et Scribon. Nominativus producitur, vti plantago; genitivus corripitur.

Glaucium (Chelidonium), Plin. Dioscoridi γλαύκιον, herba, quae vulnerata praebet succum luteum.

Glaux, aucis. Plin. Graecis γλαῦξ.

Glecoma. Glechoma, inquit Lin. in *horto Cliff.* p. 307, a γλήκων Dioscoridis confectum, antiquum, hoc in genere fixum posui vocatum. At erravit vir praestantissimus, nam Graecis dicitur γλήχων, ωνος, vnde Plinio glechon, onis. Quam ob caussam recte scribitur per *ch*, et pen. producitur.

Glinus. At Plinius 2. p. 13. glinon, i. γλεῖνον.

Globularia dicta a figura floris. *Phil. bot.* p. 162. Latini quidem vocarunt *globosum* id, quod in formam globi seu sphaerae formatum est.

Gloriosa. Lin. *hort. Cliff.* p. 121. Methonicae nomen reiicio, eiusque loco synonymon Gloriosa recipio, cum flores prae reliquis omnibus gloriam splendoris et pulcritudinis ferant; dein longe aptius datur hoc epitheton huic plantae, quam yuccae gloriosae dicta. Haec Linnaeus. Scilicet Burman. *Zeyl.* 158. vocaverat herbam *Methonicam gloriosam.*

Gluta. In medio relinquam hoc nomen, quod non ita pridem irrepsit. Ante aliquot saecula gluten, quod hodie ichthyocolla dicitur, dicebatur gluta.

Glycine, es. A γλυκὺς, dulcis, Linnaeo dicta. Producitur, vt Nerine, aparine, et quae sunt his similia.

Glycyrrhiza, ae. i. e. radix dulcis. Nomen Dioscoridi, Plinio ac medicis vsitatum producitur; etsi sint lexicographi, qui corripiant. Vtor auctoritate Theocriti 25, 210: Εὑρὼν, σὺν πυκινῇσιν ὁλοσχερὲς ἔσπασα ῥίζῃς. *Inventam vna cum densis radicibus euulsi integram.* Sic etiam Homer. *iliad.* 9, 538. Nolo tamen reprehendere eos, qui corripiunt. Certum est enim, vocalem ancipitem ι plerumque syllabam corripere, potissimum sequente ζ.

Gnaphalium iam Plinio dictum a γναφάλλον, tomentum, herba lanuginosis foliis mollibusque praedita. Conf. Galen. *de simplic. medic. facultat.* lib. 6. p. 92.

Gnetium. Colum. 7, 8, 1. ad lac cogendum commendat ſemina gneti vel cneci; nam codices variant, neque alibi hoc nomen, quod ſcio, offenditur.

Gnidia. Gnidus ſ. Cnidus fuit Cariae vrbs, Veneri dicata, inde Venus Gnidia dicta. A Plinio commemoratur gnidium granum, a Dioſcoride cnidium oleum. At quid fuerit in cauſſa, cur inde haec planta cognominata ſit, non novi. Daphnes vero ſpecies vocatur Gnidium, quia ſemina iſtius fruticis putabantur olim eſſe grana gnidia veterum.

Gomphrena. Vt novum nomen exprobratur Linnaeo a Burmanno in *Theſauro Zeylan.*, ſed eo iam Dalechampius ac Bauhinus vſi ſunt; apud Plinium autem non occurrit, cuius auctoritate illud probare voluit Lin. in *horto Cliffort.* p. 87. A γόμφος, clavus derivatur in *philoſ. bot.* p. 181, qua voce gompho vſus eſt etiam Statius *ſilv.* 4, 3, 48. Bauh. *hiſt.* 2, p. 970. auctor eſt, nomen ſcribi etiam Cremphena atque Comphena. Neſcio, an rectius Gomphena. Solemus penultimam producere, vti in catena, Antenor, Galenus. Saltem *e* ſimplici, non diphthongo eam ſcribere debemus.

Gossypium. *Frutex*, inquit Plinius 19, 1. *quem aliqui goſſypium vocant, plures xylon.* Haec quidem vox omnino Graeca eſt, ſed goſſypium exotica, fortaſſe Aegyptia. Conf. Voſſii *etymol.*

Bayle *diction.* art. *Hall.* not. G. Naudaei *bibliogr. polit.* p. m. 32. Paſchium *de modis tradendi moralia* p. 216. Fabricii *bibliogr. antiq.* XIV. §. 16. p. 729. Auctor Fabricio et Paſchio dicitur *Albericus Gentilis*, Baylio *Joſ. Hall*, ſed Crenio *Jonas Prooſt*. Equidem ſuſpicor, auctorem noſtrae nationis fuiſſe; ſi quidem complura nomina mutuatus eſt a noſtratibus. Hanc digreſſionem aequi bonique faciant lectores, rogo, qua taedium, quod nominum perpetua explicatio affert, levare volui.

Gypsophila. Nomen veteribus indictum, denotat herbam, amantem ſolum, cui magna pars gypſi immixta eſt.

Haemanthus. Nomen recentiori aevo fictum ex αἷμα, ſanguis, et ἄνθος, flos, ob floris colorem ſanguineum. Haemanthi vocem, inquit Dillenius in *horto Eltham.* p. 167. qua primum vſus Hermannus in horto Lugd. non tam de ſolo perianthio, quod vulgari ſpeciei bifoliae inſigniter coloratum eſt, quam ipſo potius flore poſthac interpretandam eſſe, haec planta (H. puniceus) ſuadet. Id enim in hac ſpecie nec ſanguineo, nec alio inſigni colore diſtinguitur, ſed herbaceo ignobiliore gaudet.

Haematoxylum. αἷμα, ſanguis, ξύλον, lignum, quo decocto vtuntur infectores, qui lignum Campechianum vocant.

Hali-

Halicacabus (Cardiospermum). Plinio etiam halicacabum. N., ἁλικάκαβος Dioscoridi. Penult. corripit.

Halimus, i. M. (Atriplex) penultima correpta. Plin. ac Dioscor. 1, 120. p. 62. ἅλιμος.

Hamamelis, idis. ἁμαμηλὶς, ίδος, dicitur Graecis genus quoddam pyri, mespili aut ficus, ex eo, quod cum malo floreat. ἅμα, simul. μηλὶς, ίδος, malus arbor. Conf. Stephani index in *thesaur. gr. ling.* p. 368. Penult. producenda propter η.

Harmala (Peganum). Pen. corripitur. Graecis ἅρμαλα et Apulejo *de herbis*, cap. 69. est ruta silvestris, quae aliis dicitur πήγανον ἄγριον. Quae herba hodie duplicata voce appellatur *Peganum harmala*, ea ad affinitatem rutae proxime accedit. Conf. quae annotavimus ad Antigoni Carystii *histor. mirab.* cap. 41. p. 69.

Hedera. Media corripitur. Propert. 1, 2, 10: *Et veniant hederae sponte sua melius.* Sine adspiratione scribi debere, praecepit Junius Philargyrius in Virgil. *eclog.* 3. quem refellunt majorum gentium magistri. Terentianus Maurus, in Tractatu *de syllabis*, vbi de littera H:

Vna nam spiramen addit omnibus vocalibus,
Hasta quando, et Hedera dicis, Hister, Hospes atque Humus.

Rationem reddit Jo. Jovianus Pontanus L. 1. *de aspirat.* scilicet vt differret *hedera* a quibusdam temporibus verbi *Edo* (vnde denominatam volunt) *ederam*, *ederas*, *ederis*; quod se-

 quitur

quitur G. J. Vossius in *Etymol.* Conf. Broukhuis ad Propertii l. c.

HEDYCARIA. Nomen novum, cuius ratio mihi non liquet. ἡδὺς, suavis, iucundus. ἡδύκαρπος, suaves fructus habens.

HEDYOTIS, is. ex ἡδὺς, suavis, et οὖς, ὠτὸς s. ὠτὶς, auris. penult. igitur producenda. Haec planta est, qua vsus est quondam adversus surditatem, Marlovius, medicus; qui medicamenta specifica, in India orientali quae didicerat, in Europa ita iactavit, vt bene inde ditesceret. Celabat autem sedulo plantam, quam Auriculariam vocabat, quod nomen legitur in Dale *pharmac.* p. 160. Tandem Linnaeus in scriptis P. Hermanni, qui diu in insula Ceilonia fuerat, reperit, esse hanc plantam, quae nunc Hedyotis dicitur, medicamentum specificum contra surditatem, atque hoc modo agnovit Lin. auriculariam Marlovii, cui inde imposuit nomen *hedyotis.* Conf. *amoen. acad.* 1. p. 117. *mater. med.* ed. Schreberi p. 49.

HEDYPNOIS, idis. in accusat. hedypnoida. (Hyoseris). Corripit penult. Plinio et Graecis erat intybus silvestris.

HEDYSARUM, ἡδύσαρον. Marcel. apud Dioscor. a suavitate odoris sic nominatum censet. Apud Latinos non occurrit.

HELENIUM Plinio 21, 10. e lacrimis Helenae dicitur natum. Dioscor. 1, 27, 28. ἑλένιον.

Corri-

Corripitur. At conf. Böhmer *de plantis in honor. nominatis* p. 113.

Helianthus et Helianthemum, quod pen. corripit. ἥλιος, sol. ἄνθεμος, flos. Lin. *critica botan.* p. 97. "Quis adspiciet helianthum, flo„rem solis, florentem, cuius magni flores „aurei vndique radios emittunt, ex disco orbi„culato, quin admiretur speciosissimum florem „ex solis figura; ex qua admiratione mox „menti occurrit nomen, vt et ex nomine solo „viso, admirata floris idea." Hactenus Lin. — Plin. 24, 17. p. 352: *Helianthes — — qua cum adipe decocta perungunt corpus, vt fiat adspectu iucundum. Ideo eandem heliocallidem nominant.*

Helicteres. Novum nomen ex ἕλιξ, volumen, convolutum, vel potius ex ἑλικτὴρ, ῆρος, armilla, quae cuncta derivantur ab ἑλίσσω, volvo. Ideo fortasse rectius fuisset nomen helicter, eris. Certe penult. producenda propter vocalem η.

Heliocarpus s. fructus solaris. "Quis viderit „unquam fructum plantae subrotundum, mar„gine longitudinaliter cincto radiis radiatis, „cui non succurrat idea solis, ex conceptu „pictorum; haec idea combinata semel cum „nomine Heliocarpus, ita coniungitur, vt „planta, vel nomen, occurrat nunquam, quin „et alterius occurrat idea." Ita Lin. *critica botan.* p. 97.

Heliophila. Novum nomen ex ἥλιος, sol; φίλος, amicus; quasi solem amans. Pen. corripitur, sicut Theophilus.

Heliotropium. ἥλιος, sol; τρέπω, verto. ἡλιοτρόπιον. Varro R. R. 1, 46: *Nec minus admirandum, quod fit in floribus, quos vocant heliotropia ab eo, quod ad solis ortum mane spectant, et eius iter ita sequuntur ad occasum, vt ad eum semper spectent.* Plin. 2, 41: *Miratur hoc, qui non obseruet quotidiano experimento herbam vnam, quae vocatur heliotropium, abeuntem solem intueri semper, omnibusque horis cum eo verti, vel nubilo obumbrante.* Conf. 22, 21. et 18, 27. At magna est frequentia florum, qui solem sequuntur, quo pertinent inprimis reseda et flores semiflosculosi. Conf. *Familles des plantes par* Adanson 1. p. 55. Lin. *critica botan.* p. 173. Dodonaeus *pempt.* 70. auctor est, nomen esse ab eo, quod heliotropium solstitio floreat, quo tempore sol longissime ab aequinoctiali circulo digressus ad ipsum rursus conversionem facit.

Helix, icis. F. corripitur. Plinio est species hederae.

Helleborus, i. Corripitur. Virg. *georg.* 3, 451: *Helleborosque graves, nigrumque bitumen.*

Helvella. Latinis plurale tantum helvellae, arum. F. Generale est vocabulum minutiorum herbarum s. olusculorum.

Hemerocallis, is. F. κάλλος, εος, pulcritudo. ἡμέρα, dies. Flos vnico die vigens, iam Dioscoridi ac Plinio dicta.

Hemimeris. F. ἡμιμερὶς, ex ἡμι, i. e. ἥμισυ, dimidium, et μερὶς, pars; semipars. Penult. corrip.

Hemionitis, idis. F. ἡμιονῖτις, ιδος, mularis; adiective ab ἡμιονος, mulus, sed etiam absolute, vel sub audito nomine πόα, vel etiam βοτάνη, herba, quae Galeno ac Dioscoridi eadem est, quae Asplenium. Pen. producitur. Dicitur quoque hemionium.

Hepatica (Anemone) a medicis medii aevi dicta est ex eo, quod contra morbos hepaticos valere iis credebatur. Lichenis autem species idem nomen traxit, auctore Ruellio p. 603. quod iocinerum fibris similia conspiciatur. Eam esse Marchantiam polymorph. opinor.

Heracleum, etiam heracleos, heraclea, heraclia, sunt veteribus herbarum nomina, quae ab Hercule dicta sunt, quae omnia producunt pen. cum Graece ἡράκλειος. Potest accidisse, vt quaedam herbae nomen acceperint ab vrbe aliqua Heraclea; nam aliquot civitates vocabantur Heracleae, quasi Herculi sacrae, vel quae referrent origines suas ad Herculem. Heracleoticus, a, um. i. e. Heraclea oriundus. Ita heracleotica nux, atque Plinio 25, 4. origanum heracleoticum, i. e. Ponticum, ab vrbe Ponti, Heraclea, vbi, ex opinione medicorum, origanum maiore pollebat effectu.

Quae cum ita ſint, recentioribus demum venit in mentem, nomen Heracleum referre ad Heraclidem, patrem Hippocratis.

Hermas, neſcio, vnde ſit nomen tractum. Graecis ἡρμὰς, ἀδος, eſt ſcopulus occultus in mari.

Hermodactylus, pen. corripit. Radices digitorum ſimilitudinem referunt, adiectis etiam vnguibus. Ex quo plantae nomen eſt inditum. *Hermodactylus* Mercurii digitum ſignificat. Planta veteribus fuit ignota. Evagrius in *hiſtor. eccleſ.* cap. 24. p. 463. meminit medicamenti ex hermodactylo confecti. Conf. ad eum locum Valeſii annotat. pag. 127.

Herniaria. Nomen recentiorum medicorum a ſanandis herniis.

Hesperis, idis. Vbique pen. corripit. Herba apud Plinium 21, 7. nomine invento, quod noctu illa magis oleat.

Hexastichum (Hordeum), pen. corrip. ἑξάστιχος, ſenis conſtans ordinibus. στίχος, ordo. Colum. 2, 9.

Hibiscus et ibiscus, i. M. veteribus erat herba radicis laudatiſſimae, de genere ſilveſtrium malvarum.

Hieracium, ab ἱέραξ, accipiter. Plin. 20, 7. p. 197. hieraciam, inquit, vocant, quoniam accipitres ſcalpendo eam, ſuccoque oculos tingendo, obſcuritatem, cum ſenſere, discutiant.

tiant. Conf. Ael. *hist. anim.* 2, 43. et Apulej. *de herbis.* Hieracium Plinio est collyrium.

HIPPOCASTANUM (Aesculus) pen. corrip. Est castanea equina, Roßkastaneen. Latini vero dicunt *castanea*, *ae*, non *castanum*, *castana*, etsi Graeci τὸ κάςανον. Virg. *eclog.* 2, 52: *Castaneasque nuces, mea quas Amaryllis amabat.* Turcae patria lingua vocant etiam castaneam equinam, quoniam fructus tussientibus et anhelosis equis plurimum auxilii afferre credunt; Conf. quae de pulcra hac arbore disputavimus in *Historia inventionum* 1. p. 498.

HIPPOCREPIS, idis. ἵππος, equus, κρηπὶς, ἶδος, solea, soccus. Ideo producenda penultima nominativi, quam reliqui casus corripiunt. Adscribamus quae de hoc nomine Lin. *critica bot.* p. 97. "Quis viderit soleam ferream equo„rum, qui non a primo intuitu fructum fe„rentis plantae non exclamabit admirabilem „istam similitudinem fructus cum solea equina. „Quis vnquam admirabitur nominis rationem, „qui vnquam viderit plantam. Eiusmodi no„mina dextram plantae porrigunt, et dextram „plantae nomini porrigunt. Talia optima „omnium statuo, si cum speciebus generis „omnibus conveniant." — Denique nihil refert de novitate nominum: *solea equina* et *hippocrepis*, monere, cum soleae equorum ferreae recentioris inventionis sint. Videsis nostram *histor. inventionum* 3. p. 122.

HIPPO-

Hippomane. Dicenda fuisset arbor venenata *hippomanes*. N. indeclinabile. ἱππομανὲς ab ἵππος, equus, μανία, insania, furor. Pen. corripitur, teste Virg. *georg.* 3, 281: *Hippomanes, quod saepe malae legere novercae.* Nomen est etiam aliis rebus commune, de quibus disputatum est a nobis ad Antigoni Carystii *historias mirabiles* cap. 24. p. 39. De planta hippomanes dicta, locus classicus est Theocriti *idyl.* 2, 48.

Hippomarathrum (Seseli) pen. corripit. μάραθρον, marathrum, foeniculum, ἵππος, equus; quasi foeniculum equinum. Plin.

Hippophaë. Plin. 21, 15, et 22, 12: hippophaes s. hippophyes, is. F. frutex, quo fullones vtuntur ad interpolandas vestes, de quo, sicut de nomine, quod vario modo scribitur, diligenter egit Foes. in *oeconomia Hippocratis* p. 286. Nomen est quatuor syllabarum, et penultimae, quae corripitur, superscribantur puncta diaereseos.

Hippuris, idis. F. ἱππουρις, ἵππος, equus, οὐρὰ, cauda. Veteribus eadem herba, quae equisetum.

Hirtella. *Hort. Cliffort.* p. 17: hirtellam dixi plantam ob ramorum tenellorum hirsutiem. — Quod edocuit praeceptor hanc cognominandi rationem, fecit plane bene; alioquin eam vix quisquam potuisset coniectura adsequi.

Holcus, i. M. ὅλκος. Plin. 27, 10.

Holo-

HOLOSCHOENUS, i. M. ὁλόσχοινος, iunci genus Plinio 21, 18. ὅλος, totus, σχοῖνος, iuncus. Ita ὁλόχρυσος, totus ex auro factus.

HOLOSTEUM, ὁλόστεον, herba sine duritia, per antiphrasin sic dicta, cum ὁλόστεον proprie sit, quod ex solido osse constat. Dioscor. 3, 11. Plin. 27, 10.

HORMINUM, i. ὅρμινον. pen. producitur, auctoritate Nicandri. ὁρμὴ, impetus, appetitus, cupiditas. Namque herba Dioscor. 3, 145. δοκεῖ συνουσίαν παρορμᾶν, i. e. videtur Venerem exstimulare.

HOTTONIA. Nomen indidit Boerhavius in *Horto Lugdun.* ab antecessore suo Petro Hottone, rogans magnopere omnes botanicos, vt servarent illud. Noluit itaque Linnaeus non accipere hoc nomen, etsi Hottonis in botanicam merita desideraret. Neque ille quidquam scriptum reliquit, praeter quam orationem de re herbaria. Conf. Böhmer *de plantis in honorem nominatis* p. 119.

HUMULUS. Neque hoc nomen, neque *lupulus*, reperitur in libris veterum, neque certo constat, an herba iis cognita fuerit. Certe vsum ad cerevisiam perficiendam recentior aetas excogitavit. Quocirca nec originem istorum nominum statuere licet. Qui vero coniecturas desiderat, legat, quae allatae sunt a Du Cange, a Krünitz in *Encyclopaed.* 25. p. 71. et a J. F. Tresenreuter in wirthschaftlicher und rechtlicher Abhandlung vom Hopfen. 1759. 4.

Penul-

Penultimam corripimus, si quidem deminutivum esse videtur. Constitui, si Deo placet, anquirere omnia, quae ad historiam huius plantae pertinent, vt eam historiae nostrae inventionum possem inserere.

Hura, nomen barbarum ex Gujana.

Hyacinthus, i. M. Puer dilectus Apollini, quem cum Apollo imprudens disco necasset, vertit in florem illius nominis, in quo duae litterae inscriptae cernuntur *αι*, quae vox lugubris, hoc est dolentis, interiectio est. Vulgo creditur, primam huius generis speciem esse hyacinthum poetarum, cui tamen ne vestigium quidem istarum litterarum inest. Insunt vero flori Delphinii, quod ideo a Linnaeo dictum est Ajacis. Conf. quae voce Ajacis iam attulimus et Bauh. *pin.* 141. Hinc intelligitur, cur species hyacinthi dicta sit *Hyacinthus non scriptus*.

Hybanthus (Viola). Num ex ὑβὸς, curvus? quasi flos curvus. Respondeat Jacquin, quem iam adire non licet.

Hybridum (*Trifolium*). Plantae *hybridae*. Generatio *hybrida*, de qua disputatum est in *amoenitat. academicis* 3. p. 28. et 6. p. 292. Antiquum sane vocabulum est, quo genus aliquod mixtum omnino significatur, et fetus ex iis, qui multum inter se differunt, veluti qui patre Graeco et matre barbara olim natus erat. Hinc *voces hybridae*, quae compositae sunt ex diversis linguis, v. g. Graeca et Latina, vt

mono-

monoculus. At Latinis non adiectivum fuit *hybridus*, *a*, *um*, sed dixerunt *hybridam* sexum quemcunque. Sic *canes hybridae*, qui imparibus parentibus nati, hoc est ex venatico et gregario. Sic *sues hybridae* ex fero et domestico sue prognati. Sic dicimus cum Plinio *vinum indigena*. Ceterum penultima corripitur. Horat. *satyr*. 1, 7, 2. *Hybrida quo pacto sit Persius vltus*, opinor.

Hydnum. Graecis ὕδνον, tuber terrae, tuber.

Hydrangea. Nomen fictum ex ἄγγος, vas, dolium, vrna, et ὕδωρ, aqua.

Hydrastis. Herba in prima editione *Specier. plant*. relata erat ad Hydrophylla, quibus similis est. Iam cum peculiare genus constituat, retinuit Linnaeus quidem nomen ab ὕδωρ, aqua; at nescio quomodo transformatum. *Hydrastina* quidem Apulejo est cannabis agrestis.

Hydrocharis. ὑδροχαρής, aquis gaudens. In Homeri *batrachom*. ὑδρόχαρις nomen est ranae. Penultimam corripit, quem ad modum Baccharis.

Hydrocotyle. ὕδωρ, aqua. κοτύλη, vas. Corripitur, vt cotula s. cotyle.

Hydrolea. Τὸ ὕδωρ facile agnoscimus, at quod adsuerit Linnaeus non item. Τὸ λεῖον est laevor, item pulvis. Videant alii, num congruat. Quod si videbitur, debebimus penult. producere.

Hydro-

Hydrophylax, acis. M. ὑδροφύλαξ, aquarum custos seu curator. Nominativo pen. corripitur, sed casibus obliquis producitur, sicut Ajacis.

Hydrophyllum. ὕδορ, aqua, φύλλον, folium, quasi tu dicas folium aquaticum. Cur autem Morinus hanc plantam sic appellarit, obscurum, cum locis pinguibus quidem delectetur, sed non multum aquasis. Haec Tournefort. p. 82, qui Hydrophyllum virginianum cogitavit.

Hydropiper, eris. N. (Polygonum). Penultima corripitur, Dioscoridi 2, 191. ὑδροπέπερι, ὑδροπεπέρεως. "Nomen, ait Ruellius, vt Ga„lenus est auctor, a locis, quibus nascitur, et „piperis sapore, quem prae se fert, possidet, „quasi piper dixeris aquatile. Nam iuxta stan„tes aquas et profluentes pigro lapsu provenit. „Quare a natali solo et pipere, quod gustu „imitatur, appellationem contraxit." Agapius in *Geoponico* cap. 144. dixit ὑδροπίπερον. Conf. Du Cange *gloss. graec.* p. 1627.

Hymenaea. Habet duo folia in vno petiolo, sicut Cynometra, a qua tamen flore ac fructu differt. Quoniam folia noctu connivent, traxit nomen a deo nuptiali, deinde etiam nomen spurcum Cynometrae facile potuit Hymenem s. deum hymeneum et illud, quod anatomicis ita dicitur, in memoriam redigere.

Hyobanche, cuius nominis novi originem edocere nequeo. Videtur compositum ex Orobanche,

banche, vt sit Orobanche porcina. Sic hyophthalmos est porcinus oculus. Certe Pet. et Pluken. ad orobanches genus herbam retulerunt, quae nunc proprii generis est.

Hyoscyamus, ὑοσκύαμος, ex ὗς, sus, et κύαμος, faba, faba porcina, faba suilla. Dioscor. 4, 69. ex eo, quod apri eius pastu resolvantur et convellantur, praesenti mortis periculo, nisi aqua copiosa, statim se foris et intus polluerent, vt Aelianus prodidit. Bauh. *pin.* p. 169. Pen. corripit. Q. Seren. *Si quis hyoscyamum gustarit lacte capellae.*

Hyoseris, idis, aut is. F. Plinio 27, 10. hyosiris est intubo similis. Rectius hyoseris, ὑοσέρις. Nam σέρις intubum est, non σίρις. Nisi forte ὑὸς ἶρις quispiam interpretetur, quod vereor, vt probari queat. Haec Harduin. p. 432. Pen. corripiendam opinor.

Hypecoon. i. ὑπήκοον Dioscor. 4, 68. Plin. 27, 11.

Hypericum. ὑπέρικον. Plin. 26, 8. Corripitur. Format genitivum hyperici, vt ex Dioscor. 3, 171, 172. et Plin. 26, 8. discimus, non hypericonis, vt perperam officinae, quibus oleum hypericonis frequenter in ore est. Borrich.

Hypnum. ὕπνος, ου, somnus. "Apud Aëtium „*serm.* 12. cap. 44. et *serm.* 13. cap. 117 et „118. hypni vox occurrit, synonyma Sphagni, „Splanchni et Bryi, quibus muscum arboreum „seu Usneam designavit, ingredientem compo-

 „sitiones

„ſitiones quasdam medicinales, vnde nomen „illud transtuli huc, et muſci generi pro„prium feci, quod hactenus ſub muſci ramoſi „repentis et ſquamoſi nomine incertis finibus „vagatum fuit. Cum vero res odoratae ob „ἀναθυμίασιν ſomnum provocent, non im„propria cenſebitur hypni appellatio, ſi ob „iucundum, quem multae ſpecies ſpirant, „odorem hypnotica vi praeditae eſſe exiſti„mentur." Ita Dillenius *hiſt. muſc.* p. 261.

Hypochaeris. At Plinio hypochoiris per *oi*, et ſic Theophr. ὑποχοιρὶς, ἰδὸς. χοῖρος, porcus.

Hypocistis, idis (Aſarum) corripitur. Ex ciſti radicibus proſilit, inde nomen, auctor. Dioſcor. ac Plinio.

Hypogaea (Arachis) male. Recte hypogea, penultima producta ab ὑπόγειος, ſubterreſtris. Quod nomen iam ante Linnaeum in vſu fuit, atque in herbam bene convenit. Nam flores ac legumina in ſuperficie terrae, ſeu, vt Plinius loquitur, in corio terrae enaſcuntur. Conf. Schöpf Reiſe nach Nordamerika. 1. p. 545.

Hypoglossum (Ruſcus), e Graeco Dioſcoridis ὑπόγλωσσον, Plinius autem habet hypogloſſa, ae. Herba habens folia ceu linguas. Conf. Galen. *de ſimplic. medic. facultat.* lib. 8. p. 128.

Hypophyllocarpodendron (Leucadendron); i. e. arbor fructu hypophylli. Merito reiicitur

tur ad ſeſquipedalia verba nocitura ſono, guttur laeſura loquentis, qualia vt aſpernemur, praeſcribit *philoſ. botan.* p. 199.

Hypophyllum (Ruſcus) ſub folio, ſcilicet habens flores, ſeu habens folia ſubtus florifera. Nomen nullo exemplo factum bene convenit in hunc fruticem.

Hypopithys, ios. F. (Monotropa) a Bauhino fictum nomen e πίτυς, picea, quia ſub piceis, abietibus et pinaſtris provenit. Ideo penultima ſine adſpiratione ſcribitur, quem ad modum Bauhinus *prodrom.* p. 31. ſcripſit: hypopitys. Corripitur eadem cauſſa, qua chamaepitys.

Hypoxis, eos. F. ὑποξυς eſt leviter acuminata ſeu ſubacuta herba, vel ſubacida. Nullo exemplo confictum nomen a Linnaeo, vt equidem opinor.

Hypoxylon (Clavaria) i. e. ſub ligno proveniens.

Hyssopus. ὕσσωπος. Temere corripitur, cum penultima graece habeat ω. Producitur etiam a Q. Sereno v. 479. *In vino prius hyſſopum, validam quoque rutam.*

Hystrix, icis. F. (Elymus) traxit nomen a paniculis echinum referentibus; eſt enim hyſtrix ex erinaceorum ſ. echinorum terreſtrium genere. Penultimam in obliquis caſibus corripit Calpurnius *ecl.* 6, 13: *Venit et hirſuta ſpinoſior hyſtrice barba.*

Iacea. (Centaurea). Sunt lexica, quae nomen Plinii auctoritate probare velint, qui eo non vſus eſt. Plurimi ab ἴον, viola, ſeu potius a plurali ἴα, violae, deducunt. Quae eſt etiam ſententia Bauhini *hiſt.* 3. p. 28. "Iaceae, in„quit, habent flores violacei coloris, vt et „nomen forſan illis impoſitum eſt. Ia enim „Graecis violae ſunt; quamquam iaceae nomen „vetus non eſt. Scaliger alicubi Getiam pro „Iacea ſcribit, tanquam a Geo facto nomine, „nimirum quod nigra cognominata in hoc „genere radices, vt Geum Plinianum, odora„tiſſimas habeat, vt ipſe ſcribit; ego hactenus „odorem illum non inveni." Hactenus Bauh. Ruellio p. 592. auctore herba vulgo potularia officinis nominatur *alba iacia*, ſed neſcio, an idem ſit nomen. Plerumque iacea producitur. ſed rationem non facile perſpicio. Quodſi ex plurali numero vocis graecae ἴον formatum ſit, videtur Iacea eſſe quatuor ſyllabarum. Equidem non decerno, ſed non comprobo, quae leguntur in *Dictionnaire de Trevoux*: "ce mot „vient de *jacere*, être couché par terre. On a „donné ce nom à cette plante, à cauſe que „pluſieurs de ſes eſpeces ſont couchées par „terre."

Iacobaea (Senecio). Flos divi Iacobi, quia circa diem Iacobi floret. Neſcio, an rectius ſcribatur *e* ſimplici, vt alia nomina poſſeſſiva: pythagoreus, ſophocleus, heracleus, quorum penultima graece *ειος* producenda eſt.

IALAPA (Admirabilis) incertae pronunciationis est, nisi quod tutius videatur penultima producenda, quia mercatores, haud dubie more gentis, vnde ad nos radix deportatur, gialappam duplicato p, exprimere non dubitant. Nam in Latina analogia hic nihil praesidii, *papa* seu *papus* quidem Juvenali producit penultimam, sed eidem et Martiali penult. corripit *alapa*. BORRICH.

IASIONE, es. F. Theophrasto 1, 21. est ἰασιώνη, ergo penult. producenda, etsi lexica Gesneri corripere praecipiant.

IASMINUM. Vox recentiorum. (Avicenna *Iatsimin*, nonnulli *Iesemin* appellant, nonnulli *gelseminum*) ab ἴασμη, id est, olei medicati et odoriferi genere, quod ex floribus albis violarum, et oleo sesamino confectum in conviviis vsurpabant Persae odoris gratia, vt ex Dioscoridis Nothis discimus. Vnde consequitur, germen, quod Iasminum hodie nominatur, oleumque eius odoratum, luculenta similitudine ab ἰασμὴ deductum penult. corripere secundum naturam adiectivorum in *inus* ab inanimatis derivatorum. Neque obstat μη in ἰασμὴ; similiter enim oenanthinum oleum penult. corr. licet ab οἰνάνθη descendat, et δάφνινον a δάφνη. BORRICH. Nihilo minus plerumque iasminum producitur.

IATROPHA. Lin. *phil. botan.* p. 184. derivat ab ἰατρὸν, quod medicamentum esse perhibet, et φάγω, edo. Sit fides penes auctorem. Sed

ἰάτρον est praemium quod datur medico. Arbor Gallis vocatur *le medicinier*, fructus vero *noix de medecine*, Purgirnuß, Brechnuß.

Iberis, idis, F. nomen herbae Plin. Diosc. ἰβηρὶς, producendum, sed in casibus obliquis corripiendum. Plin. 25. sect. 49: *Servilius invenit iberida.*

Ilex, ilicis. F. corripit casus obliquos.

Illecebrum, Latinis dicitur *illecebra* omne blanditiarum genus, quibus aliquis allicitur, et sic etiam Scribonio 153. herba quaedam dicta est, cuius nomen recentiores fecerunt generis neutrius. Pen. corrip.

Illicium Latinis est incitamentum, sed cur planta sic dicta sit, nondum scio. Seminibus cibos condiunt Chinenses.

Imperatoria. Nomen novum, a summis viribus, quasi planta imperatore digna. Nostratibus Meisterwurz.

Inga (Mimosa) nomen Americanum a Plum. evulgatum.

Inocarpus. ἲς, ἰνὸς, fibra. καρπὸς, fructus.

Inophyllum (Calophyllum). Nomen compositum ex ἲς, ἰνὸς, fibra, nervus. φύλλον, folium, quasi folium nervosum.

Intsia (Mimosa) nomen Indicum.

Intybus et intybum, pen. correpta. Columella 10: *Intyba, iam teneris frondens lactucula fibris.*

Inula,

Inula, ae. corripitur. Colum. 10, 119: *Capparis, et tristes inulae, ferulaeque minaces.*

Iolithus (Byssus) ex ἴον, ἴου, viola, et λίθος, lapis. Penult. corripit, sicut omnia composita ex lithos. Sic chrysolithus. Marbodus *de gemmis* versu 190: *Auro chrysolithus micat, et scintillat vt ignis.* Idem v. 539: *Hexacontalithos lapis ex re nomen adeptus.* Ratio nominis haec est. Reperiuntur lapides, qui, in primis humectati, violam vel iridem olent. Olim credebant, odorem proprium esse lapidibus, qui idcirco violacei vocabantur, **Violensteine**. Sed muscus est qui olet, atque is haud in vno lapidum genere, sed in variis lapidibus, immo in ossibus atque lignis, adnascitur, quae res omnes, potissimum autumno ac vere, inde eundem odorem reddunt. Huius caussam esse muscum recte iam cognoverunt Georg. Agricola, Gesnerus, Bromellius aliique; nihilo secius inter recentiores Zückert temere opinatus est, esse alios lapides, quibus odor iste sit proprius, et alios, qui eum habeant a musco, i. e. ab illa byssi specie, quae Linnaeo dicitur *iolithus*. Nuper etiam Modeer asseruit, odorem violae a natura inesse cuidam zeolithi speciei. Vid. Grönings Vorlesungen **der Schwedischen Akadem.** 2. p. 15. Conf. G. Agricola *de nat. fossil.* lib. 1. p. 175. Gesnerus *de figuris lapidum.* p. 122. B. Bromelli *lithograph. Suecana* p. 55. Brückmann *epist. itiner.* 1, 13. et 2. p. 103. Valentini *mus.*

muſeor. 2. p. 21. Scheuchzer Naturgeſch. des Schweitzerlandes 3. p. 109. Albini Berg-chronik 2. p. 154 et 156. Leſſers *lithotheolog.* p. 314. Grundigs Samlung zur Natur- und Kunſtgeſchichte 2. p. 1062. Keislers Reiſe 1. p. 136. Schwenkfeld *foſſil. Sileſ.* p. 382. Haller *hiſtor. ſtirp.* 3. p. 103. n. 2090. Linnaei *iter Oelandic.* p. 10. Zuckert vom Oberharze. p. 295. *An account of a ſtone, which on being watered produces mushrooms*, by John Hill. London 1758. 8. p. 28. Quod reliquum eſt, lapides violacei, qui in noſtris Hercyniae montibus, in ducatu Würtemberg. et alibi frequentes ſunt, in Italia rari eſſe videntur, cum Battara talem lapidem e noſtra vicinia allatum, tanquam rarum ac pretioſum praedicaverit. Conf. *Muſeum Kircherian.* editum a Battara Romae 1773. fol. 1. p. 94.

Jonquilla (Narciſſus) deminutivum eſt vocis Gallicae *jonc*, i. e. iuncus, quod folia fere iunci habeat, quapropter haec ſpecies olim dicebatur *Narc. iuncifolius.*

Jonthlaspi (Clypeola) ex ἴον, viola, et thlaspi formatum, quod ad vtrumque genus affinitate accedat. Nomen quatuor ſyllabarum.

Ipomoea. Finxit hoc nomen Linnaeus ex ἴψ, ἰπός, et ὅμοιος, ſimilis, quod haec herba convolvulo ſimilis videatur, et quoniam ἴψ, ex mente Linnaei, convolvuli nomen ſit. Sed temere. Namque ἴψ eſt vermis, cornua et vites adrodens,

dens, de quo conf. omnino Niclas ad *geopon.* 5, 53. p. 424.

Iresine. Hoc nomen mihi molestum est. Nisi idem sit, quod Graecis εἰρησιώνη, Latinis iresione, es, i. e. oleae ramus, lana velatus, insigne supplicum, non video, vnde sit derivatum. Penult. plerique producunt, vt nerine, álsine; nescio qua ratione.

Iria (Cyperus), puto esse originis Malabaricae.

Irio, irionis (Sisymbrium), herba Plinii, quam Graeci ἐρύσιμον vocant. Casus obliqui producuntur.

Iris, iris et iridis. Corrip. Colum. 12, 20.

Isatis, isatidis. ἰσάτις. Omnes casus corripiunt pen. De herba veterum conf. Plin. 20, 7.

Ischaemum, i. proprie est medicamentum, quod valet ad sistendum sanguinem. Plin. 26, 12. et 25, 8. ex ἴσχω, cohibeo, reprimo, et αἷμα, sanguis.

Isoetes, nomen herbae Plinio 25, 13. quod habet quatuor syllabas. Penult. producendam puto; sic boletus, moneta.

Isopyrum, i. ἰσόπυρον, cuius herbae mentionem iniecerunt Dioscor. et Plin. Corripit penultimam.

Isora (Helicteres), nomen Malabaricum.

Itea, ae, ἰτέα, Dioscoridi salix esse videtur. Corripitur ob vocalem ante vocalem.

Iva. De quo nomine Ruellius p. 574: "Latinis „ajuga sive abiga, chamaepitys dicitur. Inve„nitur et ibiga vocari, quod nomen fere ser„vant hodie Illyrici. Hinc duabus abiectis lit„teris i et g, *iba*, et tandem iva manavit in „vulgi nomenclationem."

Iuglans, andis. F. est a glans, quasi Jovis glans, vt Varro, Servius et Isidorus exponunt.

Iuiuba (Rhamnus). De hoc vocabulo Borrichius: "Iuiubae dicuntur officinis, quae Actuario ζί„ζυφα, Myrepso ζίνζεφα, Simeoni Sethi „ζίτζιφα. Gallis *jon joube*, quam nomen„claturam a zizyphis corrupta voce detortam „esse opinatur in Lex. Martinius. Quod si a „*jon joube* Gallorum nomen invenerint juju„bae, vt verisimile est, vndecunque tandem „*jou joube* hauserint Galli, necesse est penul„timam produci, quod Gallorum *jou* longum „*u* constituat."

Iulus. Ascanius, Aeneae filius, sed est etiam appellativum; lanugo, aiunt lexicographi, pomorum et arborum. Botanicis idem est, quod amentum. Conf. *philos. botan.* p. 52. vbi de calyce sermo est, etsi amentum referendum sit potius ad inflorescentiam, quam exposuit auctor p. 112. Syllaba media producitur, nam vox est trium syllabarum. Virg. *aen.* 1, p. 271: *At puer Ascanius, cui nunc cognomen Iulo.* Ιουλὸς.

Iuniperus, penult. corrip. Virg. *ecl.* 10, 76. *Iuniperi gravis vmbra; nocent et frigibus vmbrae.*

Iusti-

Iusticia. Nomen viri eſt, cuius magna fuit expectatio Linnaeo, qua neſcio an dignum ſe praeſtiterit. Videſis *The British gardener's director by* James Iuſtice. Edinburgh. 1764. 8. de quo libro conf. Halleri *biblioth. botan.* 2. p. 440, qui editum eſſe ait anno 1767. *Biblioth.* Banks 3. p. 610.

Ixia, ae. F. genus herbae Plin. 22, 18. *ἀπὸ τοῦ ἰξοῦ*, i. e. a viſco, quod circa radicem eius invenitur.

Ixora. Floribus eſt coccineis et ruberrimis, ita vt intrantes ſilvam credant eſſe incendium, quod accidit Plukenetio. Ideo Indi plantam a deo ſuo vocant ixoram.

Kali (Salſola) e nomine Arabico, vnde, praefixo articulo *al*, extitit nomen ſalis alcalini.

Karatas (Bromelia) nomen Indicum, quod producatur, vti Achates, Aratus.

Kleinia (Cacalia). Hanc ſpeciem primus deſcripſit J. Th. Klein, ſecretar. civitat. Gedanenſis (natus 1685. mort. 1759.) in vna plagula ſeparatim edita Gedani 1730. 4. quam inſcripſit: *An Tithymaloides, nec Cacalia, nec Cacaliaſtrum.* Noluit nimirum ipſe plantae novae imponere nomen, eo conſilio, vt alius quispiam plantam poſſet nominare Kleiniam. Atque ita Linnaeus eam vocavit in *Horto Clifſort.* p. 395. Sed poſtea cum etiam herbaceae

ſpecies

ſpecies huius generis innoteſcebant, et Kleinius Linnaeum rodere et obtrectare pergebat, immutavit is nomen generis, ſervavit tamen illud ſpeciei a Kleinio deſcriptae.

Knautia. Quoniam Chriſtian. Knautius negavit ſemina nuda, a viro Linnaeus herbam nominavit, cuius ſemina fere nuda ſunt.

L

Lablab (Dolichos), nomen Aegyptium, de quo Vesling ad Proſp. Alpini lib. *de plantis Aegypti* cap. 20. p. m. 183: "obſervavi frequenter a plebe ſemina in luſu vſurpata, et „proiectis ad proximum parietem aſſulis, e „ſcrobibus alternatim fuiſſe promota; quem ad „modum in alveo ad teſſarae iactum orbiculi „transponuntur. Laab autem apud Arabes luſum innuit, adeoque nominis ex eo derivatio „non improbabilis."

Labrusca (Vitis) vel a labris ac extremitatibus agrorum (nam in marginibus terrae naſcebatur labruſca veterum) ſic dicta, vel quod ſapore acerbo labra laedit ſic appellata, Servio auctore ad Virg. *ecl.* 5, 7. Conf. Plin. 23, 1.

Laburnum (Cytiſus). Plin. 16, 18, ſic dictum, quod habeat flores labiles.

Lactuca, pen. corrip. Mart. 13. ep. 14: *Claudere quae coenas lactuca ſolebat avorum.*

Lada-

Ladanum (Galeopsis), penultimam corripit. Sic Rufus apud Galenum: Ἄλλο δε που κατὰ γαῖαν ἐρεμβῶν λήδανον εὕροις.

Lagoecia. Vocatur Bellonio teste in Lemno Lagochymeni, i. e. leporis cubile, quam metaphoram imitantes diximus lagoeciam a λαγὼς, lepus, et οἶκος, domus. — Haec Lin. *horto Cliffort.* p. 73.

Lagopus, pen. produc. *Lagopodis*, pen. corripitur. F. Plinio est herba a pedis leporis similitudine dicta. Lib. 26, 8. p. 398: *Lagopus sistit alvum e vino pota.* Idem Dioscor. 4, 17, λαγώπους. Quae plantae olim hoc nomen habuerunt, genere Trifolii hodie comprehenduntur. Reliqua composita a πους, *pes*, sunt masculina, vti apus, tripus, polypus.

Lagurus. Nomen novum ex λαγὼς, lepus, οὐρα, cauda.

Lamium, vrticae foetidae species Plinio 22, 14.

Lantana. Ita vulgo Italis dictus frutex, quod viminum instar lenti eius ramuli sint. Haec Gesnerus in *hortis Germ.* Sed Italis videtur esse *l'antana*, ab *antes* Latinorum, de quibus Virg. *georg.* 2, 417: *Iam canit extremos effoetus vinitor antes.* Pen. corripiendam puto, vt in lapsana.

Lapathum (Rumex), corripitur Horatio *sat.* 2, 4, 29. *Et lapathi brevis herba, sed albo non sine Coo.* Q. Seren. versu 369: *Nec non et calami radix, lapathique legumen.*

Lappa

Lappa (Arctium). Ovid. *Ponto* 2, 1, 14: *Mixta tenax segeti crescere lappa solet.* Inde deminutivum lappula a recentioribus factum.

Lapsana, ae. F. λαψάνη. Penultima corripitur a Gesnero in Lex. Fabri, qui tamen in Stephaniano eam produxit. Scribitur etiam Lampsana, sed perperam. Vocem a Graecis sumtam esse, opinatus est Martinius in *Lex. philol.* Quia, inquit, alvum emollit, abstergit et vacuat, idonea ratio est, cur παρὰ τὸ λάψαι sit nominata. λαπάζω, evacuo.

Larix, icis. F. corripitur. Lucan. 9, 919: *Et larices, fumoque gravem serpentibus urunt.*

Laser, laseris. N. corripitur. Idem quod laserpitium.

Lasianthus (Hypericum). λάσιος, hirsutus, hispidus. ἄνθος, flos. Nomen habet a petalis interne saepe hirsutis, Linnaeo teste *horto Cliff.* p. 380.

Lathraea, ae, λαθραῖος, αια, clandestinus, occultus. Dicta fuit a botanicis antiquioribus *clandestina.* Caulis, inquit Lin. infra terram corymbosus, vt fructificationes solae supra terram emineant.

Lathyrus, i. M. λάθυρος, de quo Apulej. *de herbis* 1. Pen. corripitur.

Laugiéria. Jacquin *Stirp. americ. histor.* p. 36: Nominavi plantam in honorem Roberti Laugier, in Universitate Vindobonensi, chemiae et botanices professoris, qui primus novum hortum

tum botanicum ibidem adornavit et lectionibus illustravit.

Laurocerasus (Prunus), nomen ob similitudinem et foliorum et fructus datum est arbori a Bellonio atque Clusio, qui primi eius notitiam praebuerunt. Vid. Clusii *plantae rarior.* p. 4.

Lavandula f. lavendula, pen. corrip. A lavando dicta, quod inserviat fomentis et lotionibus, sed sine auctoritate veterum.

Lecythis. Quidni lecythus? i. M. cum λήκυθος sit ampulla olei, cuius pen. corripitur. Linnaeo dicitur *Lecythis ollaria*, rectius *Lecythus ollarius.* Nomen et cognomen idem significant. Nimirum pericarpium cum operculo inservit pro olla, quae aquam ferventem potest continere.

Ledum. De hoc nomine *Amoenit. academ.* VIII. p. 270: "Apud antiquos scriptores mentionem „herbae quidem observo nomine Cistus ledon, „sed a Ledo diversae, quod a Raio deinde „huic plantae impositum eius successores reti„nuere, vsque dum Ruppius *fl. Jen.* 1718 „novum ex hac constituit genus, quod primus „vocavit Ledum; vtrum rationem denomina„tionis a laedendo, odore, an a veteri voca„bulo ledon, susceperit, nobis omnino perinde „esse videtur. Λῆδον, Cisti species, ita ap„pellata, quod eius folia scabra et pannosa „sunt. Λῆδος est vestis ex panno raro ac de„trito. Cum vero ledi folia supra sint scabra, „subtus quoque pannosa, ideo huic vocabulo „non

„non immerito suum debet nomen." — Linnaeus quidem haec. Ego vero nomina λήδον et λήδος prorsus diversa esse arbitror.

Lemna, ae. λέμνα, nomen herbae Theophrasto auctore.

Lentago (Viburnum) nomen a Caesalpino evulgatum, fortasse ex *lentus* factum.

Leontice, es. F. λεοντική, a Dioscor., Plinio aliisque celebrata. Pen. corripit. Λέων, leo.

Leontodon, pen. corripitur. a λέων, λέοντος, et ὀδοὺς, ὀδόντος, *dens leonis*, quod nomen etiam ante Linnaeum in vsu fuit. Vocis ὀδοὺς prima syllaba brevis est; sic Homer. *Il.* V, 291. Ῥῖνα παρ' ὀφθαλμὸν, λευκροὺς δ' ἐπέρησεν ὀδόντος. *Nasum ad oculum; albos autem traiecit dentes.* Sed rectius esset *leontodos*, i. M. nam Prysiae filius apud Festum dicitur *Monodos*, qui dentium loco os vnum habuit. Minus recte ergo zoologi: *monodon*, *chaetodon*, *tetrodon*, cum Graeci dicant τριόδους, tridens, ἀνόδους, edentulus, ἀμφόδους, vtrimque dentatus, μεγαλόδους, magnos dentes habens. Sed *o* medium in omnibus istis nominibus corripi debet.

Leontopetalon (Leontice) pen. corrip. πέταλον, folium. Herba pedi leonis folia similia habens. Plin. XXVII, 11.

Leontopodium (Filago) Plin. XXVI, 8. Pes leonis. πους, pes.

Leonurus pen. producitur. ab οὖρον, vrina. *Leonis vrina.* Sic *Palinurus* producitur, i. e. rursum meiens. De veteribus, qui hoc nomine vsus sit, reperi neminem.

Lepidium, de quo conf. Plin. Diosc. Colum. Tournefortio auctore dicta est ita a λέπις, squama, eo quod squamas ac maculas faciei auferre existimaretur.

Leptophyllum (Caucalis) i. e. folia habens tenuia. λεπτὸς, tenuis.

Leucadendron, δένδρον, arbor, λευκὸς, albus. Nomen recens.

Leucanthemum (Chrysanthemum), i. e. flos albus, herbae nomen Plinio, sicut leucanthemis. Pen. corripiunt.

Leucojum, f. λευκὸς, albus, ἴον, viola, ideoque viola alba, sed iam apud Graecos nomen fuit commune multis violis, vt sunt albae, luteae, purpureae.

Leucoxylon (Bignonia), nomen ad exemplum antecedentis factum, quasi album lignum.

Levistioum (Ligusticum). Prius nomen fictum est ex posteriori. Ligusticum Dioscor. 3, 51. et Galenus *simpl. med.* 7. vocarunt λιβυστικὸν, inde levisticum et German. Liebstöckel, Gallis Livêche.

Libanotis, idis. (Athamanta et Cachrys). pen. producitur. λιβανωτὶς, sed casus obliqui corrip. quod radix ὄζει λιβάνου, thus redoleat.

Lichen, enis. M. item lichene, es. F. penul producitur. Graecis ὁ λειχὴν, τοῦ λειχῆνο Matt. XI, 98: *Nec triste mentum, sordidique lichenes.* Sic ren, renis, lien, lienis, attage nis, Sirenis, quae omnia penult. producun Galen. *de simpl. medic. facult.* lib. 7. p. 129 ita herba, inquit, nominata videtur, quo λειχῆνας curet.

Ligea (Alstroemeria), nam herba cognominat est a Ligea, Nympha, de qua Virg. *georg.* 4 336? Quod si verum est, derivatur nomen a λιγὺς, εῖα, canorus, quod est a λίγγω, strideo. Pen. produc.

Ligusticum, herba Plin. 19, 8. dicta a Ligustica regione, i. e. Liguria.

Liliastrum (Anthericum), quasi ad lilium accedens, Tournefortio auctore.

Limeum. Plinio 27, 11. herba venenata, a λοιμὸς, pestis.

Limodorum. Theophrasto *de caussis plant.* 5, 22 λειμόδωρον. Ergo penultima producenda.

Limonia, λειμωνίαι Plin. 21, 11. Limonium λειμώνιον, Plin. 22, 22, quod ἐν λειμῶσι, i pratis proveniat.

Limosella, *phil. bot.* p. 166. a limo natali dict perhibetur.

Linaria, recentiorum vox, a foliorum figur lini foliis simili. Pen. corr. ob vocalem an vocalem.

Lippia

Lippia. "Augustinus Lippi Parisiis anno 1678 „natus est, Lucensi parente medico, Lutetiam „agente. Tanto ille peregrinandi desiderio „flagrabat, vt licentiatus gradu a facultate me„dica Parisiensi adepto Aegyptum Aethiopiam„que perlustrandi occasionem doctoratus digni„tati praetulerit. Delegato a Ludovico magno „anno 1703 ad Aethiopiae regem D. du Roule, „se legationis medicum vltro obtulit, et postu„lato Fagonis favore sub eo titulo profectus „Aegyptum primo petiit, ex qua saepius et „plantarum semina et stirpes siccatas accuratas„que descriptiones per epistolas misit. Quum „autem in Abyssiniam vsque cum regio ora„tore tenderet, cum eo a sicariis in itinere „interfectus est. Ex variis, quas ad Fago„nium, Bourdelotium, et Dodartium, medi„cos aulicos scripsit epistolis, exstat collectio „ducentarum et amplius plantarum hactenus „ignotarum descriptiones et nomina com„plectens." — Haec Tournefort. *instit. bot.* I, pag. XXVII. Fatum istius legationis, ne innotesceret, omnem operam dederunt Jesuitae. Sed iam veritas, quae diu in occulto latuit, exposita est in *Memoires sur l' Egypte, publiés pendant les campagnes du Bonaparte*, cuius libri notitiam dedimus in Physikalisch-ökonomischer Bibliothek XXI. pag 303. Confer. interpretatio Germanica p. 271. Inseratur Lippi nomen in martyrologium historiae naturalis.

Liquidambra, i. e. ambra liquida. Bauh. pin. p. 502. B.

Liriodendron. λείριον f. λίριον, lilium. Arbor lilia ferens.

Linosyris (Chrysanthemum). Osyris f. osiris, penultima producta. Osyridis, pen. correpta. Plinio 27, 12. est herba linaria. Duplicata igitur voce dicitur planta Linnaeo lino similis.

Lithospermum. Diosc. 3, 158. λιθόσπερμον, ab λίθος, lapis, σπέρμα, semen, propter duritiem seminis.

Locusta (Valeriana). Iam Gesner. in *hortis German.* refert, vocari hanc speciem a nonnullis locustam, sed ratio cognominandi mihi nondum innotuit.

Lonchitis, idis. λογχῖτις, ιδος. Plin. 25, 11. Penult. nominativus producit, quam casus obliqui corripiunt. λόγχη, ης est lancea. Ergo herba hastata, eo quod folia instar lanceae in acutum desinant.

Lophanthus. (Hyssopus). Haud scio, an ex λόφος, cervix, et ἄνθος, nomen sit coagmentatum. Potest esse, vt floris magni labium superius ad latus directum cognominandi rationem praebuerit.

Loranthus, videtur ex λῶρον, quod et lorum, et diadema denotat, confictum.

Luffa (Momordica). nomen Arabicum, quod ex Aegypto evulgavit Veslingius in annotat. ad Prosp. Alpin. p. 199.

Lunaria. Recentioribus ita dicta a foliis lunae crescentis modo falcatis. Bauh. *pin.* 354.

Lupinus, produc. penult. Sic Horat. *epist.* 1, 7. *Nec tamen ignorat, quod distent aera lupinis.* Q. Seren. 85: *Aut acido Baccho miscebis farra* (i. e. farinam) *lupini.*

Lupulus (Humulus); recentiorum vox, pro lupo salictario Plinii, pen. corripit, quia deminutivum est, vt annulus, hortulus.

Luteola (Reseda) a luteo colore, quem inde panni trahunt.

Lychnis, idis. corripitur. λυχνὶς olim planta coronaria.

Lycium, succus ex arbore spinosa Lycia excoctus. Penult. corrip. quia nomen ei inde, quod in Lycia frequentissime id genus arboris nascatur, vt ex Dioscor. 1, 132. constat.

Lycoctonum, i. λυκόκτονον, i. or aconitum, quod lupos strangulat. Diosc. 4, 76. Corripit penultimam.

Lycoperdon, nescio qui primus fecerit ex λύκος, lupus, et πέρδω, pedo. Stercus lupi.

Lycopersicum, λύκος, lupus. Luporum persicum; persicum lupulinum. Galenus hoc nomine vsus scribitur Anguillarae; equidem locum non inveni.

Lycopodium, i. λύκος, lupus, πούς, pes. Dubito, an vetustum nomen sit. λυκόποδες quidem dicebantur tyrannorum satellites, de qui-

 bus

bus Suidas. Musco nomen datum est, quod rami, praesertim extremitates eorum, pedem lupinum imitari videantur, Dillenio teste p. 441.

Lycopsis, idis. F. corripit casus obliquos, λύκοψις. A Dioscor. Plinioque inter anchusarum genera refertur.

Lycopus; idem quod lycopodium. Lycopodis pen. corripit. Sic in ceteris, quae derivantur a πούς; sic tripus, tripodis, tetrapus, tetrapodis, polypus, polypodis, etsi dicatur etiam polypi.

Lygeum, Corripitur. Loefling *itinerar.* p. 285. (p. 366): lygeum nominavi synonymo veteri Athenaei, quod derivatum fuit a graeco λύγος, vimen, virga. Hactenus Loefling. In Hispania vsum fere *Stipae tenaciss.* habet. Lygus, i. etiam Plinio 24, 9. frutex est.

Lysimachia, penult. reddit communem, et brevem quidem, quia Dioscor. 4, 3. λυσιμάχιον appellat; longam autem, quia Hesychius λυσιμάχειον vocat βοτάνην. Sed de vrbe et planta Lysimachia prolixius agit Labbeus in *Analectis prosodicis.* Hactenus Borrichius. Herba retinet nomen a Lysimacho, Thraciae rege, Alexandri comite, qui eam invenit, Plinio auctore 25. sect. 35. p. 370, vbi conf. Harduinus.

Lythrum. Species huius generis, quae Salicaria cognominatur, olim ad lysimachias a botanicis referebatur, a quibus cum Linnaeus seiungebat, novo generi imposuit nomen, quod iam Dioscoridis aetate fuit synonymum lysimachiae. Conf. 4, 3. p. 246. At cum Dioscoridi scribitur λύτρον, absit adspiratio, quam temere indidit Linnaeus. Λύθρον vero est cruor.

Macrocnemum, nomen novum, fictum e μακρὸς, longus, prolixus, et κνήμη, tibia, quasi tu dicas longas tibias habens. Ex eodem fonte derivatur *polycnemum.* Vtrumque producitur.

Mahaleb (Prunus), nomen Arabicum apud Serapionem, quod quidam macalep scribunt.

Mahernia. Cum hoc genus Hermanniae admodum affine sit, et solis fere nectariis distinguatur, imposuit Linnaeus illi nomen quidem *hermanniae*, sed transpositis litteris, quam nominis rationem ab ipso Linnaeo audivi.

Maiorana (Origanum), recentiorum vox, cuius nomen alii a maro Dioscoridis deducunt, alii ex eo, quod maiori cura colatur, quam ceterae plantae. Penultimam producet per analogiam, vt oppidanus, rusticanus, fontanus, vrbanus, cet. Borrich. Iam Myrepsus *de antidotis* cap. 491. habet μαγγυράνα. Conf. Du Cange.

Malachra, ae. Plin. 12, 9. arbor in Bactriana regione, fructu caprifici.

Malacodendron. μαλακὸς, mollis; δένδρον, arbor.

Malacoides (Geranium et Malope), ex μαλακὸς, mollis, et εἶδος, facies, forma, quasi herba mollis, atque Lobelio *advers. p.* 297. illa geranii species dicitur mollicella tota, cauliculis et foliis. Sic alia composita: δυσειδὴς, deformis, μονειδὴς, vniformis. Penultima producenda propter diphthongum ει.

Malope, es. F. Plin. 20, 21. μαλόπη, itaque corripitur.

Malva, ae. nomen vetustum, Graecis μαλάχη, vtrumque a mollitie vocabulum factum. De etymo conf. Ruellius p. 75.

Malvaviscus (Hibiscus), nomen Apuleii. Videtur a malva et ibiscus deductum nomen. Conf. Ruellius p. 572. Sed potest esse ex viscum, cum nomen sit plantae glutinosae, quae vulgo etiam *guimalva*, inde officinis *bimalva* et *bismalva*, dicta est.

Mammea. Ex voce americana Mammei, qua vsus est Plumier, fecit Linnaeus novum hoc nomen, cum fructus maximi formam habeant mammillarem, cuiusmodi vocabula *quasi modo genita*, vel per transformationem sensualem facta, vocare solebat. Conf. *Phil. bot.* p. 163. *Critica bot.* p. 113.

Manci-

Mancinella (Hippomanes) nomen Americanum.

Mandragora (Atropa) penult. corrip. Columella X, 20: *Mandragorae pariat flores, moestamque cicutam.* Graecis ὁ μανδραγόρας, genere masculino. Latini abiecerunt litteram vltimam, sicut e Σωσίας fecerunt Sosia; iidemque genus mutarunt. Attamen recentiores quidam, vti Cordus, Matthiolus, scripserunt *mandragoras.* Columella vocavit plantam *semihominem,* et iam Pythagoras ἀνθρωπόμορφον, quo vetustas fabulae de radice formam humanam vtcunque referente probatur. Est mihi dissertatio philologica *de Mandragora,* praeside J. Thomasio. Lipsiae 1671, sed vix quidquam inest, quod legere operae pretium sit. Conf. Salmas. *de homon.* p. 65.

Mangifera. Fructus huius arboris edulis, cuius tanta est varietas, quanta nobis pomorum, dicitur in India mangas, quem bene delineavit Meister in Indian. Lustgärtner p. 82. Sed *mangas tangas* fructus est alius arboris.

Mariscus, i. M. (Schoenus), iam Plin. 21, 17. iunci genus.

Marrubium. Plin. 20, 22: *marrubium, quod Graeci prasium vocant.*

Martagon (Lilium). Matthiol. in Dioscor. p. 600 et 601. auctor est, herbam ita a chemistis esse nominatam; quid autem sibi volue-

rint chemistae cum hac liliorum specie, atque vnde ipsi nomen deduxerint, ignoro.

Marum (Teucrium). Plin. passim. Graecis μάρον.

Mastiche, es. F. corripitur. Lacrima, quam lentiscus arbor sudat. Inde *mastichinus, a, um,* penult. correpta. Apud Palladium est oleum mastichinum. Sic Lin. *Thymus mastichina,* mastichen redolens. Sed *mastix*, flagellum, scutica, est M. et habet *mastigis*, pen. producta; a verbo μαστιγόω s. μαστίζω, flagello. At Q. Serenus formavit *mastix* vel *mastyx, mastychis*, vt versui conveniret, cuius conferantur interpretes.

Matricaria. Ruellius p. 568: ita dictam putaverim, quod mulieribus vteri causariis, et strangulationi vulvae oportunis suo viroso odore medeatur. Eadem dicitur parthenium.

Maurocenia (Cassine). *Hort. Clifort.* p. 108: "dixi arbusculam hanc apud Mauros nascen„tem semper virentemque a senatore Veneto „Joh Franc. Mauroceno, qui hortum splendi„dissimum plantis rarissimis instruxit Paduae, „eumque cum publico communicare voluit „Antonii Titae laboribus."

Max (Phaseolus), nomen Arabicum ex Avicennae libris.

Medeola, nomen a Linnaeo fictum, haud scio, an deminutivum Medeae.

Medicago. Produc. medicaginis. Nomen herbae, quae medica (proparoxytonon) dicebatur Graecis et Latinis, sed cum suffixa syllaba *go*, quam recentiores addiderunt. Conf. *Phil. botan.* p. 167.

Medium (Convolvulus et Campanula), non ex medius, a, um, s. μέσον, sed μήδιον, ex Media, Plin. 27, 12. et Dioscoridi substantivum est.

Melampodium. μέλας, niger. πους, pes. Plinio est nigrum hellebori genus.

Melampyrum, μέλας, niger, πυρὸς, triticum. Penult. corripit. Cuius plantae mentio facta est a Plinio ac Theophrasto.

Melanthium, de quo Theophr. Dioscor. ac Plin. A seminis nigredine dictum.

Melastoma. μέλας, niger. ςόμα, τος, os. A baccis dicta herba, quae comestae labia nigro colore inficiunt. Corripitur. Quae Graeci composuerunt nomina e ςόμα, ea desinunt in *os*, quorum exemplo herba dicenda fuisset melastomos, sed potest esse adiectivum latino more formatum: melastomus, a, um, vt sit melastoma, scilicet planta. Attamen hoc nomen proprie indicat id, quod os nigrum habet, non quod os nigrum reddit. Atqui talia non curant nomenclatores botanici.

Meleagris, idis. F. casus obliqui corripiuntur. Conf. Fritillaria.

Melia. Dioscoridi μελία denotat fraxinum, vel arborem aliam foliis itidem pinnatis, quod

nomen

nomen Linnaeus accepit eo consilio, vt effugeret barbarum illud Azedarach, quod huic generi ab antiquioribus datum erat.

Melianthus, nomen descendit a mellis copia, qua abundant flores melianthi maioris, e quibus mel destillat.

Melica, corripit mediam. Apud veteres non occurrit nomen, quod Italis in vsu est, quibus hodieque frumentum turcicum dicitur *melica*, *meliga* et *melliga*. Verisimile est, esse ab helimos vel melinos, quae Theophrasto sunt synonyma panici. Conf. Ruellius pag. 322.

Melilotus (Trifolium). Dioscoridi 3, 48. μελίλωτος. Pen. produc. Ovid. *fast.* 4: *Pars thyma, pars rorem, pars meliloton amat.*

Melissa, ae. μέλισσα est apis. Herba itaque ita vocatur, cuius flores apibus sunt gratissimi. Sine idonea auctoritate.

Melittis. In *Horto Cliff.* falso perhibet Linnaeus, nomina melittis ac melissa Plinio esse synonyma. Namque neutro is quidem vsus est. Sed apis, μέλισσα, dicitur Attice μέλιττα. Melittis nusquam occurrit.

Melo, melonis. M. Pallad. 4, 9, 6. penultimam producendam opinor, consentientibus Stephano et Gesnero in Lexico Fabri. Ille quidem in *thes. gr. ling.* 2. p. 1639. melones, ait, quasi μήλωνες, a mali figura. Sed Borrichius pen. corripit, ob omicron, inquit, quod vel μηλοπέπων

λυπέπων ostenderit apud Galenum *de aliment. facultat.* 2. et apud Dioscoridem.

Melochia. Ex moluchi Arabum, quod nomen prodidit Rauwolf. factum esse existimo. Primus qui melochiam inde fecerit, fuit, ni fallor, Prosp. Alpin. p. 45. conf. ibidem Vesling. p. 188. Apud Avicennam legitur maluchia.

Melongena (Solanum), quod nomen vel ex codicibus Arabum innotuit, vel ortum est ex malensana, quasi mala insana; quo nomine fructus huius herbae vocatur. Conf. Ruellius p. 441. Scribitur etiam malozeno. Apud Myrepsum, *de drosatis* cap. 89. legitur μελιτζάνιον. Bauh. *hist. plant.* 3. p. 619. refert, de melongena passim sermonem esse Avicennae et Averrhoi, quorum libros consulant, quibus licet. Salmas. *hyl. iatr.* pag. 651. confirmat, esse ex Arabico Bedengian. Vulgo penultima producitur, quod saltem iis liceat, qui partem extremam vocis melongenae ab *insana* derivant. Denique *insanae* iam veteribus dictae sunt complures herbae. Sic hyoscyamus dicebatur Latinis Insana, i. e. vt Plinius 25, 4. loquitur, gignens insaniam Q. Serenus 367: *Et quae vulgari sermone Insana vocatur. Graecus hyoscyamum propria scit dicere lingua.* Deinde vites triferas ob id insanas vocabant, quoniam in iis alia maturescunt, alia turgescunt, alia florent, Plinio ita referente 16, 27. p. 20.

„rum huius generis specierum notitiam debe-
„mus. Non longe post Jac. Breynius in *Pro-
„dromo Alt.* p. 67. mesembrianthemum intro-
„duxit nomen, postquam hoc genus plantas
„in *Centur. rar. plant.* Chrysanthema aizoidea,
„in *prodromo primo* vero Chrysanthemo simi-
„les vocasset. Notat enim in dicto prodromo,
„plantas esse heteroclitas, kali florido repenti
„aizoidi Neapolitano Col. P. 2. [Linn. *Me-
„sembr. nodiflor.*] cognatas, quae nullam,
„praeter floris aliquam similitudinem, cum
„chrysanthemis affinitatem habeant. Itaque in
„prodromo secundo audacius fecit, et novo
„generi, cuius notas dat, novum tribuit no-
„men, mesembrianthemi videlicet, seu floris
„meridiani, quoniam, vt ipse loquitur, ple-
„rarumque huius generis specierum flores,
„medio die sole illustrato, sese aperire obser-
„vantur. — — At Dillenius ipse nisi nomen,
„tamen significatum mutavit. Equidem, in-
„quit, in vno mesembryanthemi genere ac-
„quiesco, scribendo id per y, vt alius sensus
„et derivatio emergat. Flos nempe, cui
„embryo est in medio; quod licet innumeris
„aliis plantis contingat, non tamen id eodem
„modo, ac in hoc genere fit, vt nempe flos
„non tam inhaereat summo fructui, quam ab
„ipsius capite seu parte superiore arcte perfo-
„retur, et tam tenaciter medio embryoni
„(quod ad eius augmentum ex vasculi circulo
„vel annuli iuxta calycem vestigio apparet)
„circumnascatur, vt absque laceratione in ple-

„risque

„risque speciebus avelli nequeat." Hactenus Dillenius; cuius ex sententia nomen compositum est ex μέσος, medius, et ἔμβρυον. Linnaeus quidem de hac nominis fabricatione haec: "nomen mesembryanthemi e tribus verbis confectum, et fere sesquipedale retineo, „cum quodammodo excusari queat, cumque „synonyma meliora non prostent. Ignota „fuit prorsus haec familia veteribus Graecis, „Romanis et Arabibus; nec recentiori aevo „prodiit ante Hermanni et Breynii tempora; „iam vero in omni horto tam vulgata, vt vix „horti nomen mereatur, qui non mesembryanthema alat." *Hort. Cliffort.* p. 221.

Mespilus, i. F. μέσπιλον et μεσπίλη, cuius de cura conf. Pallad. qui lib. 14, 106. pen. corripit: *Mespilus admisso germine tuta subit.*

Metopium (Rhus) Plinio est olei genus ex amaris amygdalis.

Mezereum (Daphne). Ruellius p. 656: "officinae, quae barbarorum vocabulis sunt addictae „mezereon, quasi lethalem malunt nominare, „siquidem folia amara, gustata linguam acriter „mordent, faucesque ac guttur vellicatu lacessunt."

Micrococs. Credendum est Linnaeo *phil. bot.* p. 187. coagmentatum esse nomen ex μικρός, parvus, et κόκκος, granum; quod si est, debuit dici micrococcus, quem ad modum dicitur tricoccus, i.

Micropus, ex μικρὸς et πούς, pes, Linnaeo auctore *phil. bot.* 180. micropodis. Omnes casus corripiuntur, sicut coronopus.

Millefolium (Achillaea), nomen antiquum. Plin. 24, 16. μυριόφυλλον. Q. Serenus 101: *Herbaque cum sevo foliis de mille vocata.*

Mimosa. Nomen iam ante Linnaeum in vsu fuit, a mimo, inquit Tournef. cuius motus imitari videtur herba. Producitur.

Mimulus, i. Plinio 18, 28. p. 136. herba est mimulus dicta, cuius alibi nulla mentio. Linnaeus quidem non dubitavit derivare a mimus.

Mimusops. *Phil. bot.* p. 178. derivatur a μιμώ, *οος*, simia, et ὄψις, adspectus, facies. Recens nomen.

Mirabilis. Etsi adiectivum est, tamen non ausus est Linnaeus mutare nomen, propter antiquam auctoritatem, et quia planta re vera mirabilis est, cum nux fiat ex nectario indurato.

Mitella, a fructus forma, quae mitram exiguam seu pileum episcopalem aemulatur. Tournef.

Mitra (Helvella), ae. vocabulum barbarum, sed antiquum, quo capitis ornamentum aut pileus significatur.

Mnium. Graecis μνίον, ου, muscus s. alga est, quod nomen primus Dillenius botanicae intulit.

Mol-

Molługo. produc. sed molluginis, corripit. Plin. 20, 10.

Moluccella. Linnaeus molluccae, quod nomen iam diu habuerat herba ex insulis Molluccis allata, deminutivum sua sponte substituit.

Moly (Allium), molyos. N. Plin. 25, 4. Conf. Vossii *etymol.*

Momordica, nomen medii aevi, ex praeterito verbi *mordeo* fictum, a feminibus quasi masticatis, Linnaeo teste *philos. bot.* p. 169. Pen. corripit. sicut rusticus, mordicus.

Monorchis, is. F. Orchis quidem Plinio herba est, monorchis autem nulli veterum dicta est. In *Hippiatricis* sunt μονόρχεις ἵπποι, equi, qui vnicum tantum habent testiculum.

Monotropa. Nomen a Linnaeo impositum. μονότροπος, solitarius, caelebs. Pen. corrip.

Morgsana (Zygophyllum), quo de nomine nihil exploratum habeo, nisi quod refert Pluken. esse herbam *morgsani* Syrorum.

Moraea. Nomen traxit a Joh. Moraeo, assessore, medicinae apud Fahlunenses in Suecia doctore, qui, ni fallor, affinitate coniunctus erat cum Linnaeo, qui nomen primus botanicae intulit. Conf. Thunbergii diss. *de Moraea.* Falso itaque perhibuit vener. Böhmer, esse nomen Roberti More, Angli, qui Lusitaniam peragravit plantasque conquisivit, sed edidit nihil.

MORIO (Orchis), morio, onis; pen. producta. Plinio 21, 31. herba soporifera.

MOSCHATA nux, quae aliis *muscata*, μοσχοκάρυον. "Nomen ei ab odore, qui tantillum ad „moschi similitudinem accedit. Primi voeis „natales, quantum constat, ab Aëtio deducti „sunt, cui μόσχατα placuit in suffimento „odorifero. Quod ad penult. in Graecis parum „praesidii est, cum alia in ατος, η, penult. „corripiant, vt δυνατὸς, ἔμβατὸς, ἐλατὸς, „περατὸς; alia producant, vt θεατὸς, ὁρα„τὸς, ἀρατὸς, cet. tutius ad analogiam La„tinorum pen. producimus, vt consulatus, se„natus, auratus, cet." Haec BORRICH. Inde *Adoxa moschatellina*, cuius pen. corripienda.

MOSCHEUTOS (Hibiscus). Plin. 21, 4. moscheuton, μοσχευτὸν, rosae genus est, a suavitate odoris nomen habens.

MUCEDO, inis (Mucor). Latinis narium pituita, aliis muccedo. Nominativus producit penult. quam casus obliqui corripiunt.

MUCOR, oris. M. lanugo, quae situ diutino contrahitur. Pen. producit, vt amoris, honoris.

MURINUM (Hordeum). Pen. producendam esse, vix est, quod moneam.

MUSCARI (Hyacinthus). Appellatur *Muscari*, vel *Muschoromi* aut *Muscurimi*, ob insignem odoris suavitatem, qui ad eorum pastillorum fragrantiam, quos ex benjuin aliisque odoratis parare solent, quodammodo accedere videtur; eandem

dem ob caussam nonnulli etiam *Muschio greco* vocant. Haec Clusius *plant. rar.* p. 179.

Mutellina (Phellandrium), ita dicitur vulgo in Alpibus, nomine sc. a Mutri, vel Muttern dicto, Gesnero teste in hortis German. Sunt qui mutrinam nominent. Haec Bauhin. *hist. plant.* 3, 2. p. 66. Pen. corripiatur.

Myagrum. Plinio 27, 12, myagros, μύαγρος, est herba praetervolantes muscas capiens; ex μῦς, mus, et ἄγρα, captura.

Myginda. Jaquin. *Stirp. americ. histor.* p. 18: "Nominavi hunc fruticem in honorem Fran„cisci a Mygind, consiliarii aulici, rei herba„riae peritissimi, et horti botanici Viennensis „fautoris egregii."

Myosotis, is, f. myosoton, f. myosota, ae, μυὸς ὠτὶς, i. e. muris auricula, Plin. 27, 4.

Myosurus, pen. produc. i. e. muris cauda, ex μῦς, mus, et οὐρά, cauda. Vox auctoritate caret.

Myrica; mediam producit Virg. *ecl.* 4, 2: *Non omnes arbusta iuvant, humilesque myricae.* Q. Serenus 412: *Sive myrica potens, seu ros cum pane marinus.*

Myristica, pen. corr. μυρισικὸς, odorus, μύρον, vnguentum.

Myrobalanus, ex μύρον, vnguentum, et βάλανος, glans. Pen. corripit. Martial. 14, 157. *Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus, Hoc ex vnguento constat, et ex balano.*

bus propinandum, vt Plinii 25, 2. verbis vtamur. De hoc medicamento frequentia est eorum, qui disputarunt. Conf. Neues Bremisches Magazin 2, p. 271, vbi etiam icon huius plantae. De nomine adscribere iuvat verba Linnaei *hort. Cliff.* p. 431: "Assumsi „synonymon Breynii, cum enim, si haec „non Helenae nepenthes, certe Botanicis omni„bus erit. Quis Botanicorum longissimo iti„nere profectus, si mirabilem hanc plantam „reperiret, non admiratione reparetur, totus „attonitus, praeteritorum malorum oblitus, „mirificam creatoris manum dum obstupescens „adspiceret?" .

Nepeta, ae, penult, corr. Q. Serenus versu 653, p. 317: *Aut molles nepetas, aut rutae, quaecunque bibentur.*

Nephelium, est herbae nomen apud Apulei, *de herbis.* c. 36.

Nerium, iam Plinio 24, 11. dictum.

Neurada, deducitur *phil. bot.* p. 183, a *νευρά*, nervus. Pen. corripiendam puto.

Nigella, eadem veteribus, quae melanthium. Nigellus, a, um. Apul. 75: *herba floribus nigellis.* Liceat data occasione ad nomen Germanicum explicandum, quod facere possit, addere. Dicitur nostratibus Jungfer s. Braut in Haaren, atque facile cuique intelligitur, nomen esse deductum ab involucro folioso, quo flores eleganter cincti sunt. Sed iam Longobardis

gobardis vocabantur virgines *in capillo* seu *in capillis* filiae innuptae, atque hocce nomen herbae inditum esse videtur, de quo conf. Giannone bürgerliche Geschichte des Königr. Neapel. I. pag. 393. et p. 489.

Nitraria, Latinis locus est, vbi nitrum invenitur. Est iis autem nitrum, noster sal alcalinus mineralis. Nitrum nostrum recentioris inventionis est.

Nolana, videtur cognominata a *nola*, i. e. tintinnabulo, quod corolla sit campanulata. Producitur.

Nostoc (Tremella). A Paracelso hoc nomen nostra ex lingua evulgatum, vulgo refertur. Equidem originem nominis coniectura non adsequor. Hodie autem satis constat, non esse Tremellam, neque meteorum, quod vulgo stella cadens dicitur, sed intestina ranarum, quae anseres mandendo comminuerunt et evomuerunt, quod recte iam edocuit Merrett in *pinace rer. natur. Britan.* p. m. 219. atque nuper comprobavit Persoon in Voigts neuem Magazin für Naturkunde. 1, 2. S. 56. Qui veteres de hac re sententias requirit, legat Geoffroy Fortsetzung der *Mater. med.* 4. p. 73. et von Hohberg *georgica curiosa* 2, 2. p. 36.

Nuga (Guilandina). Huius arboris fructus in India vulgo vocantur nugae silvarum. Inde Linnaeus nomen deduxit, etsi Latinis nomen numero defectivum sit, nec singulare reperiatur.

Nyctanthes. νὺξ, nox. Lin. *hort. Cliff.* p. 5: "Species huius generis omnes flores suos stel„lae instar radiantes circa vesperam expan„dunt, per noctem albi nitent, suaveolentissi„moque odore superbiunt, mox autem oriente „sole ornamenta haec gratissima deponunt, „deiiciunt, eoque terram adspergunt, vnde „apud peregrinatores nomine arborum tristium „veniunt. Nos nyctanthen seu noctis florem „diximus."

Nyctelea (Ellisia). Nyctelius, a, um, quod ad Bacchum pertinet, bacchicus, a, um. Nyctelia, orum, erant Bacchi sacra nocturna, a νὺξ et τελεῖν, quod noctu perficiebantur. Quid autem herba habeat commmune cum Baccho, nondum mihi exploratum est.

Nymphaea. Iam Plinio nomen herbae nascentis in paludibus et lacubus.

Nyssa. Linnaeo dicta a Nyssa, Nympha, quia sit herba aquatica. At Nympha, quam cogitavit, non Nyssa, sed *Nysa* scribitur. Videsis Hygini *fab.* 182. p. 301.

Obolaria. Ita dicta, inquit *H. Cliff.* p. 323. ob convenientiam foliorum cum figura obolorum, praesertim Ruthenicorum.

Ochna, ae. ὄχνη Graecis est pyrum silvestre.

Ochrus, i. ὤχρος Theophrasto legumen, Latinis ervilia.

Ocy-

Ocymum. Rectius ocimum, nam graece ὤκιμον. Pen. corr. Q. Seren. 441: *Ocimum praeterea, bulbive sinuntur amari.*

Odontites, is. (Euphrasia), herba, quae dentium dolori medetur Plin. 27, 12. ὀδοὺς, ὀδόντος, dens. Pen. produc.

Oenanthe, es. apud Theophr. et Plinium. οἶνος, vinum, ἄνθος, flos; quod floreat cum vite, vel quod flos odore et colore florem vitis aemuletur. Tournef.

Oenoplia (Rhamnus). Priorem nominis partem quilibet agnoscit, οἶνος, vinum; posteriorem equidem extricare nequeo. Num ortum ex Oenopia, quod radicis nomen fuisse dicitur Calepino? οἰνωπὸς, ἡ, ον, qui vinei coloris est, qui οἴνου ὦπα habet. Oenoplia legitur iam apud Bellonium.

Oenothera. Plinio oenotheras. οἰνοθήρας, q. d. vini venator. θήρα, venatio.

Olax. ὦλαξ, ακος, sulcus. Casus obliqui corripiuntur, vti mystacis. Caussa nominis mihi nondum cognita.

Oleander, i. (Nerium). Nomen hybridum ab Anguillara profectum.

Olibanum officinarum, seu thus. Dioscor. λίβανος. Sic dicitur Isidoro. 17, 8. a Libano monte, vbi copiose legitur, quamquam de origine vocis alia mens sit Vossio in *etymol.* Quidquid horum fuerit, Ausonius *Idyll.* 5, 98. eo respexit: *Florum spirat odor, Libani seu*

montis

montis honor, *thus*. Penult. autem corripit, non solum ob hunc Ausonii locum, sed ob Graeci quoque poetae auctoritatem apud Athen. 3, 11. Borrich.

Olusatrum (Smyrnium) pen. longa. Ideo dicitur, quod folia habeat subnigra; ideo Columella 10, 123. *pullum olus* appellat. Quidam separatim scribunt *olus atrum*. Sed compositum esse indicat Scribon. 195. *Olusatri radix*, quo Genitivo etiam vtitur Plinius. Sed *oleris atri* Columella.

Olyra, ὄλυρα. Dioscoridi ac Plin. frumenti genus. Media corripitur, Gesnero teste in Lexicis, attamen a Grammaticis ὄλυρα nominatim refertur ad exempla, in quibus υ ante ρ, contra regulam, producitur. Conf. E. Sidelmanni *prosodia Graecorum* p. 1023, quae adiuncta est Dinneri *epithetorum graecorum farragini*. ed. 1614. 8.

Omphalea, ae. Vt evitaret Brownii nomen Omphalandria, hoc fecit Linnaeus, quod Omphales, reginae Lydiae, cui Hercules serviit, herbam denotare videtur. Sed est herba quaedam dicta Dioscoridi ὀμφαλόκαρπος, ab ὀμφαλὸς, quasi fructum vmbilicatum ferens. Potest fieri, vt eo etiam respiciat nomen Linnaeanum.

Omphalodes (Cynoglossum). ὀμφαλώδης est vmbilicaris, cuius pen. produc. Nomen iam olim anatomicis consuetum, non botanicis, nuper dederunt herbae, cuius capsulae, inquit Tournef., vmbilicatae sunt.

Ono-

Onobrychis, is. (Hedysarum et Astragalus). ὀνοβρυχὶς, pen. corr. ὄνος, asinus, βρυχὴ, ruditus, a βρύχω, mugio. Antiquum herbae nomen.

Onoclea, ae. ὀνόκλεια Dioscor. 4, 25. pen. produc. ὄνος, asinus, κλέος, gloria.

Ononis, idis, accus. ononida. ὀνωνὶς, herba quae et ἀνωνὶς dicitur Dioscoridi, quod asinos, ὄνους, sese terentes ad illum scabentesque iuvet; complures quoque sic appellari herbam tradiderunt, quod in ea sese volutantes, spinis eius dorsum libenter affricent et scabant. Haec Ruellius p. 84. ex Phocione. *O* medium producitur, sed casus obliqui corripiunt penultimam.

Onopordum, i. ex ὄνος, asinus, et πέρδω, pedo, quasi crepitus asini. Plin. 27, 12: *onopordum si comederint asini, crepitus reddere dicuntur.*

Onosma, atis. Pen. corrip. ab ὄνου ὀσμῇ dicta, i. e. ab asini odore. Plin. 26, 11.

Ophioxylon. Ex ὄφις, serpens, ξύλον, lignum. Scilicet valet contra ictus serpentium. Nomen novum.

Ophioglossum. ὀφιόγλωσσον, herba a lingua serpentina appellata, sed recentioribus.

Ophiorrhiza, novum nomen ex ὄφις, serpens, et ῥίζα, radix. Pen. producitur, sicut glycyrrhiza.

Ophrys, ydis. F. pen. corrip. Plin. 26, 15.

Opo-

Opopanax (Pastinaca), opopanacis. Vbique pen. corrip., quia prima panacis corripitur. Lucret. 4: *Exspirant acrem panaces, absinthia tetra.* Ὀποπάναξ ex ὀπὸς, succus, et πάναξ, ideoque succus panacis. Nomen antiquum.

Opulus, i. media corrip. De arbore conf. Columella.

Opuntia (Cactus). Circa Opuntem Boeotiae oppidum herbulam nasci, scribit Theophr. *hist.* 1, 12. quae ex foliis radicem dimittat. Indeque recentiores Opuntiae nomen huic speciei dederunt. Tournef.

Orchis, is, orcheth, orche, orches, orchium. Itaque minus recte quidam: orchides, orchidum. ὄρχις, ὄρχεως, testiculus. Plin. 26, 10. p. 405: *herba gemina radice, testiculis simili.*

Orellana (Bixa), produc. sed de huius nominis origine videsis quae a nobis disputata sunt in Waarenkunde 1. p. 213.

Oreselinum (Athamanta), penult. produc. Plin. 19, 8. et 20, 11. ὀρεοσέλινον Dioscor. 3, 69. ὄρος, mons, collis. σέλινον, apium.

Origanum, pen. corrip. ὀρείγανον. Q. Sereno 909. scribitur origanus herba: *Cumque hoc absumi debebit origanus herba.*

Ornithogalum pen. corrip. ὄρνις, avis, γάλα, lac, ergo lac avium, propter lacteum colorem, qui in flore nitet, similem ei, qui in

alis

alis aut ovis gallinarum obſervatur. Bauh. *pin.* p. 69.

Ornus, i. F. Virg. *georg.* 2, 111: *Naſcuntur; ſteriles ſaxoſis montibus orni.*

Orobanche, es. F. ervi angina, herba ſtrangulans et enecans ervum et legumina. Plin. paſſim. ὄροβος, ervum, ἄγχω, ſtrangulo.

Orobus, i. ὄροβος. Corripit penultimam. Dioſcor. 2, 100.

Orontium. Auctores antiquiores ſolent nominare orontium Archigenis, (de quo Haller. *bibl. bot.* 1. p. 102), quaſi aurantium, quod auriginem morbum levet. Eſt vero *aurigo* morbus regius a colore auri dicta, quem bilis per totum corpus diffuſa repraeſentat. Conf. Bauh. *pin.* p. 212.

Orvala (Lamium) ex Gallorum *orvale*, cuius originem inquirant alii.

Oryza, ae. ὀρύζα, mediam producit. Horat. *ſat.* 2, 3, 155: *Tu ceſſas? age dum, ſume hoc ptiſanarium oryzae.*

Osmites, ae, ὀσμίτης, cuius mentio eſt apud Apulej. *de herbis* c. 90. pen. produc.

Osmunda, ae. Sine controverſia eſt antiquiſſimum nomen Germanicum, quod olim ſaepius, quam noſtro aevo, nomen fuit virorum, *Osmundus*, compoſitum ex Mund, i. e. vir fortis ſ. protector. patronus, quod ſupereſt in *Sigismund*, *Cunimund*, *Faramund*; atque ex Os, i. e. Haus, domus, domicilium, vnde *Osbrand*,

Osbrand, *Oswald*, *Oswin*, cet. Conf. Wiard über deutsche Vornamen und Geschlechtsnamen Berlin 1800. 8. p. 44 et 55. Non filicem tantum, sed etiam viciam sepium Osmundam dictam esse, constat; vicia quidem Chabraei p. 147. temere dicitur *os mundi*. Denique notatu dignum est, plura nomina propria Germanorum herbis imposita esse, quo modo chenopodii species dicitur *bonus Henricus*, quae nostratibus est guter Heinrich. Nec Houttuyn audiam, qui herbam ita dictam ait, quod os purget, quasi dicas *os-munda*.

Ossifragum (Anthericum) corripit penultimam, sicut Saxifraga. Lucret. 5, 1078: *Accipitres atque ossifragae, mergique marinis.*

Osteospermum. Nomen recens ex σπέρμα, semen, et ὀστέον, ου, ossis.

Ostruthium (Imperatoria). Etiam hocce nomen vere Germanicum esse existimo, ex Ost et Trud, i. e. dilectus s. fidelis, compositum: vnde habemus Trūda, Drotte, Trotwin, Gertrut, cet. Optime itaque convenit id nomen in herbam, cuius vires veteres tantopere iactitarunt. Conf. quae annotavimus modo ad v. Osmunda, et quem ibi laudavimus, Wiarda p. 51. Antiquiores scripserunt nomen sine adspiratione.

Ostrya (Carpinus), arbor Plin. 13, 21 Theophr. ὀστρυς.

Osyris, is. F. herba Plin. 27, 12. f. 88. Dioscoridi 4, 143. p. 294. ὄσυρις, ὀσύριδος. Sed Aegyptiorum deus ὄσιρις. Huius quidem nomen producitur a poetis. Tibullus 1, 8, 29: *Primus aratra manu solerti fecit Osiris.* Alioquin pen. corripienda videatur, cum et ι et υ ante ϱ raro producantur.

Othonna, ae. In *phil. bot.* p. 181. deducitur ab ὀθόνη, linteum, atqui in *Crit. bot.* p. 58. refertur ad vocabula, quae herbae cum lapidibus communia habent. At vtrumque falso. Namque ὀθόννα iam Graecis ac Latinis fuit herbae nomen.

Otites (Cucubalus et Polypodium), ὠτίτης, auricularis. Auctoritate veterum botanicorum caret.

Oxalis, idis. F. Media corripitur. Nomen iam apud Plinium legitur lib. 20, 21. quod recentiores botanici: Royen, Gronovius, Burmannus, Linnaeus isti plantarum generi tribuerunt, quod veteres: Raius, Clusius aliique *Oxys*, *yos* appellarunt, quod quidem nomen ab ὀξύς, acidus, etiam Plinio 27, 12, vsitatum est.

Oxyacantha (Crataegus), ὀξυάκανθος. ὀξὺς, εῖα, ὺ, acutus. ἄκανθα, spina. Diosc. 1, 122. p. 62.

Oxycedrus (Juniperus), cedrus acuta. Plin. 13, 5.

Oxycoccos (Vaccinium), ὀξὺς, acutus. κόκκος, granum. Caret auctoritate veterum.

Padus, i. *πάδος*, cuius solus Theophr. p. 284. meminit. Alia arbor est padus Plinii 3, 16. cuius nomen dicitur Gallicum, vbi quidam *pades* legunt.

Paederia. Id nomen Linnaeus deduxit a paedore, quem redolet.

Paederota. Paederos, *παίδερως*. pen. corrip. Plin. 22, 22. Apulej. c. 104. Paederotis vero, *παιδέρωτος*, producenda erit, sicut etiam paederota, quod nomen aliqui libri veteres habent. Hoc substituit Linnaeus nomini *Bonarotae*, quod obtulerat Micheli. Conf. Böhmer p. 54. Mutationis caussam, quam desideravit Scopoli *flora Carniol.* ed. 2. p. 22. edocuit Lin. iam in *Crit. botan.* p. 70 et 72.

Paliurus (Rhamnus), *παλίουρος*, Virg. *eclog.* 5, 39: *Carduus et spinis surgit paliurus acutis*.

Panaces, is. N. (Heraclium), *πάνακες*, pen. correpta. Dicitur Dioscoridi aliisque *panax*. F. panacis, pen. correpta, vel panacea, ae, *πανάκεια*, pen. longa, dicta *ἀπὸ τοῦ πάντα ἀκεῖν*, quod omnia sanet. Virg. *aen.* 12, 419: *Ambrosiae succos et odoriferam panaceam.*

Pancratium, *παγκράτιον*, athletici certaminis genus, a *κρατέω*, vinco, et *πᾶν*, omne, quod advocatis omnibus corporis viribus, omniumque nervorum contentione transigitur. Sed est etiam nomen herbae Plin. 20, 8. Apul. c. 42. Dioscor. 2, 168.

Pani-

Panicum, i. mediam corripit. Plin. 18, 7: *panicum a paniculis dictum, cacumine languido nutante.*

Papaver, mediam producit, sed casus obliqui corripiunt penultimam. Virg. *georg.* 1, 212: *Nec non et lini segetem et cereale papaver.* ibid. 1, 78: *Vrunt Lethaeo perfusa papavera somno.* Q. Serenus 274: *Atticao melli iungas agreste papaver.*

Papaya (Carica), nomen Indicum.

Papyrus, i. F. et papyrum, N. pen. producitur. Recte per y; graece enim est πάπυρος.

Paragua (Cassine). Nomen patria dedit, quae vulgo Paraguay.

Paralias (Euphorbia), παράλιος iam Diosc. ac Plinio species tithymali. Male hodie scribitur paralias, cum sit paralius vel paralios.

Pardalianches, is, N. (Doronicum). πάρδαλις, pardalis, panthera. ἄγχω, strangulo, neco, fauces constringo. Plin. 8, 27. p. 454: *Pantheras perfricata carne aconito (venenum id est) Barbari venantur. Occupat illico fauces earum angor, quare pardalianches id venenum appellavere quidam.* Confer. Schneider ad Nicandri *alexiphar.* p. 91. et quae ipsi disputavimus de isto veneno ad Aristot. *auscult. mirab.* p. 24. Liceat occasione hinc sumta annotare, pantheram, animal carnivorum, non edere herbas, quam ob rem veneno aliquid admiscendum erat, quod bestiam decipere possit.

 Atque

Atque haec videtur caussa, quare Aristotele auctore, lanam aconiti succo imbutam pantherae obiecerint veteres, vel carnem perfricatam aconito.

Parietaria, herba iam Apulejo cap. 81. dicta a parietibus, in quibus nascitur. Constantinus Traianum herbam parietariam, ob titulos multos aedibus adscriptos appellare solitus erat, Aurel. Vict. auctore, *epit.* 41, 13. Ammian. Marcell. lib. 27, 3. p. m. 370.

Paris. Sunt, qui plantam nominent *herbam paris*, vt sit paris casus genitivus, quasi tu dicas, plantam, in qua omnes partes binae sint, aut cuius pars quaelibet parem habeat, sed sunt etiam, qui *herbam Paridis* dicant, quasi nomen traxerit a Paride, Priami filio. Quod si verum est, debemus dicere: *paris, paridis*, in accus. *parim* s. *parin*, s. *parida*, in ablat. *paride*, semper penultima correpta. Atque tunc nomen est masculinum, neque recte dicitur: *Paris quadrifolia.* Vtcunque se res habet, recens est nomen botanicum, sine auctoritate veterum.

Parnassia, a monte Parnasso, in quo Dioscoride 4, 32. teste, graminis species nascitur, quae gramen Parnassi vocatur. Tournef.

Paronychia, ae. (Illecebrum), herba paronychias sanans, Diosc. 4, 52. παρωνυχία. Penultimam producere vult Gesnerus in lexico Fabri, quam tamen ipse corripuit in Thesauro Stephani.

Parthe-

Parthenium (Matricaria). Nomen a Minerva, conf. Plin. 22, 17, et Diosc. 3, 141.

Paspalum. πασπάλος est Hippocrati milii genus, quod apud Suidam πασπάλη vocatur; sed qui nomen generis neutrius fecerit, inter veteres reperio neminem. Conf. Foes. *oecon. Hippocr.* p. 489. A. Media corrip. cum α ante λ brevis esse solet.

Passerina. In *philos. bot.* p. 169. herba sic dicta videtur a figura seminis, quam similitudinem non agnosco. Haud dubie herba ita nominata est a Trago et ei aequalibus, quod passerculi semina depascantur. Conf. Lobelii *advers.* p. 358. Sed recentiores herbam memoriae Valent. Passerini consecrarunt, de quo conf. Böhmer p. 161. Pen. producitur.

Passiflora. Rationem nominis satis pervulgatam legas in Lin. *amoen. acad.* 1. p. 248. Pen. produc. sicut in vniflora, biflora atque ceteris compositis ex flos et flora.

Pastinaca, ae. Pen. produc. vt portulaca. Macer. 28, 1: *Et pastinacae virtus in semine tanta.* De herba veteribus sic dicta egimus in *Histor. invent.* 5. p. 138.

Patagonula, ae. a patria Patagonia dicta. Pen. corrip.

Patientia (Rumex), Gallorum *patience.*

Pavetta, nomen cum herba ex India venit.

Pavia (Aesculus), a Boerhavio dicta in memoriam Petri Paw, prof. Lugdun. Conf. Böhmer p. 162.

Pectis, idis. F. herba Apulejo *de h.* cap. 59. Pen. corrip.

Pedalium est nomen herbae apud Apulej. cap. 18, quod, cum a pede deductum videtur, indidit Linnaeus herbae, cuius nuces tetragonae, angulis quatuor versus basin spinosis, similes sunt illis muricibus ferreis, quos in terram defodiunt milites, vt arceant hostes. Atque in Ceilonia, vbi plerique incedunt pedibus nudis, nuces istae eodem modo agris ac hortis circumsperguntur, vt iis fures arceantur.

Pedicularis. Nomen, quo iam Columella vsus est, herbae inditum existimat Dodon. *pempt*, p. 556, quoniam pecori ac iumentis, quae ea pascuntur, pediculorum copiam gignat; Lobelius *advers.* p. 228. quod pediculos enecet; Raius vero *hist.* p. 769. quod eius folia rugas habeant pediculis similes. Tournef.

Peganum, mediam corripit, πήγανον Graecis est, quae Latinis ruta, de qua planta veterum disputavimus in annotat. ad Antigoni Carystii *histor. mirab.* cap. 41. p. 69. Quae a Linnaeo peganum dicitur, est rutae graveolenti quam simillima.

Pelecinus (Biserrula). Pelecinum, non pelecinus, olim erat herba inter triticum et vi-

cias

cias nascens. Penultimam produco auctoritate Gesneri.

Peloria. Insignem hanc varietatem Linariae putavit Linnaeus anno 1744, esse speciem ab aliis prorsus diversam, tunc demum primum enatam. Conf. *amoenit. acad.* 1. p. 280. et *philos. botan.* p. 99. Posteaquam vero cognoverat, istam herbam non ferre semina, opinatus est, esse eam plantam hybridam. Conf. *Species plant.* ed. secundae p. 859. At nec hybridam esse, sed varietatem tantum, hodie inter omnes constat, neque Peloria a natura linariae longius recedit, quam aquileia nectariis corniculatis carens, ab affinitate sui generis. Conf. Krascheninnikow *flora Ingrica* p. 99. Fabricii *hortus Helmstadiensis* ed. sec. 1763. *Histoire naturelle des fraisiers par* Du Chesne. Paris 1766. 8. *Memoires de l'academie à Paris; année* 1769. p. 31. Neque Linnaeus, quo tempore mihi contingebat eius familiaritate frui, non sciebat sese errasse. Erat ei iam tunc memoria peloriae adeo molesta, vt sedulo caverem, ne eius recordatione senem venerabilem offenderem.

Peltaria, sic dicta a Jacquin, qui primus hoc genus finivit, ob formam siliculārum membranacearum.

Pentagonia (Campanula), i. e. quinque angulos habens.

Pentapetes, ae, πενταπετες, cuius herbae mentio apud Plinium et Apulejum; i. e. quinquefolium. Pen. corrip.

Penthorum. In *philos. bot.* p. 175. refertur nomen ad Graeca obscura, sed Graeci herbam quandam nominarunt πεντόροβον, a πέντε, quinque, et ὄροβος, ervum. Idcirco dicenda esset herba *pentorobum*, pen. correpta, sine adspiratione, quo nomine vsus est Plinius.

Pentstemon (Chelone). Profiteor, me nondum conjectura perspicere nominis rationem. Num πεντάστομος, quinque ora habens?

Peplis, idis, et peplus, i. et peplion, nomina herbarum, quae iam leguntur apud Plinium.

Pepo, peponis (Cucurbita) pen. corr. Conf. Melopepo.

Perdicium. Plin. 21, 27: *herbae*, inquit, *nomen dedit avis, id maxime eruens.*

Pergularia. Num a pergula dicta? quae est in vineis topiarium opus. Sic Colum. 3, 2, 28. *pergulana* vitis, quae pergulis adiungitur ac sustinetur.

Periclymenum (Lonicera), περικλύμενον. Plin. 27, 12. pen. corripitur auctoritate Nicandri *theriac.* v. 510.

Periploca. Penultima corripitur. Dicitur, inquit Tournefort. p. 93, a περὶ, circa, et πλοκή, nexus, quasi diceres plantam scandentem et ad plantas vicinas se alligantem. Περιπλοκάδα legitur iam apud Manuel. Moschopulum

lum in Lexico Philostrati. Conf. Du Cange *gloss. graecit.* p. 1154.

Persea (Laurus), περσέα, arbor Aegyptiaca, cuius de discrimine et confusione et persicae arboris, vid. Salmas. ad Solin. et *homonym.* cap. 68.

Persicaria (Polygonum) a similitudine foliorum persicae. Nomen ex medio aevo.

Petalum, i, πέταλον, folium. Pen. corr.

Petasites (Tussilago), πετασίτης Diosc. 4, 108. pen. produc.

Petroselinum (Apium). Plin. 20, 12. pen. produc. nam media σελίνου producitur ab Homero et Nicandro *alexiphar.* v. 603.

Peucedanum, πευκέδανον, pen. corr. Lucan. 9. v. 919: *Peucedanumque sonat flammis, Erycinaque thapsos.*

Peziza. Plinio pezicae, arum, pluraliter, per c, non per z. Sunt qui malint pezita. Media producitur, sicut myrica.

Phaca. Graecis φακὸς et φακῆ est lens, sed male botanici hoc acceperunt. Nam φακῆ est lens cocta et ipsum etiam ex lente cocta pulmentum; φακὸς autem est lens cruda.

Phaelypaea (Lathraea). Tournefort. *corol.* 47, qui nomen dedit, scribebat phelypaea, primam syllabam per e simplex. Eodem modo scribebat Lin. in prioribus libris. Conf. Böhmer p. 164.

Phalaris f. phaleris; pen. corrip. F. Phalaridis etiam corrip. Herbae nomen apud Plinium Graecis φαλαρίς.

Phallus; aut potius ithyphallus; φάλλος, membrum virile, et ἰθύφαλλος, membrum virile erectum, nudata glande; nam haec planta hominis pudendum repraesentat. Haec Michel. p. 202.

Pharnaceum. conf. Böhmer p. 164.

Pharus. φάρος, pallium, velum, velamen, sed nescio, a quanam similitudine nomen traxerit herba, quae inter gramina folia habet maxima.

Phascum. Hesychio: φάσκος et σφάκος, aliis etiam σφάγνος, et Plinio 12, 23. p. 671. sphagnos. *Sunt*, inquit Plin., *hoc nomine cani arborum villi, quales in quercu maxime videmus.* Conf. Bodaeus ad Theophr. p. 155 et 156. et Ruellius p. 140.

Phaseolus et Faseolus, vtrumque. Phaselus, i. M. cuius pen. producitur. Virg. *georg.* 1, 227: *Seu pinguem viciamque seres, vilemque faselum.* Phaseolus, quasi tu minutum faselum dicas; genus leguminis apud Plin. et Colum. Pen. corrip. Graece φασήολος ac φασίολος.

Phellandrium. Plin. 27, 12. φελλάνδριον, l. φελλάνθρυον, φυλλάνδριον. Conf. Hermolaus ad Dioscorid.

Phellos (Quercus), i. M. φέλλος, Latinis ſuber eſt, de qua arbore conf. quae diſputavimus in *Hiſtor. invent.* 2. pag. 472.

Philadelphus. Perperam hoc nomen putatur eſſe regis Aegypti. Nam Athenaeus lib. 15. pag. 682, ſolus qui huius fruticis mentionem fecit, hanc denominandi rationem affert ex Apollodori libro rerum Parthicarum. "Tradit, „in Parthis naſci floris genus, philadelphum „appellatum, ex argumento, quod rami eius „ex intervallo ſponte coeant ceu animantes, „poſt digrediantur, concipiant et pariant. „Huius tenuiſſimis virgis reticulatim compoſi„tis, atque ita conſitis, hortorum ſepta impe„netrabili compage fieri."

Phillyrea. Dioſcoridi 1, 125. φιλλυρέα.

Phlegmaria (Lycopodium). Ratio nominis etſi mihi nondum explorata eſt, tamen annotare liceat, non phlegmariam, ſed plegmariam dici Breynio ac Raio *hiſt.* pag. 1852. (non 1582), et in *ſupplem.* p. 655.

Phleum. Plinio 21, 15. phleos, φλέος.

Phlomus, i. M. φλόμος. Plin. 25, 10. Dioſc. 4, 104. Galen. *de ſimplic. medicam. facult.* lib. 8. p. 128.

Phlox, ogis. φλόξ. Plin. 21, 11.

Phoenix, *phoenicis*, pen. produc. F. per *oe*; non phaenix per *ae*, vt quidam perperam ſcribunt. Graece enim eſt φοῖνιξ, palma, a cuius arboris natura fabula de ave phoenice ortum

ortum habere putatur. Vid. Bochart *hieroz.* 6, 5.

Phragmites, ae. (Arundo), iam veteribus erat genus calami. Plin. 32, 10. Pen. produc.

Phu (Valeriana), Φοῦ, nomen antiquum, quod apud Dioſcoridem, Plin., Scribonium Larg. legitur.

Phylica, ae. Sed Theophraſto *hiſt.* 1, 15. Φιλύκη, ergo *philyca* ſcribatur. Equidem mediam producendam exiſtimo, vti myrica.

Phyllanthus, Plin. 21, 16. phyllanthes, is. Φυλλανθής, herba ex aculeatarum genere. Sed recentiores nomen impoſuerunt herbae, cuius flores ex ſerraturis foliorum prodeunt. Φύλλον, folium, ἄνθος, flos. Inde etiam cognomen *epiphyllanthus*, i. e. flores in foliis ſ. ſuper foliis habens.

Phyllis, idis. F. pen. corrip. Dixi, ait Lin. *horto Cliff.* p. 87, phyllida a pulcritudine plantae primaria, in foliis conſiſtente. — Cogitavit pulcram puellam ruſticam Virgilii *ecl.* 10, 44.

Physalis, idis. per omnes caſus corripit penultimam. Φύσαλις, bulla, veſica. Dioſcor. 4, 70. p. 271, vocant, inquit, Φυσαλίδα, ob fructus intra folliculos orbiculatos veſicis ſimiles, coccineos, cetera. Itaque Burmannus *theſauro Zeylanico* nomen, tanquam novum, temere exprobravit Linnaeo.

Phy-

Phyteuma, atis. N. Φύτευμα. Plin. 27, 12. Dioſcor. 4, 130. Caſus obliqui penultimam corripiunt.

Phytolacca. Ex φύτον, herba, et lacca (quod nomen Indicum eſt), quaſi dicas plantam, ex qua color ad laccam accedens extrahitur. De vſu baccarum ad laccas conficiendas egimus in *Commentat. ſocietatis ſcient. Gotting.* I. 1779. pag. 74.

Picris, idis, pen. corr. Plinius paſſim. Dioſcor. 2, 160.

Pilosella (Hieracium) a copioſis pilis, quibus veſtitur, nomen ſortita eſt, veteribus ignotum. Bauh. *pin.* 262.

Pilularia nomen traxit a globulis, quibus radices obſitae ſunt, de quibus conf. Linnaei *iter Scanic.* p. 308. Medicamentum in globulos formatum bene L ſimplici ſcribitur, perperam *pillula.* Media corripitur.

Pimpinella et bipinella a recentioribus, a foliorum binis ordinibus, pennatim ſive plumatim digeſtis, nominatae, veteribus indictae exiſtimantur; quae etiam bipennulae (Ruellius p. 450.) et pampinula (Ruell. p. 591.) vocantur. Bauh. *pin.* p. 159.

Pinguicula, ae. Pen. corrip. Nomen a Conr. Gesnero ei ſpeciei, quae hodie *vulgaris* dicitur, datum ob pinguedinem foliorum, quae humida, mollia ac laevia ſunt.

Piper,

Piper, piperis. N. pen. corrip. *Piperitis*, pen. prod. (Menta); piperitidis, pen. correpta. Plin. 20, 17. et 19, 12. p. 183: *piperis saporem reddit, ob id piperitidis nomine accepto.* *Piperita* (Fagara) ita dicta, quoniam Kaempferus eam nominaverat Piper japonicum.

Piscidia. Globuli ex hac herba confecti proiiciuntur piscibus, qui, eis deglutitis, aërem reddere coguntur, quo facto non possunt emergere, atque tunc sine incommodo capiuntur. Inde nomen.

Pistacia, pen. corr. Pallad. 14: *Quin et amygdaleos subeunt pistacia ramos.*

Pistolochia (Aristolochia), ita iam veteribus genus aristolochiae dictum est, fortassis, inquit H. Stephanus, quod ad partus eius efficacia probata sit.

Pityusa (Euphorbia), veteribus iam genus tithymali. πίτυς, picea. Plin. 24, 6. p. 331. dicitur frutex similis piceae, id est, mea sententia, foliis piceae.

Plantago, pen. produc. Nam Macer: *Agninae similis foliis plantaginis huius.* Tournef. p. 128: "Plantaginem per excellentiam dictam „fuisse existimant, quasi plantam praestantissi„mam; alii nomen illud ducunt a pedum „planta, qua vulgo teritur, vel quam re„praesentat."

Plata-

Platanus, i. Media corrip. Virg. *georg.* 4, 146: *Iamque ministrantem platanum potantibus vmbram.*

Plumbago, pen. produc., plumbaginis corrip. Plin. 25. sect. 97. p. 384: *molybdaena, i. e. plumbago. Haec commanducata si oculus subinde elingatur, plumbum (quod est genus vitii) ex oculo tollitur.* At Lin. *philos. bot.* p. 167. ita dici vult ob maculam colore plumbi, quam digitis radix compressa efficit. Ita enim, iussu Linnaei, olim in meo exemplari istius libri mutavi verba, quae ibi leguntur; nescio vero, quaenam species ita digitos inficiat.

Pneumonanthe (Gentiana) a recentioribus sic dicta ob praeclaras vires, quas herbae in sanandis pulmonum affectionibus ac hepatis tribuunt. Bauh. *hist. plant.* 3, 2. p. 525.

Poa, ae. Graecis generatim herba, gramen.

Podophyllum. Olim genus appellabatur anapodophyllum, quasi, ait Tournef. p. 239, planta, cuius folia ad pedem anatis accedunt. — Quodsi hoc cogitaverit nominis auctor, finxit vocem hybridam, namque anas graece dicitur νῆσσα vel νῆττα. Malim putare compositum esse ex ἀνα et ποῦς et φύλλον. Sed vtcunque se habent ista, Linnaeus incidit sua sponte nomen. Ita enim in *horto Cliffort.* pag. 202: Anapodophyllum est nomen sesquipedale, detruncavi itaque tres litteras, tamen sufficiunt reliquae cum omnino eadem significatione.

Pole-

Polemonium, antiquum nomen, πολεμώνιον, a πόλεμος, bellum. Plin. 25, 6. p. 368: *polemoniam, alii philetaeriam, a certamine regum inventionis appellant;* i. e. certarunt inter se duo reges Polemon et Philetaerus, ille Ponti, iste Cappadociae, vter prior plantam invenerit. Conf. Hardouin. ad l. l.

Polium (Teucrium) a πολιὸς, canus, nam Dioscor. 3, 124. auctor est, corymbos habere caesariei canae similes.

Pollen, inis. N. *Pollis, inis*, M. Proprie est pulvis tenuissimus a poliendo, i. comminuendo, levigando. In genitivo media corripitur. Male dicitur *hic pollen;* debemus dicere: *hoc pollen*, *hic pollis*, *hunc pollinem.*

Polyadelphia, nomen quidem novum, ab auctore systematis sexualis, quod dicitur, botanicae illatum; attamen Φιλαδελφία olim fuit nomen civitatis in Mysia, regione Asiae. Proprie notat amorem fraternum. Pen. corripitur, quo modo corripiuntur academia, philosophia.

Polyandria. Nomen systemati sexuali, quod dicitur, proprium. Sed polyandrion dicebatur in Graecis civitatibus commune hospitum sepulcrum, ita dictum a multitudine sepultorum. πολυάνδριον enim significat populosum. Conf. Elmenh. ad Arnob. 6. p. 175.

Polyanthes. Iam Graecis ac Latinis dicta fuit herba quaedam polyanthemum, i. e. habens multos

multos flores. Quod quidem nomen respuit Linnaeus, neque herbae, quae a radice tuberosa hortulanis *Tuberosa* vocatur, nomen Polyanthes imposuit a πολὺς, multus, numerosus, sed a πόλις, vrbs, quod, ob odorem omnium gratissimum, frequentior in vrbibus apud divites, quam ruri esse soleat. Sic mihi ipse rationem nominis exposuit, quocirca id per i, non per y, scribendum est, et ita recte scribitur in *Philos. bot.* et *Critica botan.*

Polycarpon. Apulejo *de herbis* cap. 18. polycarpos, i. e. multos fructus habens, fructuosus.

Polycnemum. Dioscorid. 3, 108. πολύκνημος, multos saltus s. colles habens. κνῆμος, saltus. Hinc derivant nomen lexicographi, sed multo probabilior est sententia Harduini ad Plin. 26, 14. p. 413, deducentis a κνήμη, tibia, quasi habeat nomen a crebris geniculis, quasi tu dicas multitibiam, multicruriam. Consentit Lin. *phil. bot.* p. 179. Certe pen. producitur. Conf. *Macrocnemum.*

Polygala, ae. πολὺς, multus. γάλα, lac, herba quae potata lactis vbertatem inducit. Plin. 27, 12. Diosc. 4, 142. scribitur quoque polygalon. Vtrumque corripit pen.

Polygonatum (Convallaria). Diosc. 4, 6. πολυγόνατον, a πολὺς, multus, et γόνυ, γόνατος, genu. Pen. corrip. Homeri auctoritate, apud quam frequens est γόνυ κάμπτειν, genu flectere.

Protea. Hoc nomen, inquit Thunberg in *Dissertat.* II. p. 25, prae ceteris omnibus synonymis nobis arrisit, idque eo magis, quod genus hocce Proteo fere sit inconstantius, — — ita vt in calyce, receptaculo, corolla certe nulla nota characteristica quaerenda sit. Primus hoc nomen plantae indidit Royenus, quod Linnaeus comprobavit.

Prunella, aliis Brunella, a voce Germanica Bräune, quae est angina, quia huic morbo medetur. Conf. Martinii *lex. philol.*

Psidium. Antiquum nomen psidium, aliis psidion, sidion et psidia, quod a plurimis veteribus punicae (generi affini) impositum fuit. Haec Linnaeus *hort. Cliffort.* p. 184. penes quem sit fides horum synonymorum. Σίδιον Dioscoridi 1, 153. p. 77. est malacorium, hoc est, asperum mali punici putamen.

Psoralea, nomen recens. ψωραλέος, scabiosus. ψώρα, lepra, etiam Latinis psora.

Psychotria, ex Brownii Psychotropho contractum nomen. ψυχοτρόφος, frigore recreans.

Psyllium (Plantago), ψύλλα, pulex, quod pulices fugare, vel potius quod semen eius pulici simile existimetur. Conf. si forte non molestum est, quae annotavimus in Waarenkunde 2. p. 231.

Ptarmica (Achillaea). Dioscoridi 2, 192. πταρμική, a πταίρω, sternuto. Pen. corr. vt logica,

gica, dominica. Galen. *de simplic. medica. facultat.* lib. 8. p. 120.

PTELEA, ae. πτελέα, secundum lexica eadem arbor, quae ulmus esse putatur. Pen. corr.

PTERIS, idis, penult. corrip. Plin. 27, 9. filicis species.

PTEROCARPUS, novum nomen ex πτέρον, ala, et καρπος, fructus.

PTEROCEPHALUS (Scabiosa), πτέρον, ala, κεφαλὴ, caput.

PTERONIA, etiam hoc nomen haud dubie e πτέρον fictum est.

PTEROTA (Fagara), πτερωτα, i. e. alata, ansata. Habebat Nero duos calyces, quos appellabat pterotos, Plin. 36, 26. Pen. producenda.

PULEGIUM, pen. corr. Q. Serenus v. 18: *Pulegiumve potens una super aure locabis.*

PULICARIA (Inula). Octav. Hor. 1, 10. herba psyllium.

PULMONARIA. Latinis pulmonarius est, qui laborat pulmonis morbo. Herba e sententia veterum pulmonum morbo medetur.

PULSATILLA (Anemone). Ita nominatur, Bauhino auctore, quod seminum tremuli pappi, levissimo flatu, huc atque illuc agitentur. Conf. apud Du Cange voces *pulsare campanam* et *pulsabulum*, quod, monachorum more loquendi, est campana. Ab ista vulgari nomen-

menclatione latina non abhorret ea, qua vtuntur nostrates, quibus flos dicitur Küchenschelle, id est, campanula, qua ad prandium convocatur familia. Mihi quidem verisimile est, auctorem nominis non tam semina caudata pilosaque, quam flores campanulis similes, qui vento continue agitantur, respexisse.

Pumilea (Turnera), id est, pumilis s. pumila s. pumilia, qua voce vsus est Suetonius.

Punica, pen. corrip. Mala punica, quae e Phoenicia allata.

Pyrethrum (Anthemis), olim herba linguam adurens et mordicans. πύρεθρον a πῦρ, ignis. Pen. corrip., quae in metro etiam produci potest ob sequentem mutam cum liquida R. Sic Q. Serenus v. 99: *Purgatur cerebrum mansa radice pyrethri.*

Pyracantha (Mespilus), πῦρ, ignis, ἄκανθα, spina, q. d. ignea spina, valde urens ac pungens.

Pyrola nomen ante aliquot saecula factum e folio, quod piri folium refert. Pen. corrip.

Pyrus, i. F. arbor. pyrum. N. fructus. Vtrumque rectius per I, pirus, pirum. Habetur enim pro vocabulo mere Latino; nec aliter in codicibus emendate editis occurrit.

Quamo-

QUAMOCLIT (Ipomoea), nomen Americanum corruptum.

QUISQUALIS, nomen Indicum a Rumphio divulgatum.

RADICANS (Rhus. Solanum). Penultimam producunt verba radico, eradico.

RADIOLA (Linum). Originem vocis dispicere non possum. Columellae dicitur *radiolus* parva oliva, quae vero huc non pertinet.

RAPHANUS. Dioscor. ῥαφανὶς. pen. corr. Q. Serenus v. 298: *Semine vel raphani permisto dulcia mella.*

RANUNCULUS Plin. 25, 13. quod ranarum more humidis limitibus et opacis marginibus laetetur, aut quod ranae inter eius frutices frequenter degant. Bauh. *pin.* p. 178. *Raphanistrum* formatum est a recentioribus ex raphanus, quem ad modum veteres ex rapa fecerunt rapistrum, quod legitur apud Columellam 9, 4.

RAPUNCULUS (Campanula) deminutivum sine auctoritate veterum, quasi parvum rapum; namque dicitur bene et rapa et rapum.

RESEDA. Plin. 27, 12. p. 438: *discutit collectiones inflammationesque omnes; qui curant ea, addunt haec verba: reseda morbos reseda, scisne, scisne quis hic pullos egerit? radices nec caput nec pedes habeant. Haec ter dicunt, totiesque despuunt.*

despuunt. Hactenus Plin. Ergo a resedando nomen traxisse videtur herba. Verbum vero resedare rarissime occurrit.

Resina. Non supervacaneum est monere, mediam huius vocis esse producendam, vti sagina, rapina. Q Serenus 746: *Simplice resina miscebimus hordea tusa.* Idem 717: *Resinam misces et saxis ordea fracta.*

Restio, onis. M. Si latinum nomen est, idem est quod restiarius; etsi aliter Fronto, restiarius, inquit, qui facit, restio qui vendit restes.

Rhabarbarum. Dioscoridi 3, 2. dicitur ῥᾶ et ῥῆον, vnde Rheum. Vnum genus dicebatur Rha barbarum, sc. crescens in solo barbarico; alterum Rha ponticum, quod circa Pontum colligitur; tertium Indicum. Conf. Isidor. Pen. corrip.

Rhacoma, pen. produc., sed casus obliqui corripiunt pen. rhacomatis; Plin. 27, 12. graece ῥάκωμα.

Rhagadiolus (Lapsana). Primus obtulit nomen Caesalpinus, qui e patrio sermone sine dubitatione multa nomina botanicae obtrusit, quorum originem hodie vix coniectura adsequi licet. Haec quidem lapsanae species in Hetruria, vbi edulis est, tunc temporis dicebatur *ragaggiolo*, vnde factum est *ragadiolus*, quod nomen rectius scribitur sine adspiratione.

Rheum, ῥῆον, vid. Rhabarbarum.

Rhexia,

Rhexia, ῥῆξις, ruptura, fractura. *Phil. bot.* p. 185.

Rhinanthus, ῥὶν, ῥινὸς, nasus, ἄνθος, flos. Nomen recens.

Rhizophora, pen. corrip. ῥίζα, radix. Φέρω, fero. Ratio nominis ex his, quae Oviedo de Mangle retulit, satis intelligitur, quae adscribamus. "Crescit arbor vliginosis locis, littore „maris, salsuginosisque fluminum et torren„tium in mare delabentium ripis. Plurimae „arbores simul crescunt, multive rami deor„sum vergere, et in radices converti videntur; „nam praeter multos, quos erectos, foliisque „onustos atque ab invicem seiunctos, reliqua„rum arborum instar, habet, frequentibus „etiam aliis crassioribus et tenuioribus ἀφύλ„λοις sese ad aquam demittentibus, aut sub „terra aut arena radices figentibus, praedita „est; qui vbi apprehenderint, alios ramos sur„sum vergentes proferunt. Etenim non minus „firmiter haerent, quam primarius arboris „truncus, sic vt ex multis caudicibus simul „connexis videatur arbor." Conf. Bauh. *hist. plant.* 1, 2. p. 415. Adanson Reise nach Senegal pag. 49 et passim.

Rhodiola, ae. Deminutivum ex Ῥοδία ῥίζα, radix rodia s. rosea, quod contrita rosarum odorem referat.

Rhoeas, adis, pen. corr. et Rhoea, ae, papaveris genus iam veteribus.

Rhododendron. Plinio 24, 1. rhododendros, quasi arbor flore roseo, vel rosa arborescens.

Rhodora, ae. media produc. Plin. 24, 19: herba, quam Galli rhodoram vocant.

Rhus, rhois, rhoëm. F. et M. Plin. 24, 11. sect. 54. Conf. *lex.* Martinii.

Ribes, is, de huius vocis origine dubitanter disputo; neque quidquam adferre queo, praeter coniecturam eorum, qui putent, ita Mauritanis dici grossulam s. transmarinam, quae est Linnaei *Ribes rubrum.* Conf. Ruellius p. 213. Certe frutex ante pauca saecula innotuit Europaeis, hodie pervulgatus, quod vel inde intelligitur, quoniam *transmarina* i. e. exotica dicta est grossularia.

Ricinus, i. Nomen, quod grana ferat ricino animalculo similia. Pen. corripit, vt ricinus animal. Q. Seren. v. 699: *Sanguine seu ricini, quem bos gestaverit ante.*

Ritro (Echinops). Haec species in Lobelii *icon.* 2. p. 8. inscribitur: Ritro seu Rutro Theophrasti. Atqui in Theophr. *hist.* 6. cap. 3. p. 588. Cardui species vocatur ῥύτρος, de qua disputat Bodaeus ib. p. 611.

Roccella (Lichen). Nomen Lusitanicum. Conf. nostra *histor. invent.* 1. p. 334.

Rosmarinus. m. et *rosmarinum.* n. gen. Penultima producitur. In casu secundo apud Plinium: *rorismarini.* Sed Columella 12, 36: *rosmarini sesquilibra;* sic etiam Scribon. 268: *rosma-*

rosmarini folia. Seren. *Ex pipere et valida florem de rore marino Ebibe.* Horat. 3. od. 23, 13: *marino rore.*

Rubia, de qua conf. *Histor. invent.* 4. p. 41.

Rumex, icis. M. pen. corrip.

Ruscus, i. M. de qua herba conf. Crenii *animadverf. philol.* 10. p. 19.

Ruta, ae, herba dicta, quod propter multiplices, quos de se praebet vsus, maxime eruitur. Fabro Gesneri auctore.

Sabdariffa (Hibiscus), origo nominis me fugit, quam neque Clusius *hist.* 2. cognitam habuit.

Sabina (Juniperus) a Sabinis populis dicta creditur, apud quos frequentissima fuit. Pen. produc. Propert. *Et crepat ad veteres herba sabina focos.*

Saccharum per duplex cc bene; sacharum per vnum c, perperam. Graece σάκχαρον. Media corripitur. Saccharum *candum*, nostratibus Kandelzucker, neque a candore, neque a canna dictum est; sed κάντιον Graeci recentiores vocarunt, quod angulosum sit, et cum frangitur, in partes semper dissiliat angulatas. Conf. Salmas. ad Solinum p. 718. et Du Cange *glossar. graec.* p. 577. Sacchari antiquissimam historiam dedimus in *Commentat. phys. societ. scient. Gottingensis*, V. p. 56.

SAGA-

Sagapenum, pen. produc. quia Dioscoridi 3, 95. σαγάπηνον.

Sagina est cibus, quo animal pingue efficitur, sed qui ita herbam vocaverit, inter veteres invenio neminem. Pen. produc. Juven. *sat.* 4, 67: *Iste dies, propera stomachum laxare saginis.*

Sagittaria. Plinio 21, 17. herba dicitur sagitta, inde recentioribus sagittaria.

Salacia, ae. Num dea maris, Amphitrite?

Salicaria (Lythrum) dicta a salicis foliorum similitudine, sine veterum auctoritate, sed exemplo nostratium, qui ob eandem caussam vocant herbam Weiderich. Conf. Conr. Gesner *de hortis German.* p. 278.

Salicornia, a sale alcalino dicta, qui e cineribus eluitur. Nomen novum.

Salix, icis. F. pen. corr. quod repente exiliat, hoc est, pullulet.

Salsola a Caesalpino dicta eadem ratione, qua salicornia dicta est.

Salvia, ae, herba salutaris; a salute enim, hoc est, sanitate, quam conferre creditur, dicta est. Pen. corripitur ob vocalem ante vocalem, cum sit latinae originis.

Sambucus, i. pen. produc. Poetis etiam sabucus. Sic saepe numero Q. Serenus.

Samolus, i, Plin. 24, 11. Pen. corr.

Sampsuchus (Thymus), pen. produc. Columella 10, *Nataque iam veniant hilari sampsucha Canopo.* Σάμπψυχος Nicandro in *Theriacis.*

Samyda. Ad obscura nomina Graeca refertur in *philos. botan.* p. 175, sed mihi quidem nomen nondum obvium fuit in Graecia, in qua autem non habito, sed subinde diversari soleo, et id quidem libentissime.

Sanamunda (Daphne et Passerina). Ita herbam vocari a Granatensibus Mauritanis, auctor est Clusius *hist.* 1. p. 89. Sed vereor, ne erraverit vir praecellens. Mihi videtur eius originis esse, quam habet *Osmunda;* scilicet ex vetustissimo nomine Germanico factum illud censeo. Nostrates iam ante aliquot saecula Geum vrbanum vulgo appellarunt Sanamund, vel Sanamundkraut. Atque etiam Nicotiana vocabatur olim *Sana sancta Indorum.*

Sanguinaria. Nomen antiquum, quo vsi sunt Columel. et Plin. Sunt qui deducant a colore fructus sanguineo.

Sanguisorba, nomen a recentioribus factum ad exemplum antiqui vocabuli sanguisugae. Herba sanguisorba sanguinem supprimit et quasi absorbet, sententia veterum.

Sanicula. Officinarum nomen a sanandis vulneribus. Pen. corrip. ob speciem deminutivi, vt apicula.

Santalum antiquis ignotum. Avicennae *dsandal.* Pen. corr. vti σάνδαλον, sandalium. Conf.

quae

quae exposuimus in Waarenkunde 2. p. 112. et Martinii *lex. phil.*

Santolina, nomen ex iis, quae Anguillara obtulit, quorum explicatio magna ex parte difficilis est. Sunt, qui putent, rectius herbam dici sanctolinam. Martinius dubitat, num ab odore santalo, tanquam santalina, an a Santonibus dicta sit. Ex mea opinione idem nomen est, quod Santonicum absinthium Plin. et Santonica herba Columellae. Haec a Galliae civitate appellantur, Plinio auctore. Certe vtrumque et santolina, et santonicum penultimam corripit. Juvenal 8: *Tempora Santonico velas adoperta cucullo.*

Santonicum (Artemisia), herba, qua Santonum (med. correpta) regio, Gallia Alpibus finitima, abundabat. Eadem quae Seriphium. Plin. 27, 7. et Colum. 6, 25.

Sapindus, quasi Sapo Indus, propter fructus corticem, qui saponis vsum praebet. Tournef. p. 659. Inde cognomen *Saponaria.*

Saponaria, quod saponis vicem praebeat ad pannos purgandos, de quo vsu conf. *histor. invent.* 4. p. 22.

Sarcocolla (Penaea), σαρκοκόλλα Dioscor. 3, 90. σάρξ, caro, κόλλα, glutinum, q. d. herba saucias exulceratasve carnis partes adglutinans.

Sarcomphalus (Rhamnus), pen. corr. Sed quid hoc? ex σάρξ, caro, et ὄμφαλος, umbilicus, a Brownio compositum?

Sarothra, a σάρωθρον, scopae, dixit herbam Linnaeus, quia folia subulata similitudinem quandam cum scopis habere videbantur. Conf. *amoen. acad.* 3. p. 11. Pen. producenda.

Sassafras (Laurus), nomen ex India occidentali cum ligno venit. Solemus penultimam corripere ob mutam cum liquida.

Sassaparilla s. sarsaparilla (Laurus), i. e. parva vitis, s. viticula aculeata. Conf. quae a nobis annotata sunt ad v. *Granadilla*.

Satureia, quatuor syllabis, dicta vel a Satyris, quod salaces faciat, vt sunt Satyri, vel a saturitate. Colum. 10, 233: *Et satureia thymi referens, thymbraeque saporem.*

Satyrium, σατύριον Diosc. 3, 143. cuius miram vim in Venere concitanda confirmat Plin. 26, 10.

Saururus, a σαῦρος l. σαῦρα, lacerta, nomen impositum dicitur in *philos. bot.* p. 179.

Saxifraga, ae. ab effectu dicta, cum eius stillatitia, vt et decoctum, lapides renales et frangere et pellere dicatur. Bauh. *pin.* p. 309. Pen. corr. Q. Serenus 602: *Saxifragam, seu fontigenam succurrere credunt.* Conf. quae ad h. l. annotarunt viri docti in edit. Burmanni 2. p. 307.

Sca-

Scabiosa, nomen officinarum ab ſcabro herbae habitu, vt ait Ruellius p. 459 et 585. Pen. produc.

Scabrita. Puto novum genus dictum eſſe a ſcabra vel ſcabritia ſ. ſcabrities.

Scammonia (Convolvulus), Theophr. 9, 10. σκαμμωνία. pen. corrip.

Scandix, icis. F. pen. corr. Veteribus olus agreſte.

Scariola (Lactuca), vox Arabum interpretibus vſurpata, pro endivia vulgari. Pen. corr. ob ſpeciem deminutivi; ſic areola, filiola. Borrich.

Scheuchzeria, dicta a nobili fratrum pari, quorum alter gramina, alter herbas alpinas ſedulo inveſtigavit, quibus planta haec optime convenit, cum ſit et alpina et graminea. Haec ex Linnaeo audivi.

Schinus, i. F. σχῖνος Dioſcor. 1, 77. Latinis Lentiscus.

Schoenanthus (Andropogon), nomen recens factum ex σχοῖνος, iuncus.

Schoenoprasum (Allium), huic, inquit Bauh. *pin.* p. 72, pro foliis iunci inanes ſunt, hinc nomine ex iunco et porro compoſito ſchoenopraſum vocant. Pen. corripitur.

Schoenus, σχοῖνος, quod et iuncum et funem denotat apud Graecos, quem ad modum et iuncus a iungendo deſcendit.

Scilla et squilla, per i bene scribitur; in Graeco est enim σκίλλη. Scilla est scopulus iste in Italiae et Siciliae confinio.

Sclarea (Salvia), ab Italis inditum nomen, Ruellio auctore.

Scleranthus. Dixi, inquit Lin. *h. Cliffort.* p. 167, plantam scleranthum, seu florem cinereum vel incanum a colore florum singulari, et paucis plantis communi. — At fefellit memoria virum optimum. Nam σκληρός, α, ον, neque cinereus, neque incanus est, sed exuccus, succo carens, aridus, amisso humore naturali, ideoque durus ac fragilis. Atqui haec epitheta in flores huius generis omnino conveniunt.

Scolopendrium (Asplenium). Theophr. 9, 19. σκολοπένδριον, idem quod ἀσπλήνον.

Scolymus, pen. corr. De herba, quae veteribus ita dicta est, disputavimus in *Historia inventionum* 2, p. 206.

Scoparia ab vsu oeconomico ad scopas dicta est a Linnaeo. *Philos. bot.* p. 168. Latinis scoparius est, qui pavimenta sordentia scopis munda reddit.

Scordium (Teucrium). σκόρδιον. Penultimam producendam esse probat Borrichius auctoritate Andromachi apud Galenum. Herba ita dicta est ἀπὸ τοῦ σκορόδου, hoc est, ab allio, cuius odorem et acrimoniam etiam haec teucrii species refert.

Scordotis, is, scordotin (Nepeta), pen. produc. Plin. 25, 6. p. 368. est herba gustus amari, ad similitudinem scordii accedens. Nepetae species Linnaeana allii odorem, vt scordium, refert, et in tota fere Creta seplasiarii pro scordio promiscue hac herba vtuntur; ideoque Honor. Bellus non dubitat, quin sit scordotis Plinii. Conf. Clusii histor. 2. p. 312.

Scorodonia (Teucrium) ex σκόροδον, allium, deductum adiectivum, sc. herba. Pen. corr. Macer. 1, 5, 1: *Scorodon Argive sunt allia dicta Latine.*

Scorodoprasum (Allium), σκοροδόπρασον Dioscor. 2, 142. herba foliis porraceis, odore allii. Pen. corrip.

Scorpiurus. Plin. 22, 21. οὐρά, cauda, quod fructus quodam modo scorpii caudam refert. Sed fructus speciei, quae *vermiculata* dicitur, larvam pilosam papilionis omnino refert.

Scorzonera. Nomen Hispanicum, de quo egimus in *Histor. inventionum* 5. p. 140. Pen. produc. exemplo Latinorum in —*era*. Ita panthera, Abdera.

Scrophularia, dicta a radice nodosa et scrofulis sanandis accommodata, Borrichio auctore. At male scribitur per ph, cum sit a scrofula, quem morbum, quod sues plerumque patiuntur, sic dicunt. Ab eodem animali etiam Graeci scrofulas χοιράδες appellarunt. Scribitur

tur vero scrofa, i. e. porca, non scropha. Scrofulariae herbae mentio apud veteres nulla.

Scurrula (Loranthus), deminutivum est nominis scurrae, nescio qua ratione huic herbae impositum. Pen. corrip.

Scutellaria, Linnaeo auctore *philos. bot.* p. 168. a figura calycis ita dicta, Bauhino consentiente, *prodrom.* p. 110.

Sebestena (Cordia). Arabicum nomen esse aiunt Ruellius p. 199. et Bauh. p. 446. Sed Ruellius p. 238. et 262. mavult deducere a σεβαςος, ἡ, ὸν, venerandus, quo homine Graeci imperatores salutare solebant, quos eadem ratione Latini *augustos* compellabant. Herba olim sebaste et sebeste dicebatur, σεβαςη, vnde, adiecta terminatione latina, *sebestena*. Quod si verum est, non male penult. producere solemus.

Securidaca, pen. corrip. Plin. 18, 17. Ita nominata, quod fructus bipennis effigiem emuletur.

Sedum, nomen auctoritate veterum probatum.

Selago, pen. prod. selaginis, pen. corr. Plin. 24, 11.

Selinum, pen. prod. σέλινον.

Sempervivum a sempiterno virore, sed nomen adiectivum aegre accepit Lin. conf. *phil. bot.* p. 161.

Senecio, onis, pen. produc. dicta, inquit Plin. 2. p. 386, quia vere canescit, quem ad modum a Graecis ἠριγέρων. Cum Plin. statim addat: *caput eius numerosa dividitur lanugine*, videntur veteres nomen deduxisse a corona seminum papposa. Nam quaecunque demum sit senecio veterum, pappum eam habuisse satis cognoscimus.

Senna (Cassia), nomen Arabicum, quod apud Serapionem *Sene* scribitur, cuius ex Graecis solus Actuarius meminit.

Septas, adis. pen. corrip. A septem ita dicta est herba, quae numero septenario, alioquin rara in plantis, abundat. Habet enim septem stamina, totidem pistilla, germina, petala, pedunculos, (raro octo), et calyx etiam septem partitus est. Nomen septas pro ἕπτας Latinis in vsu fuisse, auctor est Macrob. in *somn. Scip.* 1, 6.

Seriola, ae. Latinis quidem deminutivum est nominis *seria*, hoc est, vas oblongum, situlae simile, vino oleoque condendo. Conf. Gesneri index in auct. R. R. et Pallad. *Mart.* 10, 9.

Seriphium et Seriphum, media producta, σερίφιον. Plin. 27, 7.

Serotina (Festuca), pen. corripitur. Nam quae ab adverbiis descendunt, corripiunt penultimam, vt crastinus a cras, pristinus a prius, diutinus a diu, atque sic etiam serotinus a sero.

Serpyllum (Thymus) herba ita Latinis dicta, quod, quaecunque eius pars terram attingat, in ea radices demittat. Virg. *ecl.* 2, 10.

Serratula, a foliis minutim serratis nomen accepit. Plin. 25, 8.

Sesamum, pen. corr. σήσαμον. Dicitur Latinis quoque Sesama. Plin. 15, 7. et 18, 10.

Sesban (Aeschynomene), nomen ex Aegypto. Conf. P. Alpin. *de plantis Aegypti.* p. m. 42.

Seseli, N. et Seselis, is. F. media correpta. Dioscor. 3, 55, 56. Cicero *de nat. Deor.* 2, 49.

Sicyos. media corrip. σίκυς. Latinis Sicys, yos. M. est cucumis, vnde herbam hanc cucurbitaceam Tournef. vocavit Sicyoidem, quod nomen Linnaeus contraxit, seu decurtavit. Conf. Foes. *oeconom. Hippocr.* p. 565.

Sida, ae, nomen, quod Linnaeus a Theophrasto accepit.

Sideritis, pen. produc. sideritidis, pen. corrip. σιδηρῖτις. Plin. 25, 17. herba, vti Siderion Plin. 25, 4. inde dicta, quod omnia vulnera ferro illata sanat. σίδηρος, ferrum.

Sideroxylon, nomen recens e σίδηρος, ferrum, et ξύλον, lignum, quod primum occurrit in *Par. Bat. prodr.* p. 375. 376. Anglis: *the iron-wood*, Belgis *yzerboom.*

Silene. Etsi Lin. perhibet, sese nomen hocce accepisse a Theophrasto, atque Aldrovandus

ac Lobelius muscipulam Linnaei) nominarunt Silenem Theophrasti, tamen mihi nondum contigit invenire nomen in scriptis Theophrasti. Conf. Bauh. *pin.* p. 205. et Penne *adversar.* Si nomen deducitur a σιληνός, debet media produci.

Siler. N. (Laserpitium), sileris, med. correpta. Latinis est virgulti genus.

Siliqua (Ceratonia), media corrip. Q. Serenus 315: *Decoctis potantur aquis, siliquaeque madentes.* Graecis κεράτιον. Etiam *Siliquastri* nomen occurrit apud Plinium.

Silphium, i, pretiosissimus succus Cyrenaicus, veteribus maxime celebratus, qui Assa foetida esse videtur. Foes. *oeconom. Hippocr.* p. 566.

Sinapis, is, F. et *Sinapi*, genere neutro et indeclinabile, producitur. Columella 10, 122: *Seque lacessenti fletum factura sinapis.* Vindiciarum 37. perperam penult. corripuisse, monet Borrichius. Grammatici praecipiunt in accusat. dicere *sinapim.*

Siphonanthus, nomen novum, ex σίφων, sipho, tubus, ergo flos tubulosus.

Sipyleum (Origanum). Herba sic dicta a monte Phrygiae Sipylo (media correpta), unde Latinis adiectivum Sipyleius vel Sipylaeus. Igitur Sipylaeum per ae scribendum est. Stat. *sylvar.* 5, 1, 33.

Sisarum (Sium), media corr. idem olim fuit quod siser, siseris, N. etiam media correpta,

de

de quo conf., si forte non molestum est, quae disputavimus in Vorrath kleiner Anmerkungen über gelehrte Gegenstände, 1795. 8. pag. 21.

Sison, onis; med. corr. cuius de semine quaedam referuntur a Plinio, Dioscor. et Apuleio.

Sisymbrium, cuius frequens mentio apud veteres, sed quaenam sit herba, nondum argumentis botanicis probatum est.

Sisyrinchium. Plin. 19, 5 et 6. bulbi est genus.

Sium, σίον. Plin. 22, 22.

Smilax, iacis. pen. corr. Ovid. *Metam.* 4, 283:
Et Crocon in parvos versum cum smilace flores.

Smyrnium, σμύρνιον, olim eadem herba, quae olusatrum.

Sodomeum (Solanum). Est adiectivum gentile e Sodoma, quod rectius scribitur, nisi quid me fallit, Sodomaeum. Sic enim e Corcyra fit Corcyraeus.

Soja (Dolichos), nomen Indicum. Conf. Waarenkunde 1, pag. 104.

Solanum, Plin. 27, 13. Penult. producitur, sive a solamine derivetur, quod herba sit soporifera, sive a sole, vnde et subsolanus.

Soldanella; habet folia rotunda, quae formam referunt nummorum, vnde a Soldo (solidus), moneta Italica, iam dudum nomen accepit.

Solidago, olim etiam quibusdam Soldago. Pen. produc. nomen ex medio aevo a soli-

 dando

dando vulnera, inquit Linnaeus. Quod eo comprobatur, quod antiquiores solidaginem fecerint symphyti speciem.

SONCHUS, i. σόγχος. Plin. 22, 22. et 26, 15.

SOPHERA (Cassia) et Sofera. Nomen Arabicae originis. Primam herbae descriptionem dedit H. Bellus in *epist.* 4. ad Clus. in Clusii *hist. plant.* 2. p. 307.

SOPHIA (Sisymbrium). Nimirum sophia chirurgorum, quippe qui olim hac herba frequenter vsi sunt. Pen. bene corripitur, vt in philosophia, sed vsus loquendi dissentit.

SOPHORA et sophera est verbum antiquum plantae, "huic (quae nunc hoc nomen habet) „proximae impositum, quo vtor ad designan„dum hocce genus, quod sophorum, sive sa„pientiam ac admonitionem fert, staminum „filamenta in papilionaceis, si seperata inter „se sint, vix classe naturali coniungendas esse „plantas, si vnquam limites classis reperiendi „sint." Haec Lin. *h. Cliff.* p. 156, non satis perspicue. Sed facile intelligitur esse idem nomen, quod habet Cassiae species. De quantitate penultimae in nomine barbaro nihil statuo; vulgo vero corripitur, vt amphora, helleborus, corrobora.

SORBUS, i. F. cuius arboris frequens mentio est apud veteres.

SORGUM (Holcus), nomen barbarum. Conf. *historia invention.* 2. p. 546.

Sparganium, σπάργανον et σπαργάνιον, fascia, fasciola; quod foliis eius latis et vitilium modo lentis, pro fasciis nutrices vtantur. Conf. Diosc. 4, 21.

Spartium f. Spartum, de qua herba veterum, videsis *histor. invention.* 3. p. 124.

Spathelia. Brownio arbor vocabatur Spathe, es, quod nomen apud Plin. 12, 28. denotat arborem quandam. Inde finxit Lin. Spathaliam. Latinis spathalium, i. N. deminutivum est, palmae ramulus cum dactylis dependentibus, de quo Martial. 13, 27.

Spelta (Triticum) e vetusto nomine Germanico Spelt, f. Spelz, de quo conf. Frisch. teutsches Wörterb. Primus tamen inter Latinos hoc nomine vsus est iam Priscianus *de ponderibus* v. 12. inter poetas minores a Wernsdorfio editos V, 1, p. 496. Auctor vixisse creditur saec. sexto.

Spergula. Etiam hoc nomen opinor esse Germanicae originis.

Spermacoce. Nominis auctor Dillenius in *horto Elthamensi* p. 369, "a feminis aculeati forma „plantam Spermacocen voco, — — cui flores „monopetali tubulosi, in quatuor aequales la„cinias divisi, feminibus insidentes gemellis, „mucronatis et aculeatis pro characteristica „nota sufficiunt." — Ergo nomen derivatum est ab ἀκωκή, mucro, acumen.

Sphaeranthus, nomen novum e σφαῖρα, globus.

Sphagnum Plinio passim pro canis arborum villis.

Sphondylium (Heracleum) legitur apud Scribon. 2, 5.

Spicant (Osmunda). Nomen in Germania corruptum e *spica nardi* seu *spica Indica*. Videntur maiores osmundae hocce nomen indidisse, quod eius radices ad similitudinem spicae Indicae accedunt. Quae est sententia Gesneri in *hort. German.* p. 265. B.

Spinacia, nomen veteribus ignotum, quod saec. 14. innotuit, deductum a semine spinoso atque aculeato. Videsis *hist. invent.* 5. p. 116.

Spiraea Theophrasto 1, 23. σπειραία. Nomen accepisse contendunt ἀπὸ τῆς σπείρας, quod frutex sit lentus et viridis, ita ut in spiram torqueri possit. Plinio 21, 9. spiraeon.

Splachnum. Nom. e Graeco σπλάγχνον, quod est viscus. σπλάγχνα, viscera. *Philos. bot.* p. 181.

Spondias. Arboris nomen, quod ita scribitur in antiquis edit. Athenaei lib. I. Stephano teste. Sed in edit. Commelina 1597. fol. p. 50. legitur σποδιὰς, et sic etiam in Theophr. *hist. plant.* 3, 7. p. 138. σποδιὰς ἣ αὐτή ἐστιν ὥσπερ ἀγρία κοκκυμηλέα, i. e. *spodias quae velut silvestris prunus habetur.* Ceterum hoc nomen satis bene convenit in speciem, quam *luteam* vocamus, quam arborem antiquiores vocarunt prunum Americanam.

Squa-

SQUAMARIA (Lathraea) a radice squamata dicta, sine auctoritate veterum.

STACHYS, yos. Plin. 24, 15. pen. corr.

STAPHISAGRIA (Delphinium) ex σταφὶς ἀγρία, staphys silvestris. Staphidis pen. corr. Sic quoque astaphis, astaphidis, vtrumque penult. corripit. Hoc quidem est uva passa Plin. 23, 1.

STAPHYLEA. Sic Dalechampii, aliorumque staphylodendron contraxit Linnaeus; deducens nomen ex σταφυλή, quam plantam Apulej. *de herbis* vocat agrestem staphyleam. Ergo pen. producatur, et scribatur per e simplex, non per ae, quod factum est in *Philos. bot.*

STATICE, es. Pen. corr. Plin. 26, 8.

STELIS, is. F. (Loranthus). Stelis Plin. 16. et Theophr. *de causis* 3, 16. στελὶς est genus visci, sed nescio, an inde haec loranthi species dicta sit.

STELLARIA, a floris forma, sed sine auctoritate veterum.

STELLERA. Hoc nomen Gmelinus huic generi indidit, cui refragari noluit Linnaeus; alioquin hoc genus retulisset ad Thesium, a quo tantum numero staminum differre videtur. Qui omnia, quae ad Stelleri, viri de historia naturali optime meriti, fata pertinent, inquirere vult, ne praetermittat ea, quae a Pallas mecum communicata retuli in Physikal. ökonomisch. Bibliothek VI. p. 191. et VIII. p. 453. Autographum Stelleri bibliothecae acade-

academicae Gottingensis intuli, posteritati conservandum.

Stemodia, nomen a Linnaeo contractum ex Stemodiacra, quod Browne dederat. Sed is nomina negligentius elegit et constituit, quam vt omnia queant explicari. Num a στημα? de cuius vocis variis notionibus conf. *thesaur.* Stephani.

Sterculia. Herba pessimi odoris, quocirca nomen a stercore traxit, Linnaeo auctore.

Stilbe. Num Graecorum στίλβη, nitor, splendor?

Stipa, stypa, stupa et stuppa, i. e. crassius lini purgamentum, cortici proximum. Sed Ruellius p. 585. auctor est, Dioscoridem commemorasse, stoeben Graecorum, a Latinis stypam dici. Nescio, vbi id dixerit; equidem locum nondum inveni.

Stoebe, es. στοιβή. Plin. 21, 15. et 22, 11.

Stoechas, adis. F. (Lavandula). στοιχὰς, planta in Stoichadibus insulis nascens. Ideo pen. corrip. Nam Lucanus 3, 516: *Stoechados arva tenens, nec non et Graia iuventus.*

Stramonium (Datura), sunt qui putarint, ex strychno factum esse strychmonium, atque hoc deinde corruptum esse stramonium. Fuchs. auctor est, nomen Italis esse in vsu.

Stratiotes, ae, vel stratiotis, idis, pen. nominativi producitur, cum graece sit στρατιώτης. Plin. 24, 18. dicitur folium militare, et στρατιώτης est miles, quo nomine nostrates in ser-

sermone vulgari etiam nunc vtuntur, quando iuvenem male moratum ac rusticum velint notare, Stratiot.

STROBUS, i. (Pinus). Plin. 12, 17. arbor odorifera apud Germanos.

STRUTHIUM (Gypsophila), vid. *histor. invent.* 4. p. 19. vbi periculum fecimus, struthium veterum declarandi.

STRUTHIOPTERIS (Osmunda) ex struthium et pteris, filix.

STRYCHNOS et strychnum, στρύχνος. Plin. 28, 11. et 27, 8 et 13.

STYLUS, i. M. rectius *stilus* per I. Vocabulum enim pure Latinum est, saltim latinitate donatum. Στύλος apud Graecos est columna, sed ita dici coepit de rebus parvis columnae similitudinem qualemcunque habentibus.

STYRAX, acis. F. et M. pen. corrip. Virg. in *Ciri* 168: *Non styrace Idaeo fragrantes tincta capillos.*

SUBER, eris. (Quercus), pen. corrip. Q. Serenus 378: *Vritur interdum raptus de subere cortex.* De arbore conf. *Histor. inventionum* 2. p. 477.

SUBULARIA, a figura foliorum dicta est in *philos. bot.* p. 168. Subula, inquit Gesnerus, instrumentum suendi ferreum, quo vtuntur opifices ad perforandas pelles ac coria, cum consuere volunt. Inde etiam folia *subulata* botanicis vocantur.

Suc-

p. 175. At Jovis nepos, aruſpicinae inventor, vocabatur Tages, is, vel Tages, etis, penult. producta. Mihi quidem non veriſimilis iſta ſententia. Fortaſſis nomen cum flore venit ex Africa vel ex Luſitania. Primus hoc vſus eſt, niſi me fallo, Fuchſius, qui *hiſtor. plant.* p. 45. Tagetis, ait, nomine Apuleius vſus eſt, et Tanacetum appellat. Mihi quidem neutrum nomen in Apuleii libello occurrit.

Tamarindus. Salmaſio teſte ad Solin. p. 930. B. Arabibus *Tamar* eſt palma. Inde Tamarindi dactyli indici, quos tamen arbor fert, nulla cognatione aut ſimilitudine palmam attingens. Iſti tamarindi veteribus ignoti. Myrepſo dicuntur *ταμαρίντι*, aliis *ταμαρίντι* et *ταμαρόντι*. Conf. Du Cange *gloſſar. graecit.*

Tamarix, pen. corr. tamaricis, pen. produc. F. Lucanus 9, 917: *Et tamarix non laeta comas, Eoaque coſtos.*

Tamus, aliis tamnus, aliis tamarum, apud Plin. 21, 15. p. 247.

Tanacetum pen. produc. ſed nomen incertae originis. Sunt qui deducant ab eo nomine, quo etiam parthenium quosdam vocaſſe, refert Plin. 21, 30. p. 261, verum hoc nomen vario modo legitur. In antiquiſſimis editionibus *tamnum*, apud Hardouin. *amnacum*. Sed cum olim tanacetum a quibusdam etiam *Athanaſia* dicta eſt, parum abeſt, quin credam, ex hac voce, abiecta ſyllaba prima, in officinis tandem factum eſſe tanacetum.

Tara-

TARAXACUM (Leontodon) ex Arabico nomine formatum. Antiquioribus scribitur etiam Altaraxacon; ex. gr. in Fuchsii *histor. stirp.* Lugduni 1551. 8. p. 644.

TARCHONANTHUS. Tarchon s. tarcon creditur nomen esse Arabicum, quod variis herbis datum est, ex. gr. Artemisiae draconc. Primus inter Graecos eo vsus est Simeon Sethi *de alimentis* p. m. 124. ταρχον. Ex hoc nomine atque ex Graeco ἄνθος, facta est vox hybrida tarchonanthus.

TATULA (Datura), scribitur et tatula, tatoula, datula, crediturque esse vel ex Perside, vel ex Turcia. Conf. Guiland. *de papyro*.

TAXUS, i. venenata arbor adeo credebatur, vt venena inde toxica appellata sint, de quibus conf. annotat. ad Aristot. *mirabil. auscult.* p. 179. et ad Antigon. Carystii *hist. mirab.* p. 237.

TAZETTA (Narcissus), deminutivum nominis Italici tazza, tazzetta, cupula, ob formam floris. Ex eadem voce Italica nostratibus est Tasse, Theetasse.

TELEPHIUM, dictum volunt, quod vlceribus malignis ac deploratis, quibus Telephus, Myciae rex, ab Achille vulneratus consenuit, auxiliatur. Plin. 27, 13.

TEREBINTHOS (Pistacia), olim τέρμινθος, nam τερέβινθος recentius nomen est. Conf. annotat. ad Aristotelis *mirabil. auscult.* p. 184.

Tetracera, dicta ob quatuor capsulas fructus cornuum instar reflexas. *Hort. Cliffort* p. 214. τέτρα in compositione idem quod τέτταρα, quatuor, κέρας, cornu. Penult. corrip. vt monoceros.

Tetragonia, ex τέτρα, quatuor, γωνία, angulus; frutex fructu tetragono. Boerhavii aliorumque nomen tetragonocarpus reiecit Lin. tanquam sesquipedale. *Hort. Cliffort.* p. 188.

Tetragonotheca, θήκη, theca, loculus, capsula. Pen. produc. Hodie species Polymniae. Pen. producitur; sic apotheca.

Tetrahit (Galeopsis), Ruellio p. 594. et Stephano in *praedio rustico*, qui plurima a Ruellio, viro doctissimo, mutuatus est, p. 364. et 447. tetrahil vocatur, quod nomen barbarum neuter explicavit.

Tetralix (Erica). media corr. Nomen herbae apud Theophr. *hist.* 6, 3. in fine. Tetralicis, tetralice Plinio. Pen. produc. vt bilicis, trilicis. Virg. Aen. 4, 467: *Loricam consertam hamis, auroque trilicem.*

Teucrium, τεύκριον, herba, quam a Teucro repertam Plinius scribit 25, 5.

Thalia. Noli putare, esse nomen Musae, cuius pen. producenda. Traxit nomen a Joh. Thalio, medico Northusano; ergo pen. corrip.

Thalictrum, vetustum nomen, quod a θαλέω, floreo, vireo, deducitur.

Thapsia,

THAPSIA, θαψία, nomine invento a Thapso insula. Conf. Plin. Thapsus s. Tapsus, herba, cuius mentionem Lucanus 9, 919. iniecit, quae creditur esse verbascum. Atqui *Digitalis thapsi* habet folia verbasci. Inde cognomen *Dig. Thapsi*, et *Verbascum thapsus*.

THELYGONUM, θηλύγονον. Plin. 27, 8. et 28, 10 et 15. ex θῆλυς, femineus, et γόνυ, genu. Pen. corrip.

THELYPTERIS, eridis (Acrostichum), θηλυπτερὶς, pen. corripiunt omnes casus. q. d. filix femina. Plin. 27, 9.

THEOBROMA, i. e. cibus deorum, βρῶμα, ατος, et βρώμη, βρῶμης, cibus. Pen. produc. *Hort. Cliffort.* p. 379.

THESIUM, herba Plinio 27, 17. et 22, 22.

THLASPI. N. θλάσπι. Plin. 27, 13. Diosc. 2, 145. a θλάω, frango; a fructus forma, ait Bauhinus, qui veluti confractus et contusus est.

THORA (Ranunculus). vid. v. *Antithora*.

THRYALLIS, idis. pen. corr. Plin. 21, 17. et 25, 10. θρυαλλὶς.

THUIA, ae. θύα et θυΐα. Plin. 13, 16. Theophrast. 5, 5.

THYMBRA, ae. Plin. 19, 8.

THYMELAEA, θυμελαία, quasi tithymalaea, ex tithymalo et olea mixta facie. Bauh. *pin.* 462. Plin. 13, 21.

Thymus, i. M. et thymum. N. herba odorata, cuius frequens mentio est apud veteres.

Tiarella, novum nomen deminutivum. Tiara, ae, pen. producta, pileus altus.

Tiglium (Croton). Fructus huius arboris dicuntur in officinis *grana tiglia*, gallice *grains de Tilli ou des Moluques*, quod nomen, opinor, inditum est ab insula quadam Moluccensi, quae hanc arborem fert.

Tinus, species lauri Plin. 15, 30. et Ovid. *metam.* 10, 98.

Tithymalus (Euphorbia), s. tithymallus, pen. producta. Q. Serenus 841: *Aut tithymallus atrox vulnus contrita perungit.* Conf. v. 1106.

Toluifera. Balsamum Tolutanum, s. de Tolu dicitur in officinis, quod adfertur ex Americae provincia Honduras, quam Americani Tolu vocant. Dicitur igitur arbor illud balsamum ferens toluifera.

Tomex, icis. Pen. corr. F. Latinis restis est ex cannabi impolito leviter torta. Quod nomen arbor Malabarica accepit, cuius rami, pedunculi petiolique omnes crasso tomento mirum in modum vestiti sunt.

Tordylium. Plin. 20, 22. et 24, 19.

Tormentilla, quod radicis pulvis cum alumine cavis dentium inditus, dentium tormentum sive cruciatum sedet, Bauhino auctore p. 326. Nomen ante aliquot saecula innotuit.

Toxicodendron (Rhus), q. d. arbor venenata et pestifera.

Trachelium ex τράχηλος, collum, quod in colli affectibus commendatur. Bauh. Nomen auctoritate veterum caret.

Tragacantha (Astragalus), τραγάκανθα, q. d. hircina spina. τράγος, hircus, ἄκανθα, spina. Conf. Dioscor. et Theophr.

Tragodes (Fagara). Videtur ex τράγος factum nomen, sicut τραγωδὸς, i. e. tragicus; media itaque producenda videtur.

Tragopogon, onis. M. pen. produc. τραγοπώγον, πώγον, barba; q. d. barbula hirci. Etiam nostrates vocant Bocksbart. A prolixa lanugine, quae post florem erumpit, s. a pappo, nomen traxit. Conf. Dioscor. ac Plinius.

Tragus (Salsola), nomen herbae antiquum. τράγος, hircus.

Trapa, nomen Gallicae, vel potius Germanicae originis, a Trape, Trappe, Ruellio p. 134. consentiente. Trapas, inquit, aliqui nominarunt, quo nomine murices intelliguntur, et Graecis tribuli, ad quorum similitudinem fructus accedunt.

Tremella. Appellatio deducta est a tremulo motu, quem plures huius generis species ob substantiae teneritatem contrectatae subeunt Ita Dillenius *histor. muscor.* p. 42.

Thymus, i. M. et thymum. N. herba odorata, cuius frequens mentio est apud veteres.

Tiarella, novum nomen deminutivum. Tiara, ae, pen. producta, pileus altus.

Tiglium (Croton). Fructus huius arboris dicuntur in officinis *grana tiglia*, gallice *grains de Tilli ou des Moluques*, quod nomen, opinor, inditum est ab insula quadam Moluccensi, quae hanc arborem fert.

Tinus, species lauri Plin. 15, 30. et Ovid. *metam.* 10, 98.

Tithymalus (Euphorbia), s. tithymallus, pen. producta. Q. Serenus 841: *Aut tithymallus atrox vulnus contrita perungit.* Conf. v. 1106.

Toluifera. Balsamum Tolutanum, s. de Tolu dicitur in officinis, quod adfertur ex Americae provincia Honduras, quam Americani Tolu vocant. Dicitur igitur arbor illud balsamum ferens toluifera.

Tomex, icis. Pen. corr. F. Latinis restis est ex cannabi impolito leviter torta. Quod nomen arbor Malabarica accepit, cuius rami, pedunculi petiolique omnes crasso tomento mirum in modum vestiti sunt.

Tordylium. Plin. 20, 22. et 24, 19.

Tormentilla, quod radicis pulvis cum alumine cavis dentium inditus, dentium tormentum sive cruciatum sedet, Bauhino auctore p. 326. Nomen ante aliquot saecula innotuit.

Toxi-

Trigonella; a corolla trigona nomen traxit, Linnaeo auctore, *philos. botan.* p. 166.

Trilium, dictum ita a Linnaeo, quoniam omnes species habent folia terna.

Trionum (Hibiscus). Illud quidem nomen apud Theophrastum non legitur, sed Theodorus Gaza interpres vbique ἐρύσιμον Theophrasti reddidit *trionum*. Opinatus est enim, ἐρύσιμον esse *polygonum fagopyrum*, quod ob semina triquetra vocavit trionum, quasi trigonum. Itaque penult. producenda est.

Triopteris. Est nomen Plukenetii, a triplici ala, vt in semine plantae, dictum. Haec Lin. in *horto Cliffort.* p. 169. πτέρον, ala. Pen. corrip.

Triosteum. Hoc modo praecidit Linnaeus *triosteospermum* Dillenii. ὀςέον, os, ossis. Sunt enim semina fere ossea.

Triplaris. Nomen aevi serioris, quo solus vsus est Macrobius 4, 6. p. 27. et 1, 19. p. 97. et 2, 1. pag. 119. Ferme eadem notione, qua *triplex*. Media producitur, quem ad modum alia vocabula desinentia in *—aris* et *—are*, vti molaris, popularis, linearis.

Tripolium (Mesembryanthemum) Plin. 26, 7. sect. 22. τριπόλιον Dioscor. 4, 130.

Tripsacum. Solus Theodorus Priscianus *de diaeta* cap. 9. nominavit herbam tripsacam, non tripsacum. Pen. corrip.

TRIANTHEMA, ex ἄνθεμις, flos, et τρὶς, quae syllaba in compositione est tres vel ter. Pen. corripitur.

TRIBULUS. Media corrip. Notio et ratio nominis vt in Trapa, sed tribulus iam Latinis fuit nomen herbae.

TRICHOMANES, is. N. pen. corrip. Dicitur a vi sua, quod rara cute fluentem capillum expleat, et subnasci faciat, μανὸς, rarus, θρὶξ, τριχὸς, capillus. Bauh. *pin*. p. 355.

TRICHOSANTHES, quasi flos pilosus dicitur, cum nota essentialis generica in pilis consistat. Lin. *h. Cliff.* p. 450.

TRICHOSTEMA, ex θρὶξ, τριχὸς, capillus, seta, et στῆμα, ατος, stamen, a Linnaeo fictum nomen, ob filamenta capillaria, longissima.

TRIDAX, male. Nam est θρίδαξ, ακος, lactuca; ergo scribatur thridax, acis; pen. correpta. Q. Serenus 448: *Quod superest thridaci junges ramenta carinae.* — ad quem locum conf. annotat. in edit. Burmanni.

TRIENTALIS, a foliorum specie nomen traxit. Iam Plinio 27, 5, folia *trientalia* dicuntur, quae amplitudine quatuor pollices aequant. Pen. produc.

TRIGLOCHIN. γλωχὶν, ῖνος, cuspis teli, τρὶς, tres; a capsula dehiscente in tres cuspides. Pen. produc.

Trophis. Num a τροφὶς, ιος? id est, bene nutritus, pinguis, atque etiam cibus.

Tuber (Lycoperdon). N. tuberis, media correpta. De tuberibus veterum conf. Waarenkunde 2. pag. 73.

Tuberaria (Cistus). Castellani, ait Bauhinus, eam *yerva turmera* vocant, i. e. herbam tuberariam, quoniam vbi illa crescit, tubera frequentissime reperiantur. *Histor. plant.* 2. p. 12.

Tulipa. Non libet repetere, quae de historia ac nomine huius herbae exposuimus in *Histor. inventionum* 1. pag. 223. et 2. pag. 548.

Tuna (Cactus) nomen Americanum.

Turbith (Seseli) nomen Arabicum; idem quod turpetum, nisi fallunt scriptores. Legitur iam apud Avicennam.

Turpetum (Convolvulus). Conf. Martinii *lex. philol.* Ruellius p. 637. Dodonaei *purgant. hist.* cap. 22. p. 175. Graecis recentioribus τούρπετ, τουρπίττη. Conf. Du Cange *glossar. Graecit.* pag. 1591.

Turrita (Arabis). Nomen obtinet ab extremorum caulium forma, qui in metae aut pyramidis effigiem desinunt; Clusio auctore *histor.* 2. p. 126.

Turritis, eandem herbam olim alii turritam, alii turritem vocarunt, quae vero nomina hodie diversis herbis imposita sunt. Vtrum-

TRIPTERIS (Valeriana). Nihil quidquam ad vocis explicationem adferre queo, neque scio quae fuerit caussa, quam ob rem ita appellata sit. τριπτὴρ, ῆρος est tritor a τρίβω, sed haud scio, an inde nomen sit deductum. Nec illud mihi occurrit alibi. Quodsi ortum est ex τριπτὴρ, media est producenda.

TRIQUETRUM folium. Media corripitur ob mutam cum liquida, quem ad modum lugubris, podagra, pharetra; etsi poetis liceat talem syllabam producere.

TRIXAGO (Rhinanthus) Plin. 24, 15. et Celsus 8, 31. Sed Apuleio *Triffago*, media producta, sed trixaginis, media correpta.

TROLLIUS. Primus inter Botanicos hoc nomine vsus est Côn Gesnerus in *descriptione montis fracti seu Pilati*, quae repetita est in Scheuchzeri *histor. nat. Helvet* I. pag. 243: Trollius, inquit, flos, vt nostrum vulgus appellat, et in hortos etiam transfert, coronarius est, nec alius ex ea vsus.

TROPAEOLUM. "Ita dixi, ait Linnaeus, herbam, „cum hortulani communiter solent pyramidu„lum reticulatum extruere, per quem scan„dat planta, dum lepide veterum repraesentat „tropaeos seu statuas victoriales, vbi folia „clypeos, et flores galeas auratas sanguine „tinctas, hastaque pertusas repraesentant." *Hort. Cliffort.* p. 143.

TROPHIS.

Ulva, ae. herba paluſtris Virg. et Ovidio.

Unedo, onis. F. in nominativo correpte; eſt enim ab vnus et edo, eo quod, vna eius bacca comeſta, altera vel tertia propter auſterum ſaporem haud expetatur, Plinio auctore. In genitivo penultima producenda.

Uniola, ab unione glumarum ita dicta. *Philoſ. botan.* p. 166.

Urena. Huius quidem nominis piſcis eſt apud Plin. 32, 11, quod mediam corripit, Gesnero auctore in Lex. Fabri. Herbae autem nomen Dillenius in *horto Elthamenſi* p. 431. finxit e nomine Uren, quod in *Horto Malabarico* P. 10. p. 3. tab. 2. plantam huius generis deſignat.

Urinaria (Phyllanthus). Sic C. Gesnerus nominavit *Leont. taraxacum*, quam herbam Galli vocant *piſs en lit*, quod vrinam infantibus ciere vulgo credunt. Sed haud ſcio, cur a Linnaeo Phyllanthus ita dicatur.

Urtica, cae, ab vrendo dicta. Pen. produc.

Usnea (Lichen) officinis ita dicitur ex *Axneeh et Uſnee* Serapionis. Dillen. *muſc.* p. 56.

Utricularia. "Singulares admodum in hocce „genere ſunt veſiculae pellucidae vnico fora„mine perviae, radiculae adpenſae, vnde no„men utriculariae huic generi aptiſſime datur." Lin. *flora Lappon.* p. 13.

Uvedalia, facititium nomen ex *Wedalia* Pet. *muf.* p. 799.

Uvularia, ae, a Trago ita dicta, quod uvulae praecidentiam tollere credant.

Valeriana. Barbarum nomen, a multis quibus valet facultatibus, quare et *theriaca* olim dicebatur. Bauh. *pin.* p. 164.

Vella. Hoc nomen a Galeno se accepisse dicit Linnaeus *h. Cliffort.* p. 329. Sed non reperitur, nisi in libro *de simplicibus medicaminibus*, qui Galeno falso adscribitur, et cuius Latina tantum interpretatio habetur. Vid. Galeni *opera* edit. Gesneri, ad calcem pag. 92.

Veratrum, nomen antiquum. Producitur. Nomina enim in — *atrum* desinentia hac quantitate omnino gaudent. Conf. *Poet. Giess.* p. 57. Atque Lucretius 4, 641: *Praeterea nobis veratrum est acre venenum.*

Verbascum, i. cuius Plin. passim meminit. Apulejus *de herbis* cap. 71.

Verbena, ae. pen. produc. De ratione, cur nostratibus dicatur Eisenkraut, conf. differt. Sigism. Schmieders in Hamburg. Magazin 5. p. 252.

Verbesina. Nomen videtur ortum ex *verbena supina*; nam ita herba olim dicta est. Attamen

men C. Gesnerus *de hortis German.* p. 259. B. et p. 296. B. auctor est, dici eam Bononiae Forbesinam, quo alia vocis origo indicari videtur. Conf. Bauh. *hist. plant.* vol. 2. p. 1073. in appendice.

VERNIX, icis, F. (Rhus) media corripitur. Vocabulum veteribus ignotum, ex *βερνίκη*, *βερνίκις*, *βερονίκη*, quibus graecobarbari pro succino vsi sunt. Conf. Salmas. ad Solinum, et quae inde attulit Vossius lib. 2. *de vitiis sermonis*. Conf. Du Cange *glossar. graecit.* v. *βερνίκη* et Martinii *lexic. philol.* Du Cange in *gloss. lat.* habet etiam *vernicium*, ex vita B. Lidwinae: *sed quasi vel vernicio linita, tanto splendore radiabat.*

VERONICA, videtur dici posse quasi veronica a viribus, quas habet contra pestilentes febres aliosve morbos. Martin. *lex. philol.*

VESICARIA (Alyssum), dicitur a fructus forma. TOURNEF.

VIBURNUM. Virg. *ecl.* 1, 26: *Quantum lenta solent inter viburna cupressi.*

VICTORIALIS (Allium) e Germanorum Siegswurz, quod est victoriae radix. Sic superstitio maiorum herbam nominavit. Conf. Gesner *de hortis* p. 245. B.

VINCA a vinciendo dicta est. Plin. 21, 11, et 21, 27, vbi quoque *vincapervinca* legitur.

VIOLA,

VIOLA, ae. pen. corr. Graecis ἴον, a quo violae nomen per diminutionem factum videtur.

VIORNA (Clematis) ex Gallorum *viorne*, quod ex viburno ortum creditur. Ruell. p. 659.

VIRECTA. Recentiſſimum nomen, neſcio vnde, Latinis eſt virectum ſ. viretum locus herbis virentibus amoenus.

VISCARIA (Lychnis) a viſco. Sic noſtratibus Pichnelke. Viſcarius Latinis eſt auceps.

VISNAGA (Daucus), ſcribitur etiam Bisnaga; videtur eſſe nomen Hispanicum. Conf. Waarenkunde 1. p. 588.

VITALBA (Clematis) e vitis alba contractum nomen.

VITEX, icis. F. pen. correpta Plin. 24, 9.

VITICELLA (Clematis), deminutivum nomen, quo primus Caeſalpinus videtur vſus, pro quo Latinis eſt *viticula*.

VULVARIA (Chenopodium). Quis primus foetoris ſimilitudinem agnoſcere ſibi viſus ſit, non conſtat. De botanicis vero primus eo cognomine vſus eſt, ni fallor, Caſtor Durantes.

WEIN-

WEINMANNIA. Hanc plantam Brown ab amico ſuo nominavit Windmanniam, ſed cum nullus in botanica clarus Windmannus, paululum mutavit Linnaeus nomen in memoriam Weinmanni; de quo conf. Böhmer p. 212.

XANTHIUM, herba, qua rufantur capilli. Plin. 24, 19. Dioſcor. 4, 133. ξανθὸς, flavus.

XERANTHEMUM, pen. corrip. ex ξηρὸς, aridus, ſiccus, ἄνθεμος, flos. Nomen bene convenit in florem exaridum.

XIPHIUM (Iris), herba, quae Romanis gladiolus. Conf. Plin. paſſim. ξίφιον, gladiolus.

XYLOPIA. Num ξυλόπους, ligneum habens pedem? Fecit Linnaeus nomen, vt evitaret *Xylopricum* Pluken.

XYLOSTEUM (Lonicera), nomen novum, quaſi lignoſſeum, propter ligni duritiem. Martinii *Lex. phil.*

XYRIS, idis. pen. corr. Plin. 21, 20. ſect. 83. ξυρὶς vel ξειρὶς, gladiolus ſ. iris.

ZACIN-

Zacintha (Lapsana). Ex Zacyntho, Graeciae insula fortasse allata. Primum legitur, ni me fallit memoria, apud Matthiol. ad Dioscor. 2, 125. p. 389. Latinis Zacynthus est insula, nomen vero gentile zacynthius vel zacynthinus. Ergo rectius dicatur *zacynthia* sc. herba.

Zamia. Originem nominis an coniectura adsequutus sim, dubito; dicam tamen quid de ea sentiam. Plinio 16, 26. zamiae sunt strobili in pinu, nucesque pineae. Fortassis inde traxit nomen herba, quae hodie refertur ad filices, etsi quae sit nominis ratio non constet.

Zanthoxylum. Nullus dubito, quin sit legendum *xanthoxylum*, id est, lignum flavum. ξανθὸς, flavus. Namque fuerunt olim, qui *Mori tinctoriae* varietatem, quae etiam praebet lignum illud, quo tinguntur panni, xanthoxylum dixerint. Atque Pluken. Morum xanthoxylum retulit ad genus xanthoxylum Linnaei. Male igitur scribitur per z. Conf. Waarenkunde 1. p. 125. et Millers Gärtner-Lexicon 3. p. 220, 226. et 4. pag 905, vbi recte scriptum est per x.

Zapota (Achras), aliis Sapota, nomen Indicum, quod etiam Sappa et Anglis *Sappatilla-tree* scribitur. Conf. Sloane et ex eius libro, quae relata sunt a Raio *histor. plant.* 3, 2.

dendrol.

dendrol. p. 78. et Millers Gärtner-Lexicon 4. pag. 79.

Zeocriton (Hordeum). Si descendit a ζέα et κριθὴ, hordeum, rectius scribitur per th; sed nescio an sit a κριτὸς, η, ον, selectus, optimus, quasi zea optima. Nomen veterum auctoritate carens penult. corripit.

Zerumbet (Amomum), appellatur Arabibus, Persis ac Turcis zeruba. Conf. Garcias ab Horto.

Zeugites (Apluda). Plinio 11, 12. et 16, 36. zeugitae sunt arundines. Pen. produc.

Zingiber (Amomum), zingiberis et zingiberi. Pen. semper correpta. Conf. Waarenkunde 1. p. 224, 233, 234.

Zizania. ζιζάνιον legitur apud solos evangelistas in novo testamento et apud theologos, non nisi in plur. numero.

Zizyphus (Rhamnus), media correpta. Est arbor apud Pallad. 1, 31. Zizypha vero sunt fructus eius arboris.

Zostera. A ζωστὴρ, ῆρος, cingulum, baltheus, deducitur in *Philos. bot.* Erit itaque media producenda. Nomen herbae marinae bene convenit, cum fasciae similis sit. Ruellio rectius p. 625. dicitur zoster.

Zuzygium (Myrtus), nomen a Brown falso scriptum. Sizygia, ae, σιζυγία, est coniugatio, connexio. Ceterum zygia Latinis est arbor, ex qua fiunt iuga iumentis.

Zygis, idis, (Thymus), pen. correpta. Apulej. *de herbis* 99. et Dioscor. 3, 41. est herba, quam serpyllum agrestem vocant.

Zygophyllum. Ita dictum Linnaeo, quod folia coniugata habent omnes species, vt boves sub iugo. *Hort. Cliffort.* p. 160.

Color.

Color.

Composita ex colore cum nominibus et cum numeral. et praepos. corripiunt penultimam. Sic bicolor, tricolor, discolor, concolor, cet. Ovid. *fast.* 1, 80: *Et populus festo concolor ipse suo est.*

Fero.

Composita e Fero cum nominibus, quorum Latinis ingens numerus est, quem botanici auxerunt, penultimam corripiunt. Sic enim baccifer, corymbifer, pestifer, corripiunt penultimam; eodem modo debemus corripere factitia nomina: gummifera, prolifera, balsamifera, elemifera, somnifera, vinifera, bulbifera, stolonifera.

Findo.

Composita cum numeral. et praepos. corripiunt pen. bifidus, trifidus, quadrifidus, multifidus. Ovid. *metam.* 2, 325: *Naides Hesperiae trifida fumantia flamma.*

Flos.

Nomina adiectiva, quae botanici fine auctoritate finxerunt e Flore, debent produci, cum prima in floris, florens, femper producitur. Tibull. 1, 2, 14: *Supplice, cum posti florea serta darem.* Itaque producenda haecce adiectiva olim ignota: grandiflora, biflora, curviflora, nudiflora, longiflora.

Gluma.

Quae botanici inde finxerunt adiectiva, ea penultimam producere debent, sic *Iuncus biglumis*, *triglumis*. Est enim gluma, folliculus seu theca grani in frumento, a glubendo, cuius syllaba prima producitur, Catullo auctore 59, 5, in versu phalaecio hendecasyllabo: *Glubit magnanimos Remi nepotes.* Eodem obscenitatis sensu *deglubere* legitur apud Auson. *epigr.* 71, 7: *Deglubit, fellat, molitur per vtramque cavernam.*

Γυνὴ, mulier, femina, vxor.

Prima syllaba corripitur, quam ob caussam etiam *digynus* (Rumex) mediam corripit.

Iugum.

Cum prima huius vocis pars corripitur, corripi debet quoque penultima in *biiuga (Melicocca)*, vel Silii Italici auctoritate 2, 82: *Pars comitum biiugo curru, pars cetera dorso.* De foliis biiugis, triiugis, quadriiugis cet. conf. *Amoen. acad.* 6. p. 229.

Lobus.

Λοβὸς, infima pars aurium, item iecoris fibra, item binae partes, in quas abeunt semina quaedam, atque etiam foliorum partes, Graecum est, non Latinum. Inde folia biloba, triloba, quadriloba. Lotus tetragonolobus, id est, legumen quatuor angulos habens et in quolibet angulo lobum, quae omnia penultimam corripiunt.

Olere atque olens.

Primam syllabam corripiunt. Itaque penultimam corripere fas est in *graveolens (Anethum)*, *suaveolens (Ballota)*, cet. Sic Virg. *aen.* 6, 201: *Inde, vbi venere ad fauces graveolentis Averni.* Catullus 61, 7. in carmine generis

Glyconii, vbi tamen in prima sede est trochaeus: *Suaveolentis amaraci.*

TOMUS.

Graecis τόμος, ergo corripienda quae inde derivantur adiectiva. Dichotomus (Scirpus), dichotoma (Minuartia). Colum. 10, 369: *Sed iam prototomas tempus decidere caules.*

1 4 6 2.

Vt Plato teſtatus eſt, veteres cum plurimas rerum ignorarent, alias omnino non nominarunt, alias non recte. Non eſt igitur, quod nomina nobis imponant, ſed inſpicienda nobis eſt ipſa rerum ſubſtantia.

GALENUS *de ſymptomat. differentiis.*
cap. 3. p. 24. edit. C. Gesneri.

CORRIGENDA.

Pag. 28. lin. 11. lege *Asarum*, non Arum.

Pag. 40. lin. vltima lege: *Quapropter*.

Pag. 95. lin. 3. lege *Plinii*.